

Globalen Ekološki Fond

Projekti
od sredna
gol emi na

GEF

SODR@I NA

Pra{ awa i odgovori	Strani ca 1
Operati vno upatstvo za podgotvuvawe i odobruvawe proekti od sredna gol emi na	Strani ca 14
I deen proekt za proekt od sredna gol emi na	Strani ca 31
Fond za podgotovka i razrobotka na proekt (PDF) od Bl okot A	Strani ca 33
Rezi me za proekt od sredna gol emi na	Strani ca 35
Pri mer za i deen-proekt za proekt od sredna gol emi na: Makys (kl i matski te promeni)	Strani ca 45
Pri mer za i deen proekt za proekt od sredna gol emi na: Parangaricuti (bi l o{ ka raznovi dnost)	Strani ca 47
Pri mer za PDF od Bl okot A: Makys	Strani ca 49
Pri mer za proektno rezi me za proekti od sredna gol emi na: { umsko zemji { te (bi ol o{ ka raznovi dnost)	Strani ca 51
Pri mer za proektno rezi me za proekti od sredna gol emi na: Parador (kl i matski te promeni)	Strani ca 63
Kontakt adresi na GEF	Strani ca 73

Globalen ekološki fond

GEF

MOHAMED T. EL-ASHRY
GLAVEN I ZVR/ EN DI REKTOR
I PRETSEDAVA^

Drag kolega,

Globalni ot ekološki fond (GEF) se stremi da ja poddr`i globalnata odr`li vost preku integri rawe na lokalni ot, naci onalni ot i regi onalni ot ekonomski razvoj so za{titata na globalnata `ivotna sredi na. Na toj na~in se sozdavaat novi sojuzi za da im se posveti vni manie na razvojt i `ivotnata sredi na i na zabrzuvaweto na transf erot na tehnologi i te {to ne se {tetni za `ivotnata sredi na preku baraweto partnerstva me|u vladi te, nevl adini te organi zaci i, pri vatni te grupi i me|unarodni te insti tuci i.

Sovetot na GEF, svesen za postoweto na mnogu razli~ni pateki kon ostvaruvaweto na cel ta za global na oddr`li vost, i deka mo`e da se dobie mnogu preku istra`uvawe na {to e mo`no pove}e takvi pateki, odobri proceduri za da go zabrza procesi raweto i implementi raweto na proekti od sredna golemi na - proekti za koi sredstvata barani od GEF ne nadmi nuvaat 1 mi li on ameri kanski dol ari. Ni e se nadevame niz vakvi te proekti da ja zgolemi me fleksi bil nosta vo programi raweto na na{ite sredstva i da pottikneme golem broj zainteresirani strani da predlo`at i razvijat i deen proekt.

Ovoj i nformati ven paket pretstavuva osnovno "kako da" za proekti te od sredna golemi na i treba da im ovozmo`i na ti e so i deen proekt da gi reali ziraat ni vni te i dei ni z proceduri te za podgotovka i odobruvawe na proekt na GEF.

Mnogu me impresioniraat mo`nostite na proektite od sredna golemi na za unapreduvawe na na{ite akti vnosti so stari te i novi te partneri. Ve ohrabruvam da gi spodeli te i nformaci i te od ovoj paket so sekoj {to e zainteresiran da pridonese za na{ite zaedni~ki celi.

Bi sakal da ja izrazam mojata i skrena bl agodarnost na si te oni e od semejstvoto na GEF koi imaat raboteno na ova pra{awe, vredno i vo atmosfera na sorabotka. Osobeno bi sakal da im se zabl agodaram na lu|eto od nevl adini te organi zaci i i na pri vatni te fondaci i koi go vlo`ija svoeto vreme i stru~nost vo rabotnata grupa {to be{e osnovana za da gi podgotvi operati vni te upatstva i ovoj paket - ni vni te gl edawa i i skustvo bea od gol ema pol za.

Nie na ovaa rabota gledame glavno kako na rabota vo razvitok. Vo 1998 g. Sovetot pobara da go izvestime okolu ef i kasnosta na novi te proceduri. Se nadevame deka }e ni pomognete da go napravime noviot pat uspe{en. Va{ite pogledi i komentari te okolu va{eto i skustvo so paketot i so pri menata na zabrzani te proceduri se dobre dojeni. Na toj na~in, }e mo`eme da gi napravime neophodni te i spravki za da ef i kasno promovi rame vi sokokval i tetni proekti {to slu`at za za{ti ta na gl obal nata `ivotna sredi na i za zajaknuvawe na nejzi nata oddr`li vost.

I skreno Va{ ,

VOVED

Bro{urava i pridru`nite materijali vo inf ormativni ot paket se napraveni za da im pomognat na zai nteresi rani te vo podgotvuvaweto prijavi za projekti od sredna gol emi na. Pra{awata i odgovorite dadeni ovde bea podgotveni kako reakcija na barawata za dopol nitel ni inf ormaci i, obi ~no od zai nteresi rani te za konkuri rawe za f i nansi ska pomo{ za projektni akti vnosti { to se odnesuvaat na gl obal ni te pra{ awa od `i votnata sredi na.

[to e Globalen ekološki fond?

Globalni ot ekološki fond (GEF) obezbeduva f i nansi ska pomo{ za dr`avi te vo razvoj i za dr`avi te so ekonomi i vo tranzicija za pokri vawe na zgol emeni te tro{oci vo vraska so za{titata i upravuvaweto so gl obal nata `i votna sredi na.

Negovite aktivnosti se naso~eni na ~etiri oblasti od poseben interes: biološka raznovidnost, klimatski promeni, me|unarodni vodi i za{tita na ozonskata obvi vka. Isto taka, f i nansi ski se pomagaat i aktivnosti te povrzani so spre~uvawe na naru{uvaweto na kvalitetot na zemji{teto, a osobeno spravuvawata so dezertifikacijata i iskopa~uvaweto na {umite, dokolku se tie vo vraska so edna ili pove}e od oblasti te od poseben interes.

Trite Agenci i za implementacija - Programata na Obedinete naci i za razvoj (UNDP), Programata na Obedinete naci i za `ivotna sredi na (UNEP) i Svetskata banka - sorabotuvaat so predlaga~ite na projektite vo podgotovkata na projektite i aktivnosti te za koi e nameneta f i nansi skata pomo{ od GEF. Si te predlozi za projekt mora da se podnesat do GEF preku Agenci i te za impl ementacija.

[to se projekti od sredna gol emi na?

Projektite od sredna gol emi na i maat potreba ne pove}e od 1 mil i on ameri kanski dolari f i nansi ska pomo{ od GEF. Pogolem del od projektite na GEF se 5,5 mil i oni ameri kanski dolari po projekt vo prosek i nivnata impl ementacija voobi ~aeno trae nekol ku godi ni. Kako {to GEF steknuva{e iskustvo vo impl ementi raweto projekti taka raste{e svesta deka mo`e pomal ite projekti da imaat pol za od zabrzani proceduri. So zabrzani te proceduri, pomal ite projekti mo`e pobrgu i poef i kasno da se podgotvat i sprovedat. Na sostanokot odr`an vo oktombri 1996g., upravuva~koto telo na GEF - Sovetot na GEF - gi odobri proceduri te za uprostuvawe na procesi raweto na projektite od sredna gol emi na.

Koj mo`e da podnese i deen projekt?

Barawe za razgl eduvawe ideen projekt za projekt od sredna gol emi na mo`e da podnesat vladi, nacionalni instituci i, lokalni zaednici, nevladni organizaci i, vi soki nastavni i nau~ni ustanovi, me|unarodni organizaci i i subjekti te od pri vatni ot

sektor. Subjektot { to go podnesuva idejniot proekt e poznat kako predlaga~ na proektot. Istiot subjekt mo`e, no ne mora da bide odgovoren za terenskoto implementiranje na proektot.

Koi se barawata za proekti od sredna gol emi na?

Glavni barawa za proekti od sredna gol emi na se:

Treba da se sproveduvaat vo kvalifikuvana dr`ava. Dr`avite mo`e da bidat kvalifikuvani za finansiska pomo{ od GEF spored edna od dvete osnovi: (1) ako dr`avite se kvalifikuvani za finansiska pomo{ preku finansiski ot mehanizam na Ramkovnata konvencija za klimatski promeni (FCCC) na Obedinetite Nacii ili na Konvencijata za biolo{ka raznovidnost (CBD) - dr`avite vo razvoj { to ja rati f i kuval e konvencijata se kval i f i kuvani spored pravilata na konvencijata; ili (2) ako se kvalifikuvani da pozajmat sredstva od Svetskata banka (IBRD i/ili IDA) ili da pri maat tehni ~ka pomo{ od UNDP preku Naci onal nata programa. Za proekti od obl asta na klimatski te promeni ili na biolo{ kata raznovidnost, dr`avata (ili dr`avite) vo koi }e bide i mplementiran proektot bi trebal o da ja i maat rati f i kuvano soodvetnata konvencija.

Treba da se vo soglasnost so nacionalnite prioriteti i programi. Va`en princip na GEF proekti te e deka treba se pottiknati od dr`avata. Odnosno, tie treba da poteknuvaat vo ramkite na dr`avata i da se poddr`ani od mnogu zainteresirani strani vo dr`avata. Golem broj dr`avi i maat svoi planovi i programi za ostvaruvawe na nacionalnite i me|unarodnite celi { to gi i dentifi kuvaat osnovni te predizvici na dr`avata i pri ori teti te za akcija vo vrska so `ivotnata sredina. Dobri ot i deen proekt treba da e vo soglasnost so naci onal ni te pri ori teti.

Treba da se odnesuvaat na edna ili pove}e oblasti od poseben interes za GEF. GEF finansiski gi pomaga aktivnostite povrzani so biolo{kata raznovidnost, klimatski te promeni, me|unarodnite vodi i za{titata na ozonskata obivka. I ako postojat mnogu odli ~ni ideji za soo ~uvawe so razli ~nite problemi od `ivotnata sredina, za da se kvalifi kuvaat za finansiska pomo{ od GEF, predlozite treba da se odnesuvaat na edna od ~etiri te f okusni oblasti.

Tie treba da se vo soglasnost so Operativnata strategija na GEF, koja gi poddr`uva operativni te programi i kratkoro ~ni te merki za odgovor. Operativnata strategija gi dava programski te upatstva za podgotovka na predlozite. Vo upatstvata se vkl u~eni osnovni te principi na pol i ti ki te krei rani od vladi te-u-esni ~ki (poglednete vo dodatok 1). Ponatamu, Strategijata gi opredel uva desette osnovni rabotni programi za da ja naso ~i podgotovkata na proektni te akti vnosti (poglednete vo dodatok 2). Tie se ramka za dizajni rawe i koordini rawe na kompletot proekti koi zaedno treba da pridonesat za ostvaruvaweto na opredeleni celi od globalnata `ivotna sredina. Kopi i te od rabotni te programi mo`e da se dobij at od Sekretari jatot i od Agenci i te za i mplementacija, i preku web-stranica na GEF (<http://www.worldbank.org/html/gef>).

Finansiskata pomo{, osven za proekti te soglasni so rabotni te programi, mo`e da bide na raspolagawe i za kratkoro ~ni te merki na odgovor. Kratkoro ~ni merki na odgovor se proektni akti vnosti { to proizveduvaat kratkoro ~ni pri dobi vki pri ni ski

tro{oci. Site takvi merki }e se razgleduvaat poodelno. Tipi ~ni primeri bi bile: projekt za klimatski promeni { to ima za edinstvena cel da gi namali neto-emisiite na stakleni ~kite gasovi ili projekt za itni merki za za{tita na ekstremno zagrozenite vidovi.

Treba da baraat finansiska pomo{ od GEF samo za pokrivawe na dogovoreni te dopolnitelni tro{oci na merkite za ostvaruvawe pridobivki za globalnata `ivotna sredi na. GEF im dava finansiska pomo{ na dr`avite za da im pomogne vo menuvaweto na postojnite ili planirane (osnovni) aktivnosti taka {to, podobrenite (alternativni) aktivnosti bi proizveduale pridobivki za globalnata `ivotna sredi na ili ne bi go naru{uale nejzini ot kvalitete.

Treba da ja vkluuvaat javnosta vo dizajni raweto i implementacijata na projektot. Vkluenosta na javnosta e od golemo znaewe za razvivawe kvalitetni i odr`livi projekti. Projekti te na GEF treba da gi vkluuvaat zainteresirane strani vo identifikacijata, dizajni raweto i implementacijata na projektot. Tie treba da go obezbedat {ireweto informacii i da gi zemaat predvid pra{awata vo vrska so zaednicite i u~estvoto, kako {to se potrebite na ranlivi te grupi, mo`nite socijalni efekti i sudiri kako rezultat na implementacijata na projektot.

Treba da se odobreni od vladata (vladite) na dr`avata (dr`avite) vo koi bi se implementirale. Pred da dobie kakva bilo finansiska pomo{ od GEF, predlog-projektot od sredna golemina treba da dobie odobrenie od liceto ili od subjektot vo nacionalnata vlada odgovorno za projektite na GEF (operativno nacionalno lice/institucija za kontakt na GEF).¹ Bez takvo odobrenie, projektot ne mo`e da odiponatamu.

Postojat li neкои posebni formati {to treba da se zapazat koga se podgotvuvaat predlozite za projekt?

Inf formativni ot paket vkluuva:

(1) format za idejni ot projekt, za prvi ~no podnesuvawe na idejata; (2) formular na Fondot za podgotovka i razrabotka na projekt (PDF), za predlaga~ite na projekt {to baraat finansiska pomo{ (do US\$ 25 000) za da go podgotvat projektot; i (3) formular za projektnoto rezime, za predlog-projekti te {to se podnesuvaat za odobruvawe od GEF.

So cel da ja olesni podgotovkata i podnesuvaweto na idejni ot projekt i na rezimeto na projektot, od juni 1997g. formularite vo elektronska forma mo`e da se vidat ili da se preflati direktno na personalni ot kompjuter kako originalen Word 6.0 fajl od GEF veb-stranicata (<http://worldbank.org/html/gef>).

¹ Web-stranicata na GEF sodr`i oddel za Biltenite na zemjite, koi gi vkluuvaat imiwata na politiki i operativni lica/institucii za kontakt, kako i adresite na regionalni te kancelarii na UNDP, UNEP i Svetskata banka.

Opis na Blokovi te A, B i C

	BLOK A	BLOK B	BLOK C
Gorna grani ca:	US\$25 000	US\$350 000	US\$1 mi li on
Cel:	Da gi napravi sredstvata dostapni vo najrani te f azi na proektot ili programata za i denti f i kaci ja na predproektni te akti vnosti na naci onal no ni vo	Da obezbedi i nf ormaci i potrebni za kompl eti rawe na predl ogot za proekt i potrebna ta pri dru ` na dokumentaci ja	Da go obezbedi dopol ni tel noto f i nansi rawe za gol emi te proekti , kade { to e potrebno, za da se kompl eti ra rabotata okol u tehni ~ki ot di zajni i zvodl i vosta.
Odobreni e:	Od Agenci ja za i mpl ementaci ja	Od Gl avni ot i zvr{ en di rektor (CEO), zemaj}i gi predvi d preporaki te od GEFOP ²	1. Od CEO, dokol ku Sovetot go odobri l proektot, zemaj}i gi predvi d preporaki te od GEFOP. 2. Dokol ku Sovetot go nema odobreno predl og-proektot, zemaj}i gi predvi d preporaki te od GEFOP: a. za do US\$750 000, od CEO b. za sredstva me u US\$750 000 i 1 mi li on.USD, od CEO, vo sovetuvawe so Sovetot.
Poddr{ ka:	Od Naci onal noto operati vno l i ce/i nsti tuci ja za kontakt	Od Naci onal noto operati vno l i ce/i nsti tuci ja za kontakt	Od Naci onal noto operati vno l i ce/i nsti tuci ja za kontakt
Dokument:	Formul arot, vo koj se vkl u~eni osnovni ot opis na proektot, i zvr{ nata agenci ja, o~ekuvani te rezul tati i buxetot.	Predl ogot, vkl u~vaj}i gi : opis ot na proektot, cel i te i opravdanosta na proektot vo odnos na operati vnata strategi ja na GEF; rezi me na obvrski te na pri ma~ot na f i nansi skata pomo{ , i denti f i kaci ja na gl avni te zai nteresi rani strani ; ni voto i pri rodata na	Baraweto za PDF, vo koe se vkl u~eni i : (1) obrazl o` eni eto za ve}e i skori steni te f i nansi ski te sredstva za podgotovka na proektot (PDF i li drugi); (1) obrazl o` eni eto za barani te sredstva; (3) f i nansi ki ot pl an za kori steweto na sredstvata od Bl okot C; i (4) opis ot i vremenski rokovi na o~ekuvani te rezul tati .

² GEFOP-GEF Operations Committee

		konsultacii te napraveni na nacionalno ni vo; odnosot kon konvencii te, nacionalni te strategii i planovi i kon pomo{ ta od Agencijata za implementacija; i preliminarni ofinansi skiplan	
Izve{tai:	Do Agencijata za implementacijana koja i e dodelen projektot, objaveno vo 3-mese~en operativen bilten	Za odobreni otiznos na finansi ska pomo{ , objaven vo 3- mese~en operativen bilten	Za odobreni otiznos na finansi ska pomo{ , objaven vo 3- mese~en operativen bilten
Preispi tuvawe na koristeweto na sredstvata:	Da se priloi i informaciski oformular do Sekretarijatot, za negovoinformirani arhivirani informacii te. GEFOP }e gi preispi tuva, edna{ na seкои tri meseci, ostvaruvawata, nasokata i kvalifikuvanosta na aktivnostite finansi ski pomognati od Bl okot A. Isto taka, seкои tri meseci GEFOP }e dava preporaki vo vrska so sodr`inata i nasokite na idnoto dejstvuvawe.	Do Sovetot da se priloi izve{ taj za koristeweto na sredstvata, zaedno so predlog-projektot podgotven so sredstvata od PDF.	Do Sovetot da se priloi izve{ taj za koristeweto na sredstvata.
Rezultati:	Informacii te potrebni za podgotovkata na preliminarnoto po~etno rezime ili nacrt-projekt; nau~ni, tehni ~ki i ekonomski proceni i proceni za `ivotnata sredina; dokumentacija za sprovedenite konsultacii vo dr`avata.	Dokumentacija { to ja potkrepuva krajnata procena na projektot i informacii te potrebni za podgotovka na projektna dokumentacija za procesot na odobruvawe na projektot.	Izve{ tai za tehni ~ki te planovi i za ostvarlivosta i in`enerski te dizajni i projekti.

Kade treba da se ispratat i dejni te proekti?

I dejni te proekti i proektni te rezimea treba da se ispratat do Agencijata za implementacija (videte go spisokot na kontakt adresi vo informativni ot paket). Ponekoga { proektni te predlaga~i } e go podnesat i dejni ot proekt do pove}e Agenci i za implementacija, zatoa { to ne se sigurni koja e najsoodvetnata Agencija za da go vodi proektot, ili zatoa { to mo`ebi predlog-proektot vku~uva aktivnosti { to se sovpa|aat so obl asta od interes na pove}e od edna Agencija. Isto taka, i dejni te proekti mo`e da se podnesat do Sekretarijatot za da se utvrdi nivnoto ispolnuvawe na kri teri umi te za kval i f i kuanost na dr` avata i/i li na programata.

Koj e vku~en vo razgl eduvaweto i odobruvaweto na proekti te od sredna gol emi na?

GEF im dava golema va`nost na partnerstvata: na partnerstvoto so vladini agenci i, so Agenci i te za implementacija, so izvr{ nite agenci i i so drugi. Vakvi ot pri od ja kreva si gurnosta kaj si te strani -u~esni ~ki deka f i nansi skata pomo{ } e stigne do najdobrite proekti i deka deka takvite proekti } e bidat produktivni vo ostvaruvaweto na cel i te na GEF.

Sovetot na GEF e glavnoto upravno telo. 160-te dr` avi { to u~estvuvaat vo GEF se organizirani vo 32 gl asa~ki tela, od koi 14 gi pretstavuva ~len izbran od dr` avi te-donatori, a 18 gi pretstavuva ~len od dr` ava vo razvoj ili od dr` ava so ekonomija vo tranzicija. Sovetot se sostanuva dvapati godi { no za da donese odluki za pol i ti ki te za vodeweto na akti vnosti te na GEF i da odobruva predl og-proekti.

Agenci i te za implementacija na GEF se odgovorni za sledewe na razvojot na proekti te i za ni vnata natamo{ na i mplementacija preku i zvr{ ni te agenci i - agenci i te { to gi sproveduvaat proekti te na teren.

Sekretarijatot ja koordinira podgotovkata na politikite na GEF i ja sledi ni vnata implementacija, kako i implementacijata na strategii te i proektni te akti vnosti. Sekretarijatot e upravuvan od glavni ot i zvr{ en di rektor/pretsedava~ na GEF.

Sekretarijatot i Agenci i te za implementacija se direktno odgovorni pred Sovetot na GEF i gi sledat negovi te upatstva.

Nau~ni ot i sovetodaven panel (STAP) e grupa od dvanaeset stru~ni lica koi obezbeduvaat nau~ni i tehni~ki sovete za Sovetot, Sekretarijatot i za Agenci i te za implementacija. Personal ot za sekretarijatot na STAP go obezbeduva UNEP.

Nacional noto operativno lice/institucija za kontakt e li ~nost ili agencija na vladata na nacionalno nivo koja slu`i kako institucija za kontakt vo vrska so prezemeni te akti vnosti na GEF vo dr` avata. Liceto/institucijata za kontakt gi prei spi tuva i dejni te proekti i planovi, potvrduva deka proektot e vo soglasnost so naci onal ni te programi i pri ori teti, obezbeduva intenzi vni konsul taci i i razgovori i gi generira i nformaci i te vo vrska so akti vnosti te na GEF vo dr` avata.

Kolku vremenu treba da se odobri i dejni ot projekt dodeka da zapo~ne negovata i mpl ementacija od prvo podnesuvawe na i deen projekt do dobi vaweto na sredstvata?

Otkako }e se odobri i dejni ot projekt dodeka da zapo~ne negovata i mpl ementacija treba da se o~ekuva deka }e pomi nat okol u { est meseci. Vremeto za nekoi projekti mo`e da bide pokratko - za drugite podolgo. Toa mnogu zavisi od vremeto potrebno na predlaga~ot na projektot za podgotovka na projektoto rezime, da obezbedi zadovolitelna konsultacija vo ramkite na dr`avata i odobruvawe od nacionalnoto lice/institucija za kontakt, da go olesni javnoto u~estvo, da gi usoglasi svoite aktivnosti so postojnite ili drugite paralelni aktivnosti, da gi zadovolji finansiskite barawa i barawata vo vrska so dogovorite i/ili da gi ispolni drugite kri teriumi od va`nost za uspe{ noto sproveduvawe na projektot.

OSNOVNI PROCEDURI ZA PODGOTOVKA NA PROJEKT OD SREDNA GOLEMI NA

Za da se odobri predlog-projektot spored zabrzani te proceduri za projekti te od sredna golemi na treba da se poituvaat ~ekorite opi{ani podolu. Ovie ~ekori se postapni i se pretpostavuva deka predlog-projektot go pominat sekoj prethoden ~ekor pred da prodol`i na sledni ot. Podgotovkata na predlog-projektot mo`e da bide zaprena na koj bilo od ~ekori te, a predlogot nema da se smeta za odobren dodeka ne se ispolni i posl edni ot ~ekor.

^EKOR 1. Podgotovka na predlog-projekt

Predlaga~ot na projektot treba da go podnese i dejni ot projekt do Agencijata za implementacija (*videte go formularot za ideen projekt vo informativni ot paket*). Predlaga~ot na projektot mo`e da go isprati idejni ot projekt do sedi{teto na Agencijata za implementacija ili da razgovara vo vraska so nego so lokalni ot ili so regi onalni ot pretstavnik na Agencijata (vo slu~ai te na UNDP i UNEP).

Dokol ku predlaga~ot na projektot saka preli minarno preispituvawe na idejata za da se opredeli dali taa gi zadovoluva barawata za kvalifikuwanost na dr`avata ili na programata, toj ili taa mo`e da pobaraat sovet od Sekretarijatot. Sekretarijatot, dokol ku e potrebno, mo`e da dade upatstva vo vraska so identifikuvaweto na soodvetna Agencija za implementacija {to dopolnitelno bi go razgledala idejni ot projekt. Na vakvi te barawa Sekretarijatot }e odgovori vo ramki te na 15 dena.

Koga i dejni ot plan }e se usvoi, predlaga~ot na projektot e toj {to e odgovoren za razvuwawe na idejata vo predlog-projekt (*videte go formularot za projektno rezime vo informativni ot paket*). Fondot na GEF za podgotovka i razrabotka na projekti (PDF)² mo`e da obezbedi finansiska pomo{ za podgotovka na projektot do US\$25.000. Sredstvata za finansiskata pomo{ gi odobruva Agencijata za implementacija. Pred da bide odobreno finansiraweto od PDF, predlaga~ot na projektot treba da obezbedi odobruvawe i poddr{ka na projektot od nacionalno operativno lice/institucija za kontakti na GEF, vo pismena forma. Vo informativni ot paket e vku~en formularot za prijavuwawe kade se sumirani osnovni te barawa za dobivawe finansiskata pomo{ od PDF (*videte go formularot na PDF od Blokot A*); dopolnitelni informacii vo vraska so ova mo`e da dadat Agencii te za implementacija.

Obezbeduvaweto pismeno odobruvawe i poddr{ka na projektoto rezime od nacionalni te operativni lica/institucii za kontakte neophodno pred da se odobri rezimeto. So ova se osiguruva deka dr`avata go podr`uva projektot i deka isti ot se zasnova vrz nacionalni te prioriteti. Isto taka, vo predlog-projekti te treba da se vnese procenata na dopolnitelni te tro{oci. Informativni ot paket dava smernici za praveweto brzi proceni na dopolnitelni te tro{oci. Ponekoga{ mo`e da bide potrebna popodrobna analiza na dopolnitelni te tro{oci i Agencii te za implementacija mo`e da pomognat vo podgotovkata na takvata analiza.

² Finansiskata pomo{ od GEF za podgotovka na projektot vleguva vo vkupni ot iznos na finansiska pomo{ za projektot.

Proekti te od sredna golemi na treba da privle~at zaedni~ko finansirawe od drugi izvori. Pod zaedni~ko finansirawe se podrazbi raat i podaroci vo vid, na primer, na podareno zemji{te, oprema i rabotno vreme na vrabotenite. Proektite {to}e obezbedat zaedni~ko finansirawe vo vrednost najmalku ednakva ili pogolema od finansiskata pomo{na GEF, imaat pogolemi {ansi pobrgu da bidat odobreni od proektite so malo ili bez zaedni~ko finansirawe. Proektite bez zaedni~ko finansirawe mora da priloe`at podetalno obrazlo`enie i dobri pri~ini poradi {to baraat finansiska pomo{od GEF, bidej}i vo nivniot slu~aj site tro{oci bi bile dopolnitelni.

^EKOR 2. Preispituvawe i odobruvawe na predlog-proekt

Koga proektnoto rezime }e bide zaedni~ki prifateno od predlaga~ot i Agencijata za implementacija, Agencijata za implementacija go podnesuva predlog-proektot do Sekretarijatot na GEF, i koga e soodvetno, prosleduva negovi kopii do drugite Agencii za implementacija, Nau~niot i sovetodavniot panel (STAP) i do Sekretarijate na konvencijate. Periodot za davawe zabele{ki na proektite {to se vo faza na preispituvawe voobi~aeno ne nadmi nuva 15 rabotni dena.

Za proektite od sredna golemi na vo iznos do US\$750.000, ne e potrebno tehni~ko preispituvawe od stru~no lice od spisokot na STAP; sepak kandidate, Agencijata za implementacija ili Sekretarijatot, dokolku smetaat deka toa mo`e da e od korist, mo`e da pobaraat takvo preispituvawe. Predlozite {to baraat sredstva od GEF pogolemi od US\$750.000, podle`at na tehni~ko preispituvawe od ekspert od spisokot na STAP.

Sekretarijatot na GEF }e go preispita predlog-proektot i }e utvrdi zabele{ki.

Ponatamu, Sekretarijatot }e mu predlo`i na Glavniot izvr{en direktor (CEO) predlog-proektot da bide: 1) podnesen za odobruvawe, 2) vraten za prepravki i dorabotka vo pogled na zabele{kite ili 3) odbien.

Agencijata za implementacija brgu }e gi prezeme site potrebni ~ekori za da predlaga~ot go prepravi i doraboti predlog-proektot {to bararevidirawe. Agencijata za implementacija }e bide na raspolagawe, ako se pobara od nea, da dade sovet okolu revidiraweto na predlog-proektot. Sekretarijatot }e go prosledi revidiraniot predlog-proekt do CEO, dokolku predlog-proektot zadovolitelno odgovoril na to~kite spomnati vo baraweto za prepravka i dorabotka.

CEO }e prosledi kopii od predlog-proektot do Sovetot. Sovetot }e go preispita predlog-proektot i }e dade zabele{ki vo rok od 15 dena. Predlog-proektite {to baraat do 750.000 amerikanski dolari finansiska pomo{od GEF mo`e da bidat odobreni od CEO. Predlog-proektite {to baraat pove}e od 750.000 amerikanski dolari }e bidat prosledeni do Sovetot za odobruvawe, na sledniot sostanok na Sovetot ili popo{ta.

^EKOR 3. Podgotovka na zavr{ ni ot proekten dokument i implementacija na proektot

Koga predlog-proektot }e bide odobren, Agencijata za implementacija }e ja informira izvr{ nata agencija i vedna{ }e po~ne da raboti so nea na kompletiraweto na projektniot dokument i podgotovkata na dogovorot. Kompletirawata projektna dokumentacija mora da gi zadovol uva barawata na Agencijata za implementacija.

Periodot me|u odobruwaweto na predlog-proektot od CEO ili od Sovetot, i odobruwaweto na zavr{ nata dokumentacija od Agencijata za implementacija i akti vnosti te vo vrska so dogovorot voobi ~aeno ne treba da nadmi ne osum nedeli .

I zvr{ nata agencija e odgovorna za sproveduvawe na projektnite aktivnosti. Agencijata za implementacija ja sledi i ocenuva implementacijata na proektot, vku~uvaj}i ja i ef ekti vnosti na izvr{ nata agencija vo rakovodeweto so proektot. Isto taka, Agencijata za implementacija odgovara pred Sovetot za podgotovkata i ekonomi ~nosti na proektot i za implementacijata na operativnite politiki i strategii na GEF i na odl uki te na Sovetot na GEF.

Koga }e ima dopol nitel ni informaci vo vrska so procedurite i barawata na Agencijata za implementacija, tie }e bi dat vku~eni vo informativni ot paket.

DOPOLNUVAWE 1

OPERATIVNI PRINCIPI

Site proekti podneseni za finansiska pomo{ mora da se vo soglasnost so slednite operativni principi:

1. Za da se ostvarat celite na finansiskite mehanizmi povrzani so implementacijata na Konvencijata za biolo{ ka raznovidnost i Ramkovnata konvencija za klimatski promeni, GEF }e funkcionira spored upatstvata na Konferencijata na Stranite i }e bide odgovoren pred nea. Za da se realiziraat celite na finansiskata pomo{ na aktivnosti od oblata na poseben interes - za{ titata na ozonskata obivka, operativnite politiki na GEF }e bi dat vo soglasnost so onie na Montrealskiot protokol za supstanciite { to ja osiroma{ uvaat ozonskata obivka i negovite amandmani .

2. GEF }e obezbedi nova, dopol nitel na nepovratna ili koncesiska finansiska pomo{ za pokri wawe na dogovoreni te dopol nitel ni tro{ oci od merki te za ostvaruvawe na dogovorenata pridobivka za global nata `i votna sredi na.

3. GEF }e obezbedi ekonomi ~na realizacija na svoite aktivnosti za da pridobivki te za `i votnata sredi na bi dat { to e mo` no pogol emi .

4. GEF finansiski }e gi pomaga proekti te { to dr` avata gi poddr` uva i koi se zasnovaat vrz nacionalni te prioriteti { to imaat za cel da go poddr` at odr` livi ot razvoj na na~i n uka` an vo kontekstot na nacionalni te programi .

5. GEF }e bide dovol no fleksibilen za da mo` e da odgovori na smenetite okol nosti, me|u drugoto i na promeni te vo upatstvoto od Konferencijata na Stranite i zgol emenoto i skustvo steknato preku akti vnosti te na sledewe i procenuvawe.

6. Proekti te na GEF }e osi guruvaat potpol na javnost i uvid vo si te informaci { to ne se tajna.

7. Projekti te na GEF }e predvi duvaat konsul taci i i razgovori so kori sni ci te na projektot i grupi te lu|e { to se zasegnati od isti ot, i ako e soodvetno, ni vno u~estvo vo projektot.

8. Projekti te na GEF }e gi i spol nuvaat barawata za kval i f i kuanost utvrdeni od *I nstrumentot za osnovawe na reorgani zi ran Global en ekolo{ ki f ond* (paragraf 9).

9. GEF, so cel da ostvari { to e mo`no pogolemi pridobivki za svetskata ` i votna sredi na, }e ja i stakne svojata katal i zatorska ul oga i }e obezbedi dopol ni tel na f i nansi ska pomo{ od drugi i zvor i.

10. GEF }e obezbedi negovi te programi i projekti da bi dat sl edeni i procenuvani na redovna osnova.

OSNOVNI RABOTNI PROGRAMI

Biološka raznovidnost:	Suvi ilipolusuvi ekosistemi Krajbreni, morski i slatkovodni sistemi (vključujigimorištata) [umski ekosistemi Planinski ekosistemi
Klimatski promeni:	Otstranuvane na barierite postaveni pred začetkovetoeifikasnotokoristevanaenergijata Pottikuvane na koristewetonaobnovlivotenergija prekuotstranuvane na barierite i namaluvane na trošocite zanivnaimplementacija Namaluvane na dolgoročni te trošoci za energetske tehnologije so malaeemisijana stakleniki gasovi
Meunarodni vodi:	Programa za vodeni tela Programa za integriran pristap konzemjišteti vodite kako oblasti od poseben interes. Programa za zagadovaki materii

Operativno upatstvo za podgotovka i odobruvawe na proekti od sredna gol emi na

VOVED

Globalni ot ekološki fond (GEF) e finansiski mehanizam za davawe finansiska pomoč na dr`avite-primateli na finansiska pomoč za aktivnosti naso~eni kon zač tita na globalnata `ivotna sredi na (*videte ja beleš kata 1*). Sovetot na GEF (glavnoto upravno telo na GEF), po nadopolnuvaweto i reorganiziraweto na Fondot vo mart 1994g., za da gi naso~i svoje dejstva kon ostvaruvawe na { to e mo`no pogol emi pridobivki za globalnata `ivotna sredi na na ekonomien na~ini da obezbedi ekonomino koristewe na finansiski sredstva { to mu se na raspolagawe za taa cel, utvrđi razli~ni politiki i proceduri, vkl u~uvaj}i ja i *Operativnata strategija na GEF* (*videte ja beleš kata 2*).

Sonetot na GEF, na svojata sednica vo oktombri 1996g., zemaj}i ja predvid golemata poddrška { to vladi i nevladinite organizacii (NVO-i) ja davaat kon zabrzuvaweto na implementacijata na pomali proekti, odobri proceduri { to go olesnuvaat procesiraweto i finansiskoto pomagawe na predlog-proekti od sredna golemina. Proektite od sredna golemina se definiraat kako proekti za koi finansiskata pomoč od GEF ne nadmi nuva 1 milion amerianski dolari (*videte ja beleš kata 3*). Tuka e zemen predvid f aktot deka proektite od sredna gol emi na obi~no ne baraat isto nivo na podgotovka i sledewe kako pogol emite proekti. Procedurite se dizajnirani da go pottiknuvaat podnesuvaweto predlozi za pomali proekti vo vrska so tematskite oblasti od poseben interes na GEF od razli~ni grupi i lica.

Proektite od sredna golemina, kako i site drugi aktivnosti finansiski pomognati od GEF, mora da bi dat vo soglasnost so operativnite politiki i principite na GEF (*videte ja ramkata 1*), vkl u~uvaj}i gi i principite vgradeni vo *Instrumentot za osnovawe na reorganiziran GEF* (odovde natamu }e go narekuvame *Instrument*) i vo *Operativnata strategija*. Isto taka, spored ovie proceduri, site izraboteni predlog-proekti }e gi ispolnuvaat kriteriumite za kvalifikuvanost na *Instrumentot* i na *Operativnata strategija* (*videte ja ramkata 2*).

Procedurite za podgotovka i odobruvawe na predlog-proektite od sredna gol emi na se zasnovani vrz projektni ot ciklus na GEF, odobren od Sovetot. So cel da se skusi vremeto potrebno za kompletirawe na projektni ot ciklus, opredeleni ~ekori se poednostaveni. Procedurite se odnesuvaat na predlog-proekti podneseni od site potencijalni izvršni agencii, kako { to se vladi, nacionalni ustanovi, me|unarodni organizacii, lokalni zaednici, nevladinite organizacii, visoki nau~ni i nastavni ustanovi i subjekti od privatniot sektor. Isto taka, vo procedurite se objasneti ulogata i odgovornosta na vladi te-primateli na finansiskata pomoč, na Agencii te za imlementacija (Programata na Obedinetite nacii za razvoj, Programata na Obedinetite nacii za `ivotnata sredi na i Svetskata banka), Panelot za nau~no i tehni~ko sovetuvawe na GEF, Sovetot na GEF i na glavniot izvršen direktor (CEO)/pretsedava~ot.

Celta na proceduri te e da se vospostavat ednostavni i zabrzani proceduri koi gi pottiknuvaat visokokvalitni te proekti { to baraat finansiska pomo{ od GEF ne pogol ema od 1 mil ion ameri kanski dolari.

Za da ja ispolnat postavenata cel, proceduri te se stremat kon ispolnuvawe na sledni te zada~i:

(a) da se obezbedi proektite od sredna golemi na da se vo soglasnost so politikite na GEF i so Operativnata strategija, vku~uvaj}i gi i operativnite programi i kratkoro~nite merki na GEF, i deka tie se poddr`ani od dr`avata i se zasnovaat vrz nacionalni te pri ori teti;

(b) da se olesnat i uprostat podgotovkata i impl ementacijata na proektot, na toj na~in { to tie }e bidat "ednostavni za kori stewe" za gol em broj razli ~ni potencilalni izvr{ ni agencii;

(v) da se obezbedi soodvetno i efikasno nivo na izvestuvawe na Sovetot od izvr{ itelite na proektot i Agencii te za impl ementacija.

PROCEDURI ZA IZRABOTKA I ODOBROVAWE NA PROEKT OD SREDNA GOLEMI NA

^ekori te opi { ani podolu se posledovatelni i pretpostavuvaat deka predlog-proektot gi pomin al uspe{ no si te prethodni ~ekori pred da prodol `i so naredni ot. Se podrazbi ra deka procedurata za predlog-proektot mo `e da bide zaprena na koj bilo od ~ekori te (videte vo Pri logot A).

^ekor 1. Po~et no preispit uvawe na idejni ot proekt

Ideen proekt do GEF mo `e da podnesat site kvalifikuvani subjekti ili organizacii (*videte ja ramkata 2*) { to sproveduvaat aktivnosti vo kvalifikuvana dr`ava. Subjektot { to go predlaga idejni ot proekt mo `e da stane izvr{ na agencija na proektot dokolku isti ot bide odobren; isto taka, i nekoj drug subjekt (na primer, agencija na vladata) mo `e da bide izvr{ itel na proektot.

I dejni te proekti, koi treba da se podnesat vo soglasnost so formatot za ideen proekt (*videte go pril o`eni ot format*), treba da se ispratrat di rektno do Agencijata za impl ementacija (*videte ja bele{ kata 5*). I dejni ot dokument treba da gi vku~uva informacii te { to se odnesuvaat na statusot na odobruvawe na idejni ot proekt od nacionalno operativno lice/institucija za kontakt, kako { to e potvrdata deka e podnesen idejni ot proekt do liceto/institucijata za kontakt (*videte ramka 3*) i deka isti ot ili o~ekuva odobruvawe ili e odobren. Pred da mo `e da se odobri kakva bilo podgotvitelna finansiska pomo{ od GEF za natamo{ nata razrabotka na idejni ot proekt, mora da se podnese pismenoto odobrenie i poddr{ kata od nacionalno lice/institucija za kontakt do Agencijata za impl ementacija.

Pred podnesuvaweto na idejni ot proekt do Agencijata za impl ementacija, predlaga~ot na proektot mo `e da pobara mislewe od Sovetot za po~etno preispituvawe vo vrska so usoglasuvaweto na idejni ot proekt so kriteriumite za kvalifikuvanost na GEF i na Operativnata strategija. Isto taka, Agencijata za impl ementacija mo `e da posaka da pobara mislewe od Sovetot za kvalif ikuvanosta na idejni ot proekt, pred Sovetot da prodol `i da go razgleduva proektni ot koncept. Otkako idejni ot proekt e podnesen do Sekretarijatot za mislewe okolu negovata

po-etna kvalifikovanost, Sekretarijatot }e dade odgovor vo ramkite na 15 rabotni dena za toa dali idejniot proekt e vo soglasnost so Operativnata strategija i so politikite na GEF. Potvrdniot odgovor od Sekretarijatot ili od Agencijata za implementacija, odnosno deka proektot gi zadovoluva kriteriumite za kvalifikovanost, ne pretstavuva odobrenie za negova natamo{ na razrabotka i za finansiska pomo{ od GEF.

Isto taka, predlaga~ot na idejniot proekt mo`e da pobara usluga od Sekretarijatot vo vrska so identifikuvaweto na soodvetnata Agencija za implementacija { to ponatamu bi go preispitala idejniot proekt.

Proektite od sredna golemina ne treba da finansiraat aktivnosti za podgotovka na proekt (*videte ramka 4*); inicijativni aktivnosti { to se ve}e predmet na zabrzani proceduri za odobruvawe; pro{ iruvawa i prodol`uvawa na postojni proekti. Proektite od sredna golemina, isto taka, ne mo`e da finansiraat niza na pomali, povrzani i/ili komplementarni proekti namesto eden pogolem proekt.

Dokolku Sekretarijatot na GEF smeta deka proektot od sredna golemina pottiknuva zna~ajno pra{awe od operativnata politika, na primer, za upotrebata na nov model na finansisko pomagawe, mo`ebi }e bide potrebno za toa pra{awe da mu se uka`e na Sovetot pred proektot da bide odobren. Vo vakvi slu~ai, proektot bi bil vku~en vo procesot na odobruvawe vo narednata rabotna programa na Sovetot.

Nepovratnite sredstva (grantovite) za proektite od sredna golemina, voobi~aeno, treba da se dodelat za tro{ocite na sproveduvawe na aktivnostite vo dr`avata. Tie mo`e da vku~uvaat stavki za administrativnite tro{oci povrzani so proektot, no finansiskite sredstva ne treba da bidat nameneti za op{tite administrativni tro{oci na izvr{nata agencija, osobeno vo slu~aj na me|unarodni organizacii ~ii{ to sedi{ta se locirani nadvor od dr`avata na proektot (*videte ja bele{kata 6*).

^ekor 2. Podgotovka na predlogproektot

Koga Agencijata za implementacija }e go informira predlaga~ot na proektot deka idejniot proekt e odobren za natamo{ no razrabotka i razvi vawe, predlaga~ot e toj { to e odgovoren za podgotovkata i, ako e potrebno, revidi raweto na predlogproektot. Agencijata za implementacija mo`e da insistira predlaga~ot na proektot da go razraboti i razvie idejniot proekt vo predlogproekt. Ako za podgotovkata na predlogproektot e potrebna finansiska pomo{, predlaga~ot na proektot treba da podnese barawe do PDF od Blokot A. Vakvata finansiska pomo{ nameneta za podgotovkata na proektot mo`e da ja dade Agencijata za implementacija, vo soglasnost so upatstvata na PDF i so procedurite (*videte ja ramkata 4 i formularot na PDF od Blokot A*). Ne se o~ekuva predlogproektot od sredna golemina da bara finansiska pomo{ za negova podgotovka nad gornata grani ca na Blokot A od US\$25.000. Predlogproektite treba da se podgotvat vo soglasnost so dadenite upatstva za formata na predlogproektot (*videte ja formata za proektno rezi me*).

Vo soglasnost so Instrumentot, sekoj proekt od sredna golemina mora da vku~uva analiza na dopolnitelnite tro{oci na merkite za ostvaruvawe na dogovoreni te pridobivki za globalnata `ivotna sredi na. Za da se zabrza procesi raweto na proektite od sredna golemina i da se opredeli finansiskata pomo{ od GEF za proektot, treba da se napravi brza procena na dopolnitelnite tro{oci. Vo nekoj slu~ai (na primer, kaj nekoj posebno slo`en proekt), pred da se odobri proektot mo`e da bide pobarana podetalna analiza na dopolnitelnite tro{oci. Agencijata za implementacija e na raspolagawe da pomogne vo podgotovkata na analizata.

Voobi~aeno, site projekti od sredna golemi na treba da imaat vkl~eno nekoja forma na zaedni~ko finansirawe, vkl~uvaj}i gi i nepari~nite pridonesi (na pr., podareno zemji{ te, oprema ili vreme na personalot). Projektite { to predviduvaat obvrška za zaedni~ko finansirawe najmalku ednakva ili pogolema od finansiskata pomo{ od GEF e poverojatno deka }e bidat odobreni vo brzata postapka otkolku projektite so minimalno ili bez zaedni~ko finansirawe. Projektite bez zaedni~ko finansirawe treba da prilo`at podetalno obrazlo`enie vo baraweto za finansiska pomo{ od GEF.

Koga predlog-projektot e gotov za podnesuvawe do Agencijata za implementacija, operativno lice/institucija za kontakt }e treba da go odobri i poddr`i predlogot. So brzoto preispituvawe na predlog-projektot, liceto/institucijata za kontakt }e pomogne da se olesni procesot na odobruvawe. Pismenoto odobruvawe od nacionalno operativno lice/institucija za kontakt (ili, kade { to projektot e implementiran vo pove}e od edna dr`ava, od site nacionalni operativni lica/institucii za kontakt na dr`avite vo koi aktivnosti te na GEF se prezemeni) mora da se podnese do Agencijata za implementacija, zaedno so predlog-projektot.

^ekor 3. Preispituvawe na predlog-projektot

Koga predlog-projektot e odobren, Agencijata za implementacija }e go prosledi do Sekretarijatot na GEF i }e preprati kopii od predlog-projektot za zabele{ki do drugite Agencii za implementacija, do STAP (*videte ja bele{kata 7*), i za projektite vo soodvetnata oblast od poseben interes, do Sekretarijate na Konvencii te. Za predlog-projektite od sredna golemi na do 750.000 ameriškanski dolari nema da se bara tehni~ko preispituvawe od ekspert od spisokot na STAP, no predlaga~ot na projektot, nekoja od Agencii te za implementacija ili Sekretarijatot mo`e da pobaraat vakvo preispituvawe dokolku smetaat deka toa bi bilo od korist. Za predlozite { to baraat finansiska pomo{ od GEF nad 750.000 ameriškanski dolari }e bide potrebno tehni~ko preispituvawe od ekspert od spisokot na STAP.

Periodot za zabele{ki voobi~aeno nema da nadmine 15 rabotni dena. Sekretarijatot }e utvrdi lista na site zabele{ki i, vrz osnova na dobi eni te zabele{ki, }e mu prepora~a na CEO predlogot da: (1) bide podnesen za odobruvawe, (2) bide vraten za prepravki vo pogled na zabele{kite, ili (3) bide odbien i da ne bide ponatamu razrabotuvan. Sekretarijatot }e ja formulira preporakata vo ramkite na 10 rabotni dena od zatvoraweto na periodot za zabele{ki.

Agencijata za implementacija do koja predlog-projektot bil podnesen e odgovorna da go izvesti predlaga~ot za preporakata i za rezultatot od preispituvaweto na predlog-projektot.

Agencijata za implementacija vedna{ }e gi prevzeme site potrebni ~ekori za da projektot { to bara revidi rawe bide prepraven od predlaga~ot. Agencijata za implementacija }e bide na raspolagawe za predlozite koi treba da se prepravat i, dokolku se pobara, }e dade soveti vo vrska so prepravkata na predlogot. Sekretarijatot, dokolku predlogot zadovolitelno odgovoril na pra{awata postaveni vo baraweto za revidi rawe, }e go podnese preraboteni ot predlog-projekt do CEO.

^ekor 4. Odobruvawe na predlog-projektot

CEO }e go prosledi predlog-projektot (projektite) do ~lenkite na Sovetot zaradi preispituvawe, o~ekuvaj}i zabele{ki vo ramkite na 15-dneven period pred odobruvaweto. Pri prepra}aweto na vakvite predlozi, CEO jasno }e potvrdi deka projektot e vo soglasnost so Operativnata strategija i so drugite barawa na GEF (*videte*

vo prilogo B). Po periodot za zabeleži, CEO/pretsedavačot na GEF e ovlasten da odobruva predlozi so iznos na finansijska pomoč od GEF do US\$750 000.

Predlozite od sredna golemina { to baraa finansijska pomoč pogolema od US\$750.000 }e bidat vključeni vo slednata raspoloživa predložena rabotna programa podnesena do Sovetot.

^ekor 5. Podgotovka na završnat a proekt na dokumentacija i na drugite prašawa okolu dogovorot

Koga e odobren predlog-proektot, Agencijata za implementacija brgu }e ja informira izvršnata agencija i }e po-ne da raboti so subjektot za da go završi proektni ot dokument i drugite podgotovki okolu dogovorot so cel da obezbedi brza implementacija na proektnite aktivnosti. Predlagačot na proektot e odgovoren za kompleti raweto na proektnata dokumentacija vo soglasnost so barawata na Agencijata za implementacija. Agencijata za implementacija }e raboti so predlagačot za da gi podgotvite dopolnitelni dokumenti potrebni za završnoto odobruvawe na proektot i za podgotovkata na dogovorot. Vremenski ot period me|u odobruvaweto na predlog-proektot od Sovetot ili od CEO i odobruvaweto na završnata proektna dokumentacija i drugite podgotovki vo vrska so dogovorot so Agencijata za implementacija, obi~no ne bi trebal o da nadmi ne osum nedeli.

So cel da ja olesni brzata implementacija na proektnite aktivnosti, Sovetot odobri Agencijata za implementacija da mo`e da vklūi komponenta vo buxetot na predlog-proektot { to dostignuva do 15% od vkupnata finansijska pomoč na GEF, kako akontacija za implementacijata na proektot. Taa bi mo`ela da se dobie i bi go obezbedila brzoto zapo~nuvawe na proektnite aktivnosti na terenot. Sekoja Agencija za implementacija }e treba da gi utvrdi procedurite za dobivawe na vakvite sredstva. Celta na ova e da se ovlastat Agencii te za implementacija za navremeno i { to porano osloboduvawe na finansijskite sredstva, zabrzuvaj}ija na toj na~in implementacijata na proektot.

^ekor 6. Implementacija na proektot

Izvršnata agencija e odgovorna za implementacijata na proektot. Agencijata za implementacija e odgovorna za sledeweto na implementacijata na proektot, vklūuvaj}ija i efektivnosta na izvršnata agencija vo vodeweto na proektot. Agencijata za implementacija e odgovorna pred Sovetot za implementacija na proektot vo soglasnost so politiki te i procedurite na GEF, vklūuvaj}i go i u~estvoto na javnosta vo proektot i negovoto sledewe i procenuvawe. Agencii te za implementacija prifatija da gi zabrzaat vnatre{nite proceduri so cel da se pottikne brzo i efikasno sproveduvawe na proektot. Informaciite za zabrzani te vnatre{ni proceduri na Agencii te za implementacija }e bidat vklūeni vo informativnite materijali za proekti te od sredna golemina, { tom ti e }e bidat na raspolagawe.

RAMKA 1

Operativnite principi za unapreduvawe i implementacija na rabotnite programi na GEF

- ☞ Za celite na finansiskite mehanizmi za implementacija na Konvencijata za biološka raznovidnost i na Ramkovnata konvencija za klimatski promeni na Obedinete naci i, GEF }e funkci onira spored upatstvata na Konferencijata na Stranite (COP) i }e bide odgovoren pred istata.
- ?? GEF }e obezbedi nova i dopolnitelna nepovratna i koncesijska finansiska pomo{ za pokrivawe na dogovorenite dopolnitelni tro{oci na merkite za ostvaruvawe pridobivki za globalnata `ivotna sredi na.
- ?? So cel da se obezbedat { to e mo`no pogolemi pridobivki za globalnata `ivotna sredi na, GEF }e vodi smetka vo sproveduvaweto na negovite aktivnostite sredstvata da se iskori stuvaat na ekonomien i efektiven na~in.
- ?? GEF finansiski }e pomaga proekti { to dr`avata gi poddr`uva i koi se zasnovaat vrz nacionalnite prioriteti { to imaat za cel da go pottknat odr`livi ot razvoj na na~in uka`an vo kontekstot na nacionalnite programi.
- ?? GEF }e bide dovolno fleksibilen za da mo`e da odgovori na promenite okolnosti, me|u drugoto i na promenite vo upatstvoto od Konferencijata na Stranite i zgolemenoto iskustvo steknato preku aktivnostite na sledewe i procenuvawe.
- ?? Proektite na GEF }e predviduvaat konsultacii i razgovori so korisnicite na proektot i so grupite lu|e zasegnati od proektot, i ako e soodvetno, nivno u~estvo vo proektot.
- ?? Proektite na GEF }e gi ispolnuvaat barawata za kvalifikovanost utvrdeni od Instrumentot.
- ?? GEF, so cel da ostvari { to e mo`no pogolemi pridobivki za svetskata `ivotna sredi na, }e ja istakne svojata katalizatorska uloga i }e obezbedi dopolnitelna finansiska pomo{ od drugi izvori.
- ?? GEF }e obezbedi negovite programi i proekti da bidat sledeni i procenuvani na redovna osnova.

RAMKA 2

Kriteriumi za kvalifikovanost na GEF

Kvalifikovanost za programata

Vo soglasnost so Instrumentot, kvalifikivanite proekti na GEF vku~uvaat merki i aktivnosti za ostvaruvawe pridobivki za globalnata `ivotna sredi na vo edna od oblastite od poseben interes na GEF (*videte ja bele{kata 1*). Tiovite na merki i

aktivnosti kvalifikovani za finansijska pomoč od GEF se dade podetalno vo Operativnata strategija. Operativnite programi davaat podetalni informacii za tekovnite programski celi na GEF i upatstvo za tipot na inicijativi { to mo`at korisno da pridonesat za takvite celi. Finansijskata pomoč na GEF treba da bide nameneta za dopolnitelne trošoci na takvite merki i aktivnosti.

Kvalifikovanost na dr`avata

Za projektite finansirani spored finansijskiot mehanizam na Konvencijata za biološka raznovidnost ili na Ramkovnata konvencija za klimatski promeni na Obedineticite naci, aktivnostite }e se sproveduvaat vo dr`avata { to e kvalifikovana vo soglasnost so kriteriumite opredeleni od Konferencijata na Stranite na sekoja od konvencijate. Vo momentov, finansijskata pomoč preku finansijskiot mehanizam e na raspolagawe za dr`avite vo razvoj-Strani na konvencijata.

Za projektite { to ne vleguvaat vo ramkite na finansijskite mehanizmi na konvencijate, dr`avata-primatel na finansijskata pomoč treba da bide kvalifikovana za zemawe zaemi od Svetskata banka ili da e kvalifikovan primatel na tehnička pomoč od UNDP preku nejzinate programata za Proceni za planiraweto. Isto taka, za da primi finansijska pomoč od GEF za aktivnosti vo oblasti te od poseben interes na GEF, kako { to se biološka raznovidnost ili klimatskite promeni, dr`avata-primatel na finansijskata pomoč mora da e Strana na konvencijata { to se odnesuva na tie oblasti.

Kvalifikovanost na subjektite

Sekoj subjekt, bez razlika dali se raboti za vladina institucija, nevladina organizacija, organizacija na lokalnata zaednica, privaten sektor ili nekoja druga grupa, mo`e da podnese ideen projekt za projekt od sredna gol emina i da go sprovede.

RAMKA 3

Operativni lica/institucii za kontakt

Pogolemiot del dr`avi-primateli na finansijska pomoč imaat naznaeno operativno lice/institucija za kontakt so koe Agencijate za implementacija sorabotuvaat vo vrska so operativnite aktivnosti na GEF. Operativnoto lice/institucija za kontakt na GEF e odgovorno za:

- (a) da pretstavuva osnoven kontakt vo vrska so site aktivnosti na GEF vo dr`avata;
- (b) preispituvawe na idejnite projekti i koncepti, izdavawe potvrdi za usoglasenost na idejnite projekti i koncepti so nacionalnite programi i za u`estvo na dr`avata vo konvencijate za klimatski promeni ili biološka raznovidnost, i za potvrduvawe na usoglasenosta so nacionalnite prioriteti;
- (v) osiguruvawe konsultacii na nacionalno ni vo, kako i konsultacii vo vrska so projektite; i
- (g) generirawe povratni informacii za aktivnostite na GEF.

RAMKA 4

Fond za podgotovka i razrabotka na proekt (PDF) od Bl okot A

Fi nansi ski te sredstva od Bl okot A na PDF gl avno se kori stat vo najrani te f azi na i denti fi kacija na proekt ili programa. So niv fi nansi ski se pomagaat tro{ oci te vo dr` avata i voobi ~aeno e da se kori stat za razrabotka na opredeleni i dejni proekti, so { to se doa|a do podgotovkata na po~etno proektno rezi me ili do nacrt-proektnata dokumentacija.

Site subjekti, bez razlika dali se raboti za vladina insti tucija, nevladina organizacija, privaten sektor ili koja bilo druga grupa mo` e da podnesat predlog za proekt od sredna gol emi na do PDF od Bl okot A. Sponzori te na proektot se ohrabruvaat da obezbedat, sekoga{ koga e mo` no, nekakvo nivo na samof i nanasi rawe i zaedni ~ko fi nansi rawe, vclu~uvaj}i gi i nepari ~ni te pril ozi.

Predlozi te mora da bidat odobreni i poddr` ani od vladata (preku nejzi noto operati vno li ce/i nsti tucija za kontakt na GEF) pred da bidat podneseni do Agencijata za implementacija. Sredstvata na PDF od Bl okot A gi odobruvaat Agencijate za implementacija. Odobreni te predlozi od Bl okot A se pra}aat do Sekretari jatot na GEF za da bide i nformiran, i treba da gi so dr` at osnovni ot opis na proektot, na izvr{ nata agencija, o~ekuvani te rezultati i buxetni te stavki (videte go formatot na PDF od Bl okot A).

Fi nansi skata pomo{ od Bl okot A mo` e da gi pokri va:

- (a) tro{ oci te za lokal ni te i nsti tucii, naci onal ni te raspravi i/ili raboti lni ci te za razgl eduvawe na opredelen i deen proekt i/ili i dejna programa, vclu~uvaj}i go, kade e soodvetno, i tro{ okot za prevodi te na lokal ni te jazi ci i podgotovkata na materijali te { to bi ja poddr` ale i olesni le raspravata;
- (b) patni te tro{ oci za lokalni te eksperti za patuvawa vo sosedni te dr` avi za konsultacii i razgovori okolu mo` ni prekugrani ~ni proekti;
- (v) ekspertski te mi slewa i upatstva za natamo{ na razrabotka na programski te i/ili proektni te opcii, vclu~uvaj}i ja i podgotovkata na rabotni te zada~i za anal izi te na izvodli vost, strate{ ki te dokumenti i, koga e mo` no, podgotovkata na vakvi te dokumenti;
- (g) nau~ni te i tehni ~kite preispituvawa na predlo` eni te proekti i preispituvawata od aspekt na `ivotnata sredina, za da se osiguri deka tie zasl u` uvaat natamo{ no razgl eduvawe;
- (d) tro{ oci te na nadvore{ nata eksperti za, koga e potrebno.

Rezul tati te od grantovi te od Bl okot A mo` e da vclu~uvaat:

- (a) preli mi narni /po~etni proektni rezi mea;
- (b) procena na nau~nata, tehni ~kata i ekonomskata ostvarli vost na predlo` enata akti vnost, kako i procena na ostvarli vosta od gl edna to~ka na `ivotnata sredi na, vclu~uvaj}i ja i nivnata relevantnost vo odnos na mo` noto idno fi nansi sko pomagawe;
- (v) podgotovka na specifi ~ni dokumenti kako { to se rabotni te zada~i za idnata rabota okolu izvodli vosta, kratki strate{ ki zabele{ ki za programi te i poli ti ki te { to imaat za cel da ja olesnat raspravata vo samata dr` ava, sektorski strate{ ki zabele{ ki ili izve{ tai za pra{ awata i opcii te { to imaat za cel da se olesni donesuvaweto odluki vo dr` avata vrz osnova na dovolno i dovolno dobri i nformacii;
- (g) dokumentacija za konsultacii te i razgovorite vo dr` avata vo vraska so programi te na GEF i za potencilalni te proektni opcii.

1. *I nstrumentot za osnovawe na reorganizirani ot Global en ekolo{ ki fond se gri` i za toa GEF da obezbedi grant i koncesional na f i nansi ska pomo{ za pokri vawe na odobreni te dopol nitel ni tro{ oci od merki te za ostvaruvawe pri dobi vki za gl obal nata` i votna sredi na vo sledni te oblasti od osoben interes za GEF: biolo{ ka raznovidnost, klimatski promeni, me|unarodni vodi i za{ tita na ozonskata obvi vka. Dogovoreni te dopol nitel ni tro{ oci od aktivnostite { to se odnesuvaat na naru{ uvaweto na kval itetot na zemji { teto, pred se na dezerti f i kacijata i uni { tuvaweto na { umi te koi, dokolku se povrzani so ~etirite oblasti od poseben interes, se isto taka kval i f i kuvani za dobi vawe f i nansi ska pomo{ .*

Konvencijata za biolo{ ka raznovidnost i Ramkovnata konvencija za klimatski promeni na Obedinete naci i go nazna~ija GEF kako niven f i nansi ski mehanizam vo preodni ot period. GEF ne e f i nansi ski mehanizam na Montrealski ot protokol za supstancii te { to ja osi roma{ uvaat ozonskata obvi vka, no operativni te politi ki na GEF se vo sogl asnost so tie na Montrealski ot protokol.

2. Operativnata strategija dava upatstva okolu podgotvuvaweto na i ni cijati vi te vo oblasti te od poseben interes za GEF { to se poddr` ani od dr` avata. Taa objasnuva golem broj strate{ ki pra{ awa i gi dava osnovi te za pl ani raweto na operaci i te na GEF. Tuka vleguvaat operativni te programi, aktivnosti te { to ovozmo` uvaat po~nuvawe na drugi aktivnosti i kratkoro~ni te merki na odgovor. Operativnata programa e idejna i pl ani ra~ka za dizajn, implementacija i koordinacija na serija od proekti { to se stremat kon ostvaruvawe na gl obal ni celi od obl asta na` i votnata sredi na, osobeno vo oblasti te od poseben interes na GEF; taa go organizira razvivaweto na proekti te poddr` ani od dr` ava i obezbeduva planirana koordinacija me|u Agenci i te za implementacija i drugi te u~esni ci. GEF opredeli 10 osnovni rabotni programi koi se navedeni dol u. I ni cijati vi ni te aktivnosti se ili sredstvo za ispol nuvawe na osnovni te barawa za izvestuvawe do Konvencijata, obezbeduvawe na osnovnoto ni vo na i nf ormaci i za da se ovozmo` i donesuvawe na strate{ ki i politi ~ki odluki, ili za pomagawe na pl ani raweto, so { to se identif ikuvaat prioritetni te akcii vo edna dr` ava. Vo kratkoro~ni te merki vleguvaat proekti { to doveduvaat do pri dobi vki vo bl i ska i dni na i pri ni zok tro{ ok.

Desette operativni programi se: Biolo{ kata raznovidnost - 1. bezvodni te ili polubezvodni te ekosistemi; 2. Krajbre` nite, morskite i slatkovodni te sistemi (vkl u~uvaj} i gi i mo~uri { tata); 3. [umski te ekosistemi; 4. Pl aninski te ekosistemi; Klimatski te promeni - 5. Otstranuvaweto na bari erite postaveni pred { tedeweto i ef i kasnoto kori stewe na energijata; 6. Pottikni vaweto na kori steweto na obnovl i vata energija preku otstranuvawe na bari erite i preku namaluvawe na tro{ oci za implementacija; 7. Namaluvawe na dolgoro~ni te tro{ oci na tehnologi i te { to emi tuvaat pomali koli ~estva stakleni ~ki gasovi; Me|unarodni te vodi - 8. Programata za vodeni te tela; 9. Programa za integriran pristap kon zemji { teto i vodi te kako oblasti od poseben interes; i 10. Programata za zagaduva~ka materija.

3. *I nstrumentot* pretpostavuva deka GEF obezbeduva grantovi i koncesional ni finansirawa. Dosega, pogolemi ot del od finansiskata pomo{ bil vo forma na grantovi.

4. "I zvr{ nata agencija" e subjekt { to vsu{ nost ja pri ma f i nansi skata pomo{ od GEF i go implementira proektot na terenot. Toa mo` e da bide vl adi no telo, NVO, organizacija na lokal nata zaedni ca, akademska ili i stra` uva~ka ustanova, firma od pri vatni ot sektor ili koja bil o druga grupa { to prezema aktivnosti vo dr` avata ili vo

dr`avite. Izrazot "izvr{na agencija" ne treba da se zameni so oddelite za sproveduvawe na proektot na Agencii te za implementacija; no, vakvite oddeli, mo`e isto taka da sproveduvaat proekt, dokolku predlaga~ot na proekt, Agencijata za implementacija i drugi te zai nteresi rani strani od proektot se odlu~at za toa.

5. Predlaga~ite na proektite mo`e da ja podnesat nivnata dokumentacija za idejni ot proekt do: kancelarii te ili sedi { tata na UNDP, regional ni te kancelarii i sedi { tata na UNEP ili do sedi { teto na Svetskata banka. Agencii te za implementacija }e se zazemat da se obezbedi deka pretstavnici te na kancelarii te na terenot se zapoznaeni so politikite i programite na GEF, taka { to tie }e mo`e da im dadat upatstva na predlaga~ite na proekti te za potrebni te ~ekori vo vrska so podgotovkata na ideen proekt.

6. Operativnata strategija naveduva deka "GEF treba da obezbedi negovite sredstva da se koristat kako nova i dopol nitel na f i nansi ska pomo{ , a ne kako zamena za redovni te izvori za f i nansi rawe na razvojot. Principot sredstvata od GEF da bidat dopol nitelni na f i nansi skite sredstva potrebni za nacionalni ot odr`liv razvoj, pomaga da bide osigureno deka oskudni te resursi nema da se prenaso~at od f i nansi raweto na razvojot i da go maksimizira global noto vlijanie na resursi te na GEF. GEF nema da obezbeduva f i nansi ska pomo{ za buxetot za plati te na vraboteni te ili za aktivnosti te na me|unarodni te organizacii ili na drugi me|unarodni tela, toj nema da gi i spol nuva ni vni te obvrski, pa ni obvrski te { to se odnesuvaat na gl obal nata `i votna sredi na".

7. STAP }e sproveduva analiza na grupa izbrani proekti od sredna golemi na, najmal ku edna{ godi { no, i }e gi pri lo`uva rezul tati te od anal izi te do Sekretari jatot na GEF za da tie bidat vku~eni vo godi { ni ot izve{ taj { to go pravi Sekretari jatot za Sovetot vo vrska so proekti te od sredna gol emi na.

Proceduri te na proektni ot ciklus

I deen proekt/plan: i denti f i kaci ja i podgotovka ?	Vkl u-uvawe na predl og-proektot vo rabotnata programa ?	Podgotovka na zavr{ ni ot nacrt na proektnata dokumentacija ?	Odobruvawe od CEO i cel osno odobruvawe na proektot ?	I mpl ementaci ja na proektot ?	Kompleti rawe na proektot i negovo zavr{ no ocenuvawe
<p>1. Operati vnoto l i ce/i nsti tuci ja za kontakt go odobruva proektni ot plan/koncept. Toa gi obezbeduva l okal nata konsul taci ja i razmenata na mi sl ewa.</p> <p>2. Ako se bara, proektnata podgotovka se pomaga f i nansi ski so:</p> <p>a. Sredstva od PDF</p> <ul style="list-style-type: none"> - Agenci i te za i mpl ementaci ja odobruvaat grantovi od Bl okot A - GEFOP dava preporaki za grantovi od Bl okot B i C; <p>b. Drugi izvori na f i nansi ska pomo{ .</p> <p>3. Sekretari jatot postojano go sl edi predl og-proektot.</p>	<p>1. Operati vnoto l i ce/i nsti tuci ja za kontakt vo dr` avata go odobruva predl og-proektot.</p> <p>2. Ekspert od spi sokot na STAP pravi tehni -ko prei spi tuvawe.</p> <p>3. GEFOP gi prei spi tuva predl og-proekti te vo odnos na ni vnata sogl asnost so dogovoreni te kri teri umi i dava preporaki do CEO.</p> <p>4. CEO ja utvrduva rabotnata programa.</p> <p>5. Sovetot ja odobruva rabotnata programa.</p>	<p>1. Agenci ja za i mpl ementaci ja ja podgotvuva nacrt-proektnata dokumentaci ja, zemaj} i gi predvi d zabel e{ ki te od Sovetot i vo sogl asnost so pol i ti ki te i operati vni te upatstva na GEF.</p>	<p>1. Zavr{ nata proektna dokumentaci ja se i spraj} a do -l enovi te na Sovetot.</p> <p>2. CEO ja odobruva zavr{ nata nacrt-proektna dokumentaci ja.</p> <p>3. Agenci jata za i mpl ementaci ja go odobruva proektot vo sogl asnost so nejzi ni te vnatre{ ni proceduri . Dr` avata-pri matel na f i nansi skata pomo{ go odobruva proektot.</p>	<p>1. Agenci ja za i mpl ementaci ja ja nadgl eduva i sl edi i mpl ementaci jata na proektot.</p> <p>2. Konti nui rano sl edewe i ocenuvawe na proektot.</p> <p>3. Pol ugodi { ni i zve{ tai do Sekretari jatot vo vrska so i mpl ementaci jata na proektot.</p> <p>4. Sekretari jatot organi zi ra godi { no prei spi tuvawe na i mpl ementaci jata na proektot.</p> <p>5. Sekretari jatot go i nf ormi ra Sovetot za rezul tati te od prei spi tuvaweto na i mpl ementaci jata na proektot.</p> <p>6. Vo sogl asnost so kri teri umi te odobreni od Sovetot, STAP mo` e da i denti f i kuva proekti za da bi dat nau-no i tehni -ki prei spi tani .</p>	<p>1. Agenci ja za i mpl ementaci ja go podgotvuva zavr{ ni ot i zve{ taj za procenata.</p> <p>2. Sovetot sl edi dal i GEF gi ostvaruva cel i te</p>

Učesniki i ulogi

Učesnik	Ulogi
Dr`ava-priatelj na finansijska pomoč	<ul style="list-style-type: none"> ?? Naznačevanje na operativne liste/institucije za kontakt. ?? Identifikacija na projektne teide, odobruvanje na predlog-projekte. ?? Ja odobruva završena projektna dokumentacija. ?? Obežbeduje konsultativne inacionalno ni vo, kako i konsultativno vrska so projektot. ?? Obežbeduje povratne informacije za GEF aktivnosti te, kako i za implementacijo na projekte.
Agencija za implementacijo	<ul style="list-style-type: none"> ?? Radi so dr`ava-priatelj na pomoč ta da pomogne vo naznačevanje na operativne liste/institucije za kontakt. ?? Pomaga vo identifikacijo na idejne projekte. ?? Rakovodi so podgotovkate na projektot. ?? Go odobruva završni ot projekt vo soglasnost so vnatrenje te proceduri. ?? Ja nadgleduje i sledi implementacijo na projektot. ?? Gi podgotvuje polugoditne izveštaje za Sekretarijatot vo vrska so projekte.
GEFOP	<ul style="list-style-type: none"> ?? Informiran za grantovite od Blokot A. ?? Preporočuje do CEO grantovite od Blokovi te B i C. ?? Gi razgleduje predlog-projekte i preporočuje do CEO projekti za ni vno vključevanje vo predloženata delna programa.
STAP	<ul style="list-style-type: none"> ?? Ekspert od spiskot na STAP go razgleduje sekoj predlog-projekt. ?? STAP selektivno gi preispituje projekte vo soglasnost so kriterijumi te utvrdeni od Svetot. ?? Gi procenjuje naučne i tehničke aspekte na implementacijo na projektot i tehničkate efektivnost na investicije na GEF.
Svet	<ul style="list-style-type: none"> ?? Gi odobruva političke i operativne strategije na GEF to gi vključuje upatstva dobi eni od Konvencije te. ?? Ja odobruva delna programa. ?? ^lenovite gi razgledujeat projekte te predkonečnote odobruvanje. ^lenovite mo`e da barate projektot da bi de razgledan na ustanovite na Svetot. ?? Go odobruva Goditne izveštaje.
CEO	<ul style="list-style-type: none"> ?? Odobruva PDF grantovite od Blokovi te B i C. ?? Ja opredeljuje sodržinane predloženata delna programa. ?? Odobruva projekte predkonečnote odobruvanje.
Sekretarijat	<ul style="list-style-type: none"> ?? Upravljuje so celovita programa i so arhivirane. ?? Predsedava so GEFOP. ?? Razvija operativne upatstva vrz osnova na političke odobreni od Svetot. ?? Organizira goditne preispituvane na implementacijo na projekte. ?? Podgotvuje Goditne izveštaje do Svetot.

Vremenski rokovi

Zavisat od predlaga~ot na idejni ot projekt

Zavisat od predlaga~ot na idejni ot projekt

15 rabotni dena za vnatre{ no GEF-preispituvawe: 10 rabotni dena za podgotovka na preporaki od Sekretarijatot vrz osnova na zabele{kite napraveni za vreme na periodot na preispituvaweto: ako e potrebna prerabotka, vremenski ot period }e zavisi od rabotata prezemena od predlaga~ot na projektot; 15 rabotni dena za preispituvawe od ~lenka na Sovetot

^ekori

Prvi~no preispituvawe na idejni te proekti

1. Predlaga~ot na projektot pravi nacrt-dokumentacija i bara odobruvawe od nacionaloto operativno lice/institucija za kontakt.

2. I dejni ot projekt se podnesuva do Agencija za implementacija.

3. Sekretarijatot mo`e da pobara preispituvawe na kvalif i kvanosta.

Podgotovka na predlog-proektot

1. Mo`e da bi de odobren od PDF od Bl okot A.

2. Odobruvawe od nacionalnoto operativno lice/institucija za kontakt.

Preispituvawe na predlog-proektot

1. Predlog-proektot go preispituaat Sekretarijatot na GEF, drugite Agencii za implementacija, STAP i soodvetni ot Sekretarijat na Konvencijata. Zabele{kite se podnesuuaat do Sekretarijatot koj e odgovoren za davaweto preporaki za natamo{ ni akcii do CEO.

2. Razgl eduvawe od ekspert na STAP, dokol ku projektot e nad US\$750.000. STAP selektivno razgl eduva proekti pod US\$750.000.

3. Agencijata za implementacija da go izvesti predlaga~ot za preporakite koi proi zle gl e od preispituvaweto.

4. Ako e potrebno, predlaga~ot na projektot da prezeme revizija na predlog-proektot za da odgovori na zabele{kite napraveni za vreme na preispituvaweto.

5. I spra}awe na rezultate od preispituvaweto do ~lenkite na Sovetot.

Vremenski rokovi

Ako e predlogot do US\$750.000, CEO mo`e da go odobri; ako e predlog nad US\$750.000. vremeto za odobruvawe zavisi od rasporedot na rabotnata programa na Sovetot.

Osum nedeli

Zavisi od konkretni ot projekt: godi { no i polugodi { no i zvestuvawe

Sledni te GEF-dokumenti se prepore~uvaat za podgotovkata na projektot i isti te mo`e da se dobijat od Sekretarijatot i od Agencii te za implementacija (videte ja kontakt-listata vo Informativni ot paket za projekti te od sredna gol emi na):

☞

☞ Instrument za osnovawe na reorganiziran Globalen ekološki fond

☞ Operativna strategija i operativni te programi.

^ekori

Odobruvawe na predlog projektot

1. CEO e ovlasten da odobri predlog-projekti { to baraat finansiska pomo{ od GEF do US\$750.000. Predlozite { to baraat finansiska pomo{ od GEF nad US\$750.000 se vkl u~uvaat za odobruvawe od Sovetot vo predlo`enata rabotna programa.

Podgotovka na zavr{ nata projektna dokumentacija i celosno odobruvawe na projektot.

1. Predloga~ot na projektot, so pomo{ na edna od Agencii te za implementacija, e odgovoren za podgotovkata na zavr{ nata projektna dokumentacija vo soglasnost so vnatre{ ni te proceduri na Agencijata za implementacija. Agencijata za implementacija e odgovorna za celosno i kone~no odobruvawe na projektnot dokument.

Implementacija na projektot, sledewe i procena.

1. Projektot }e bi de implementiran od izvr{ nata agencija.
2. Agencija za implementacija }e go nadgl eduva upravuvaweto so projektot.

PRI LOG B

☞ Projekten ciklus na GEF

☞ Vkl u~enosta na javnosta vo projekti te finansirani od GEF

☞ Fond za podgotovka i razrobotka na projekti te (PDF).

☞

☞ Analiza na dopolnitelnite tro{oci.

I deen proekt za proekt od sredna golemi na

Voved

Sekoj subjekt { to predlaga proekt od sredna golemi na treba da pri lo` i dokumentacija za i dejni ot proekt do edna od Agenci i te za i mpl ementacija na GEF. Cel ta na dokumentacijata e da:

☞ Dade dovol no su{ ti nski i nf ormaci i za da ovozmo` i Agencijata za i mpl ementacija da go razbere obrazlo` eni eto za f i nansi skata pomo{ od GEF i za kontekstot vo koj predlo` eni te akti vnosti }e bi dat sprovedeni ;

☞ Ovozmo` i Agencijata za i mpl ementacija da opredeli dali e kval i f i kuvan i dejni ot proekt za f i nansi ska pomo{ od GEF; i

☞ ☞ ☞ ☞ Obezbedi i nf ormaci i barani od naci onal noto l i ce/i nsti tucija za kontakt za da opredeli dal i vl adata e nakl oneta kon razrabortkata na i dejni ot proekt i go poddr` uva.

Kval i f i kuvani te proekti treba da:

☞ bi dat sprovedeni vo kval i f i kuvana dr` avata;
 ☞ bi dat vo sogl asnost so naci onal ni te pri ori teti i programi ;
 ☞ se odnesuvaat na edna i l i pove}e obl asti od poseben i nteres na GEF;
 ☞ bi dat vo sogl snost so Operati vnata strategija, vkl u-uvaj} i gi i nejzi ni te operati vni programi i l i kratkoro~ni merki ;
 ☞ gi pokri vaat samo dogovoreni te dopol ni tel ni tro{ oci od merki te za ostvaruvawe pri dobi vki za gl obal nata ` i votna sredi na vo obl asti te od poseben i nteres;
 ☞ predvi duvaat u~estvo na javnosta vo di zajni raweto i i mpl ementacijata na proektot; i da
 ☞ bi dat odobreni od vl adata (vl adi te) na dr` avata (dr` avi te) vo koi proektot bi se i mpl ementi ral .

I DEEN PLAN ZA PROEKT OD SREDNA GOLEMI NA	
1. Naziv na proektot:	2. Agencija za i mpl ementacija na GEF
3. Dr` avata i l i dr` avi vo koi proektot bi bil i mpl ementi ran:	4. Kval i f i kuvanost na dr` avata:
5. Obl ast(i) od poseben i nteres za GEF:	6. Operati vna programa/Kratkoro~na merka:
7. Povrzanost na proektot so naci onal ni te pri ori teti, akci oni planovi i programi :	
8. Status na prei spi tuvaweto od naci onal noto l i ce/i nsti tucija za kontakt (datumi): Podneseno: Potvrdeno: Odobreno:	
9. Objasnuvawe na proektot i cel i te:	
10. O~ekuvani rezul tati:	
11. Plani rani akti vnosti za da se ostvarat rezul tati te:	
12. Zai nteresi rani strani vkl u~eni vo proektot:	
13. I nf ormaci i za predl aga~ot na proektot:	
14. I nf ormaci i za predlo` enata i zvr{ na agencija (ako e razl i ~no od pogore):	
15. Procena za buxetot (vo ameri kanski dol ari i l i vo lokal nata val uta): GEF: Zaedni ~ko f i nansi rawe: VKUPNO:	

Dokol ku predl aga~ot na proektot saka da prover i dali (a) proektot bi se sprovel vo kval i f i kuvana dr` avata i l i (b) proektot e vo sogl asnost so Operati vnata strategija, toj i l i taa mo` e da go isprat at vedna{ i dejni ot proekt do Sekretarijat ot na GEF koj, od druga strana, }e go

Agencijata za i mpl ementacija }e go i nf ormi ra predl aga~ot na proektot dali proektot treba da bide razrabortuvan vo pocelosen predlog proekt. Ako i nf ormaci jata e potvr dna, Agencijata za i mpl ementacija mo` e da mu pomogne na predl aga~ot vo podgotovkata na proektnoto rezime. Baraweto za

informira predlaga-ot dali idejniot projekt gi ispolnuva osnovnite barawa za kvalifikovanosta. Dokolku projektot gi zadovoluva osnovnite barawa za kvalifikovanost, idejniot projekt }e bi de prepraten do Agencijata za implementacija za natamo{ no ragl eduvawe.

finansiska pomo{ za podgotovkata na projektnoto rezime mo`e da se podnese so koristewe na formularot za finansiska pomo{ za podgotovka na projekt koj e vkl u-en vo inf ormativni ot paket.

OBJASNUVAWE NA DOKUMENTACIJATA ZA I DEEN PROJEKT

1. Naziv na projektot

I meto obi ~no objasnuva { to se o-ekuva da se postigne so projektot.

2. Predlo` enata Agencija za implementacija na GEF

Treba da uka` e do koja Agencija za implementacija (UNDP, UNEP ili Svetska banka) predlaga-ot na projektot }e ja podnese dokumentacijata za i deen projekt. Dokolku se podnesuva i dejni ot projekt do pove}e od edna agencija za i mplementacija, toa treba da bi de nazna-eno vo dokumentacijata.

3. Dr` avata ili dr` avite vo koi projektot treba da bi de implementiran

Ako projektot treba da bi de implementiran vo pove}e od edna dr` ava, negovi ot naslov mo` e da impl icira deka toj treba da bi de implementiran vo opredelen region, a imi wata na site dr` avi vo koi bi trebal o da se implementira projektot treba da bi dat vkl u-eni vo predlogot. Ako projektot ima globalni primeni, treba da se narekuva gl obal en projekt.

4. Kvalifikovanost na dr` avata

Dr` avite mo` e da bi dat kvalifikuvani na eden od dvata na~ini: (1) ako se kvalifikuvani za finansiska pomo{ preku finansiski ot mehani zam na Ramkovnata konvencija za klimatski promeni ili na Konvencijata za biolo{ ka raznovidnost (dr` avite vo razvoj { toja rati f ikuval e konvencijata se kvalifikuvani spored pravilata na konvencijata); ili (2) ako se kvalifikuvani za zemawe zaem od Svetskata banka (IBRD i/ili IDA) ili da pri maat tehni ~ka pomo{ od UNDP preku Programata za dr` avata. Vo dvata slu-ai, dr` avata mora da ja rati f ikuval a ili klimatskata ili konvencijata za biolo{ ka raznovidnost za da dobi e finansiska pomo{ od GEF vo edna od oblastite od osoben interese za GEF.

5. Oblast od osoben interes na GEF

Treba da bi de navedena oblasta (i te) od poseben interes: biolo{ ka raznovidnost, klimatski promeni, me/unarodni vodi, osi roma{ uvawe na ozonot. Neko i projekti gi premi nuvaat granci te na neko lku ili na site oblasti od poseben interes.

6. Operativna programa/Kratkoro~na merka

Projekti te od sredna gol emi na treba da vleguvaat vo najmal ku edna rabotna programa na GEF ili da bi dat vo ramki te na nekoja kratkoro~na merka, kako { to e def inirano vo Operativnata strategija.

7. Povrzanost na projektot so nacionalni te prioriteti, akcioni planovi i programi.

Treba da objasni kako e povrzan projektot so nacionalni te prioriteti, akcioni te planovi za ` i votnata sredi na, sektorski te aktivnosti od va` nost i so drugi te nacionalni aktivnosti.

8. Sostojbata so nacionalnoto operativno lice/institucija za kontakt na GEF

Treba da uka` e koga bil predaden za odobruvawe dokumentot do operativnoto lice/institucija za kontakt i koga bil odobren. Sredstvata za podgotovka na projektot ne mo` e da bi dat oslobodeni s# dodeka i dejni ot dokument ne bi de odobren od operativnoto lice/institucija za kontakt.

9. Objasnuvawe na projektot i na celite

Treba da gi objasni cel ita i zadata na projektot. I sto taka, treba nakuso da bi de objasneti vrskata me/ u aktivnosti te f i nansi rani od GEF so osnovnite (ili so zaedni ~ki f i nansi rani te) aktivnosti.

10. O-ekuvani rezultati

Treba da gi i denti f i kuva konkretni te rezultati (promeni) { to se o-ekuvaat od projektot, so cel da se dade osvrt vrz gl obalni te pra{ awa na ` i votnata sredi na (odnosno, treba da se objasnat pri dobi vki te za gl obal nata ` i votna sredi na od projektot).

11. Planirani aktivnosti za da se ostvarat rezultati te

Treba da se i denti f i kuvaat konkretni te aktivnosti { to }e gi prezeme projektot za da gi ostvari o-ekuvani te rezultati od pol za za gl obal nata ` i votna sredi na.

12. Zainteresirani strani vkl u-eni vo projektot

Treba nakuso da gi objasni zai nteresi rani te grupi { to }e bi dat vkl u-eni vo projektot i/ili grupi te { to se zasegnati od projektne te aktivnosti.

13. Inf ormacii za predlaga-ot na projektot

Inf ormacii te za predlaga-ot treba da gi vkl u-uvaa: i meto, ti pot i lokacijata na subjektot. Dopolni tel ni te inf ormacii, kako datumot na osnovaweto, mandatot/opi sot na dejnosta i vraboteni te/upravuvawe na subjektot, dokazot za registracijata/akreditacijata, posledni ot godi { en buxet (vkl u-uvaj} i go i izvorot na prihodi te) i iskustvoto ili aktivnosti te od zna-ewe, vkl u-uvaj} i gi prethodni te i tekovni te aktivnosti so Agencii te za i mplementacija, mo` e da bi dat pri lo` eni kon i dejni ot dokument.

14. Inf ormacii za izvvr{ nata agencija

Ako predlaga-ot ima namera sami ot toj da go sprovede projektot, vo toj slu-aj treba da se pri lo` at inf ormacii okol u negovata edinstvena ili posebna kvalifikovanost za taa ul oga. Dokolku se o-ekuva drug subjekt da go izvede projektot na teren, treba da bi dat vkl u-eni inf ormacii te, ako e mo` no, za i meto, ti pot i lokacijata na takvi ot subjekt. Dopolni tel ni te inf ormacii, kako { to se datumot na osnovaweto, mandatot/opi sot na dejnosta, vraboteni te/upravuvaweto vo subjektot, dokazot za registracija/akreditacija, posledni ot godi { en buxet (vkl u-uvaj} i go i izvorot na prihodi te) i iskustvoto ili aktivnosti te od zna-ewe, vkl u-uvaj} i gi prethodni te i tekovni te aktivnosti so Agencii te za i mplementacija, mo` e da bi dat dodadeni vo i dejni ot dokument.

15. Procena na buxetot

Buxetot treba da ja vkl u-uva preli mi narnata procena za delot f i nansi ran od GEF vo vrska so tro{ oci te za izvedbata na projektot, del ot o-ekuvan da bi de f i nansi ran od drugi izvori i ni vni ot zbir.

PDF od Blokot A	
DEL I – KVALIFIKACIJA	
1. Naziv na projektot:	2. Agencija za implementacija na GEF:
3. Dr`ava ili dr`avi vo koi treba da se implementira projektot:	4. Kvalifikacija na dr`avata:
5. Oblast(i) od poseben interes na GEF, i/ili prafawa koi gi nadmi nuvaat:	6. Operativna programa/kratkoro~na merka:
7. Povrzanos na projektot so nacionalni te prioriteti, akcioni planovi i programi:	
8. Nacionalno operativno lice/institucija za kontakt na GEF i datum na odobruvawe vo dr`avata:	
9. Obrazlo`enie na projektot i celite:	
10. O`ekuvani rezultati:	
11. Planirani aktivnosti za da se ostvarat rezultati te:	
12. Zanimani strani vkluceni vo projektot:	
DEL II - INFORMACIJA ZA AKTIVNOSTI TE VO VRSKA SO PDF OD BLOKOT A	
13. Aktivnosti (to bile finansijski pomognati od PDF):	
14. O`ekuvani rezultati i datumi za zavr{uvawe:	
15. Drugi mo`ni pridonosuvaci/donori i iznosi:	
16. Vкупni ot buxeti i informacii za na~not na pokrivawe na tro{ocite (vklucuvaj} i go grantot od Blokot A):	
DEL III - INFORMACIJA ZA INSTITUCIJATA-KANDIDAT	
17. Naziv:	18. Agencija za implementacija na GEF:
19. Mandat/opis na dejnosta:	20. Kvalifikacija na dr`avata:
21. Posledni aktivnosti/programi, posebno vo vrska so GEF:	
DEL IV – INFORMACIJA DA SE POPOLNI OD AGENCIJATA ZA IMPLEMENTACIJA	
22. Identifikacijski broj na projektot:	
23. Lice za kontakt kaj Agencijata za implementacija:	
24. Povrzanos na projektot so programata (programite) na Agencijata za implementacija:	

Finansijska pomoč od Blokota A za podgotovka na projekt

Sredstva na PDF morajo biti na raspolagavo najranje v fazi na razvivalo na projektot za da se obezbedi pomoč pri podgotovka na projektno rezime. Toa je morajo, no ne je izdelno. Potpolno o-ekuvano mnogu projektni rezime da bi dat podgotveni brez finansijska pomoč od GEF.

Sekoj predlaga- na projekt morajo da podnese baravo za finansijska pomoč od PDF od Blokota A za cel da podgotvi projektno rezime za projekt od sredna gol emina. Predlaga-ite na projekti te se o-ekuva da obezbedat nekakvo nivo na samofinansi rawe i na zaedni-ko finansi rawe za podgotvka na projektot, vklju-uvaj}i i nepari- ni priloz i.

Baravata treba da bidat odobreni od vladata (preku nejz i noto operativno lice/institucija za kontakt na GEF) pred da bidat podneseni do Agencijata za implementacija. Agencijata za implementacija ja odobruva finansijska pomoč od PDF od Blokota A, a podnesoc i te se pra}aat do Sekretarijatot na GEF za negova informacija.

Finansijska pomoč od Blokota A gi pokri va tro}oci te za:

(a) lokalni konsultacii, nacionalni raspravi i/ili za rabotilnici za preispituvawe opredeleni projektni i/ili programski ide i, vklju-uvaj}i i prevodi na lokalni te jazi ci, kade { to e soodvetno, i podgotovka na pridru`ni materijali { to morajo da gi olesnat razgovori te;

(b) patni tro}oci za da lokalni te stru-waci gi posetat sosedni te dr`avi zaradi konsultacii i razgovori okolu morajo ni te prekugrani- ni projekti;

(v) konsultantski uslugi za kreirawe na programski i/ili projektni opcii, vklju-uvaj}i ja i podgotvka na stavki te za studii te na izvodi vosta, strate}ki te dokumenti i, kade e morajo no, podgotovka na vakvi te dokumenti;

(g) nau- ni i tehni-ki preispituvawa na projekti, preispituvawa od aspekt na `ivotnata sredina, za da se osiguri deka ti e zasl u`uvaat natamo}no vni manie; i

(d) tro}oci za nadvore}na ekspertiza, kade { to e soodvetno.

Proizvodi te od grantovite od Blokota A morajo da gi vklju-uvaat:

(a) projektno rezime;

(b) procena na nau-nata, tehni-kata i ekonomskata izvodi vost, i izvodi vosta na predlo`eni te aktivnosti od aspekt na `ivotnata sredina, vklju-uvaj}i ja nivnata relevantnost za idna finansijska pomoč ; i

(v) podgotovka na posebni dokumenti, kako { to se projektni te zada-i za natamo}nata rabota na ispituvaweto na izvodi vosta, kratki te strate}ki bele}ki za programi te i politiki te napraveni za da pomognat vo diskusijata vnatre vo dr`avata, sektorski te strate}ki bele}ki ili pra}awata i izve}tai te za opcii te napraveni za da se olesni informiranoto donesuvawe na odluki vo dr`avata.

Rezi me na proekt od sredna gol emi na

VOVED

Rezi meto na proektot i ma nekol ku
komponenti :

kratok pregl ed, { to gi
vkl u- uva osnovni te i nf ormaci i za
proektot i gl avni te to-ki (zasnovani na
pri odot na logi ~nata ramka) za negovi te
cel i i akti vnosti te;

narati ven opi s, za toa { to e
proektot, { to } e postigne, vlo` uvawata
potrebni za da se ostvarat rezul tati te na
proektot, rizi ci te za negovata
odr` li vosti u-estvoto na
zai nteresi rani te strani vo proektot;
procena na dopol ni tel ni te
tro{ oci ;

buxet;

plan za i mpl ementaci jata;

informaci i za vkl u-enosta na
javnosta;

plan za sledewe i procenuvawe;

tehni ~ko prei spi tuvawe; i

dopol ni tel ni i nf ormaci i, ako e
potrebno.

Ovi e komponenti se pocel osno razjasneti
vo objasnuvawata na proektnoto rezi me.

PROEKTNO REZI ME

I denti f i katori na proektot	
1. Nazi v na proektot:	2. Agenci ja za i mpl ementaci ja na GEF:
3. Dr` ava ili dr` avi vo koi bi se i mpl ementi ral proektot:	4. Kval i f i kuanost na dr` avata:
5. Obl ast(i) od poseben i nteres na GEF:	6. Operati vna programa/kratkoro~na merka:
7. Povrzanost na proektot so naci onal ni te pri ori teti , akci oni planovi i programi :	
8. Naci onal noto li ce/i nsti tuci ja za kontakt na GEF i datum na odobruvaweto vo dr` avata:	
Celi na proektot i akti vnosti:	
9. Obrazl o` eni e na proektot i cel i te:	I ndi katori :
10. Rezul tati od proektot:	I ndi katori :
11. Proektni akti vnosti za ostvaruvawe na rezul tati te (vkl u-uvajki gi i tro{ oci te vo ameri kanski dolari ili vo lokal nata val uta na sekoja akti vnost)	I ndi katori :
12. Procena na buxet (vo ameri kanski dolari ili vo lokal nata val uta): PDF: GEF: Zaedni ~ko f i nansi rawe: VKUPNO:	
13. I nf ormaci i za predl aga~ot na proektot:	
14. I nf ormaci i za predl o` enata i zvr{ na agenci ja (ako e razl i ~no od pogore)	
15. Datum na prvi ~noto podnesuvawe na i dejni ot proekt:	
I nf ormaci i za insti tuci jata { to go podnesuva rezi meto na proektot	
16. I denti f i kaci ski broj na proektot:	
17. Li ce za kontakt kaj Agenci jata za i mpl ementaci ja:	
18. Povrzanost na proektot so programata (programi te) na Agenci jata za i mpl ementaci ja:	

<p>OPI S NA PROEKTOT (Najmogu 5 strani ci)</p> <p>Sledni te komponenti od narativni ot del na rezimeto na proektot se klu~nite, tie opi { uvaat { to prezema proektot i { to se o~ekuva da postigne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ~ obrazlo` enie na proektot i na celite (vo soglasnost so politikite i so programi te na GEF); ~ sega{ na situacija (po~etnata to~ka na aktivnosti te); ~ o~ekuvani rezultati od proektot, so osnovni te pretpostavki i kontekstot (al ternati vni te pravci na aktivnosta); ~ aktivnosti i finansiski vlo` uvawa potrebni za da se ovozmo` at promeni (podobruvawa); ~ analiza na odr` livosta i procenata na rizikot; i ~ u~estvo na zainteresirani te strani i op{ testvenata procena. 	<p>PROCENA NA DOPOLNITELNI TE TRO{ OCI</p> <p>Proektite na GEF baraat procena na dopolnitelnite tro{ oci. Vo zavisnost od tipot na proektot, predlaga~ot mo` e da podgotvi ili uprostenata procena na dopolnitelnite tro{ oci ili pocelosna analiza vrz osnova na upatstvata od GEF.</p> <p>BUXETT</p> <p>Proektnoto rezime (stavka 11) treba da gi vkluuva tro{ ocite za sekoja od aktivnosti te na proektot. Isto taka, proektite treba da vkluuvaat tabela za buxetot vo koja }e bi dat navedeni stavki te za tro{ ocite, kako { to e napraveno vo tabelata podolu (vo amerianski dolari i/ili lokalnata valuta, ako e potrebno). Koga e odobrena finansiskata pomo{ od GEF, taa treba da se smeta kako komponenta vo buxetot na proektot i pomo{ vo podgotvkata na proektnoto rezime (odnosno, PDF od Blokot A), bidej}i finansiskata pomo{ za podgotvkata na proektot e sostaven del od vkupni te proektni tro{ oci.</p>
--	---

BUXET NA PROEKTOT

Komponenta	GEF	Drugi izvori	Proektot vkupno
PDF:			
Personal:			
Poddogovori:			
Obuka:			
Oprema:			
Patuvawa:			
Procena (ili proceni):			
Razno:			
Proektot vkupno (PDF+tro{ oci te za proektot)			

PLAN ZA IMPLEMENTACIJATA

Planot za implementacijata treba da uka` e na traeweto na proektot i da gi dade, vo glavni crti, o~ekuvani te rezultati na proektot so zavr{ uvaweto na razli~nite aktivnosti na proektot.

PLAN ZA IMPLEMENTACIJATA NA PROEKTOT

Traewe na proektot (vo meseci)	
AKTI VNOSTI	PROEKT-MESECI
Zavr{ uvawe na proektni te aktivnosti	
1.	6 12 18 24 30 36 42 ...
2....	

PLAN ZA VKLU^UVAWE NA JAVNOSTA	prei spi tuvawa vo tekot na proektot, samoprocenuvawata i/ili
---------------------------------------	---

<p>Pl anovi te za vkl u-uvawe na javnosta }e se razl i kuvaat od dr`ava do dr`ava i od regi on do regi on i zatoa treba da bi dat krei rani na f leksi bil en na~i n. Sl edni te komponenti treba da bi dat vkl u-eni vo proekti te od sredna gol emi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ i denti f i kaci ja na zai nteresi rani te strani ; ❖ { i rewe na i nf ormaci i i konsul taci i ; ❖ u-estvo na zai nteresi rani te strani ; i ❖ soci jal ni pra{ awa i pra{ awa za u-estvoto. <p>PLAN ZA SLEDEWE I PROCENUVAWE</p> <p>Pl anot za sl edewe i procenuvawe treba da vkl u-uva odredbi za:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ sobi rawe podatoci i i zvestuvawe za podatoci te vo vrska so i ndi katori te na ef ekti te i denti f i kuvani za proektot; ❖ raspored na si te pl ani rani 	<p>procenuvawata na krajot od proektot; ❖ opi s na na~i not na vkl u-uvawe na zai nteresi rani te strani i u-esni ci te vo akti vnosti te za sl edewe i za procenuvawe;</p> <p>❖ sredstva { to }e bi dat raspredel eni za sl edeweto i procenuvaweto; i</p> <p>❖ kako rezul tati te od sl edeweto i procenata }e se kori stat vo vodeweto na proektot.</p> <p>TEHNI ^KO PREI SPI TUVAVE</p> <p>Tehni ~ko prei spi tuvawe od ekspert odbran od l i stata na Panel ot za nau~no i za tehni ~ko sovetuvawe (STAP) e potrebno za proekti te { to baraat f i nansi ska pomo{ od GEF pogol ema od US\$750.000.</p> <p>LI STA NA PROEKTOT ZA OZNA ^UVAWE (NEOBVRZUVA ^KO)</p> <p>Kvadrati te { to se odnesuvaat na proektni te akti vnosti treba da se ozna~at za da se pomogne vo sl edeweto na proektot i rabotata so podatoci te.</p>
--	---

LI STA ZA OZNA ^UVAWE

Kategori i na proektni akti vnosti			
BI OLO[KA RAZNOVI DNOST	KLI MATSKI PROMENI	ME\UNARODNI VODI	ZA[TI TA NA OZONOT
Zoni rawe/upravuvawe so za{ ti tena oblast:	Ef i kasno proi zvodstvo i raspredel ba:	Vodeno tel o:	Sl edewe:
Konstrui rawe na za{ ti tna zona:	Ef i kasna potro{ uva~ka:	I ntegrirani zemja i voda:	Programa na dr`avata:
Sl edewe na i nventar:	Son~eva:	Zagaduva~ka materi ja:	Prestanok na kori stewe na ODS:
Ekoturiz am:	Bi omasa:	Drugo:	Proi zvodstvo:
Agrobi ol o{ ka raznovi dnost:	Veter:		Drugo:
Si gurnosen f ond (ovi):	Hi dro:		
Spodel uvawe na pri dobi vki:	Geotermal na:		
Drugo:	Gori vni kletki:		
	Drugo:		
Tehni ~ki kategori i			
Zajaknuvawe na i nsti tuci i:			
I nvesti ci i:			
Sovet za poli ti ki:			
Cel no i stra` uvawe:			
Sovet od tehni ~ka/upravuva~ka pri roda:			
Svesnost/i nf ormaci ja/obuka:			
Drugo:			

Dopolni tel ni i nf ormaci i okolu prakti ki te i okolu proceduri te za nabavki i za pravewe dogovor, za vodewe f i nansi i i za pregl edi te mo`e da bi dat barani na ni vo na Agenci jata za

i mpl ementaci ja, vo sogl asnost so vnatre{ ni te proceduri na Agenci jata za i mpl ementaci ja. Sepak, ovi e i nf ormaci i nema da bi dat podneseni do Sekretari jatot na GEF.

OBJASNUVAWA ZA PROJEKTNOTO REZIME

Proektno rezime

1. Naziv na projektot

I meto obi~no objasnuva { to se o~ekuva da postigne projektot.

2. Agencija za implementacija na GEF

Treba da uka`e na toa koja Agencija za implementacija ja nadgleduva razrabotkata i izvr{ uvaweto na projektot.

3. Dr`ava ili dr`avi vo koi treba da se implementira projektot

Ako treba da se implementira projektot vo pove}e od edna dr`ava, negovi ot nazi v mo`e da ka`uva deka bi bil implementiran vo daden region, no imiwata na site dr`avi vo koi projektot bi bil implementiran treba da bidat vkl u~eni vo predlogot. Ako projektot ima globalni pri meni, treba da se nare~e global en projekt.

4. Kvalifikovanost na dr`avata

Dr`avite mo`e da bidat kvalifikuvani za finansiska pomo{ od GEF na eden od dvata na~ina: (1) ako se kvalifikuvani za finansiska pomo{ preku finansiskiot mehanizam na Ramkovnata konvencija za klimatski promeni ili na Konvencijata za biolo{ka raznovidnost (dr`avite vo razvoj { to ja ratifikuval e Konvencijata se kvalifikuvani spored pravilata na Konvencijata); ili (2) ako se kvalifikuvani da pozajmat sredstva od Svetskata banka (IBRD i/ili IDA) ili da primaat tehni~ka pomo{ od UNDP preku Programata za dr`avata. Vo dvata slu~ai, dr`avata, za da dobie sredstva od GEF vo soodvetnata oblast od poseben interes na GEF mora da gi ratifikuvala ili Konvencijata za klimatski promeni ili Konvencijata za biolo{ka raznovidnost.

5. Oblast od poseben interes za GEF

Treba da se navede relevantnata oblast od poseben interes na GEF: biolo{ka raznovidnost, klimatski promeni, me|unarodni vodi ili za{tita na ozonot. Nekoi projekti opfa}aat nekolku ili site oblasti od interes.

6. Operativna programa/kratkoro~na merka

Projekti te od sredna gol emi na treba da spa|aat vo najmal ku edna od operativni te programi na GEF ili da bidat opf ateni so kratkoro~na merka, kako { to e def inirano so Operativnata strategija.

7. Povrzanost na projektot so nacionalnite prioriteti, akcioni planovi i programi

Treba da se objasni na koj na~in e povrzan projektot so nacionalni te prioriteti, so akcioni te planovi za `ivotnata sredina, so relevantni te aktivnosti na sektorot i so drugi te nacionalni aktivnosti.

8. Nacionalno operativno lice/institucija za kontakt na GEF i datum na odobruvawe vo dr`avata

Nazivot i adresata na nacionalno operativno lice/institucija za kontakt treba da se navedat vo rezimeto na projektot, zaedno so datumot koga bil odobren predlog-projektot od dr`avata. Odobruvaweto vo pismena forma od nacionalno operativno lice/institucija za kontakt treba da se dodade vo rezimeto na projektot.

Napomena: Oddelite 911 se vo soglasnost so priodot na logi~nite ramki za pravewe na proektna matri ca.

9. Obrazlo` eni e na proektot i na celi

Treba da ja objasni cel ta na proektot, zaedno so karakteristi~nite indikatori koi bi opredel ile i procenile dali se ispolneti celi te na proektot.

10. Rezul tati od proektot

Treba da gi identifikuva promenite { to }e gi napravi proektot za da gi ostvari svoje dolgoro~ni celi, zaedno so karakteristi~nite indikatori { to bi uka` ale kako mo` e da bidat izmereni ili kvantifikuvani takvite promeni.

11. Proektni akti vnosti za da se postignat rezul tati te

Treba da gi objasni proektni te akti vnosti { to }e se prezemat i kako takvite akti vnosti pri donesuvaat za rezul tati te od proektot, so posebni indikatori za merkata do koj stepen i kako planirani te akti vnosti bile i mpl ementirani .

12. Procenet buxet

Plani raweto na buxetot na proektot treba da gi vku~i principite na GEF okolu dopolnitelnite tro{ oci. "Osnovni ot tek" e def iniran kako verojaten tek na nastanite ili na aktivnostite vo dr` avata { to bi bile prezemeni, bez da se zema posebno predvid globalnata ` i votna sredi na. "Alternativni " se oni e akti vnosti { to }e gi postignat istite nacionalni koristi kako i spored osnovni ot tek, dodeka vo isto vreme proi zveduvaat pridobi vki za gl obalnata ` i votna sredi na. Taka, buxetot treba da gi vku~uva aktivnostite finansiski pomognati od GEF i aktivnostite finansirani zaedno so drugi izvori, ~ij{ to zbir treba da bide ednakov na vkupnoto ~inewe na proektot. Tuka, isto taka, treba da se dadat naznaki za tro{ ocite za podgotovka na proektot (do US\$25.000 mo` e da bide f inansirano od GEF), kade { to e pri menl i vo toa, bi dej}i podgotovkata na proekt e sostaven del od vkupni te tro{ oci na proektot.

13. I nf ormaci i za predl aga~ot na proektot

I nf ormaci i te za predl aga~ot treba da gi vku~at: nazivot, tipot i lokacijata na subjektot. Dopolnitelnite informacii, kako { to se datumot na osnovawe, mandat/prethodnoto iskustvo i vrabotenite/upravuvaweto na subjektot, dokazot za registracija/akreditacija, posledni ot godi{ en buxet (vku~uvaj}i gi i izvorite na prihodi), i relevantnoto iskustvo ili aktivnosti, vku~uvaj}i gi prethodnite ili tekovnite aktivnosti so Agenciite za implementacija, mo` e da bidat dodadeni vo rezi meto na proektot.

14. I nf ormaci i za izvr{ nata agencija

Ako proektot treba bide izveden od predl aga~ot na proektot, toga{ treba da se dadat i nf ormaci i za negovite edinstveni ili posebni kvalif ikacii za taa uloga. Ako razli ~en subjekt treba da go izvede proektot, toga{ treba da se vku~at, ako e soodvetno, i meto, tipot i lokacijata na subjektot. Dopolnitelni i nf ormaci i, kako { to se datum na osnovawe, mandat/prethodno iskustvo i vraboteni/ upravuvawe vo subjektot, dokaz za registracija/akreditacija, posleden godi{ en buxet (vku~uvaj}i gi izvorite na prihodi), i relevantno iskustvo ili aktivnosti, vku~uvaj}i gi prethodnite ili tekovnite aktivnosti so Agenciite za implementacija, mo` e da bidat dodadeni vo rezi meto na proektot.

15. Datum na prvi ~no podnesuvawe na i dejni ot proekt

Datumot koga dokumentot za ideen proekt bil podnesen za razgleduvawe do Agencijata za implementacija. Vo nekoj slu~ai, predlaga~ite na proektot mo`e da odberat da go predadat rezi meto bez da go i maat podneseno i dejni ot proekt.

16. I denti f i kaci ski broj na proektot

I dentifikaciski ot broj na proektot se koristi od Agencijata za implementacija za sledewe na proektot ot slu~aj.

17. Li ce za kontakt od Agencijata za i mpl ementaci ja

Odgovornoto li ce vo Agencijata za i mpl ementaci ja za rabotewe so predlaga~ot na proektot i so izvr{ nata agencija za da se podgotvi predlog-proektot; koga proektot }e se pri f ati, ova li ce, i sto taka, }e ja sledi negovata i mpl ementaci ja.

18. Povrzanost na proektot so programata (programite) na Agencijata za i mpl ementaci ja.

Treba da ja objasni povrzanosta na proektot so postojni te programi i akti vnosti na Agencijata za i mpl ementaci ja.

Opis na proektot

Obrazlo`eni e na proektot i na cel i te

Ovoj oddel treba da opi { e { to i ma namera da postigne proektot; dal i proektot se nadopolnuva ili gi zamenuva postoe~kite akti vnosti vo dr`avata; negovata kval i f i kovanost za f i nansi ska pomo{ od GEF, vkl u-uvajki koja operati vna programa toj ja dopira; da poka`e deka proektot e upravuvan od dr`avata i zasnovan na nacionalni te prioriteti, na planovi te i na programi te; i kako toj pridonesuva za integriraweto na za{ titata na globalnata `ivotna sredina vo nacionalni te akti vnosti.

Tekovna si tuacija

Ovoj oddel treba da go objasni osnovni ot tek na akti vnosti na dr`avata ili na dr`avite vo koi bi trebalo da se implementira proektot koi se od zna~ewe za akti vnosti te na proektot. Kakva e momentnata ekonomska si tuacija vo obl asta kade bi bil sproveden proektot? Koi se razvojni te i pretpostavki te od aspekt na `ivotnata sredina { to vl i jaat na proektot?

O~ekuvani rezul tati od proektot, so osnovni te proceni i kontekstot

Ovoj oddel treba da opi { e kako nekoj drug tek na dejstva }e proizvede pridobivki za `ivotnata sredina i, kade { to e primenl i vo, da go promeni razvojot i drugi te akti vnosti. Toj treba da pri ka`e podol goro~na perspekti va okolu rezul tati te na proektot. Toj, i sto taka, treba da poka`e kakvi promeni se potrebni kaj osnovni ot tek na akti vnosti so cel da se proi zvedat gl obal ni pri dobi vki za `ivotnata sredina.

Potrebni akti vnosti i f i nansi ski vl o` uvawa za da se ovozmo` at promeni te

Ovoj oddel treba da gi poka`e tro{ ocite na alternativni te tekovi na akti vnosti nad tro{ ocite na osnovni ot tek, a i sto taka i kako vakvi te promeni vo proektot i akti vnosti gi zadovol uvaat i naci onalni te i cel i te na gl obal na `ivotna sredina (za dopol ni tel ni te tro{ oci pogl ednete go sledni ot oddel).

Analiza na oddr`livosta i procena na rizikot

Ovoj oddel treba da daje analiza na toa kako }e bide odr`uvan proektot po implementacijata vo finansiski (na primer, povratni tro{oci) i institucionalen pogled (na primer, podobruvawe na mo`nosti, organizaciski dogovori). Treba da se navedat klu~nite rizici za proektot, a rezimeto treba da objasni kako so niv }e se spravuva, vku~uvaj}i gi posebni te stavki za sposobnosta, pol i ti ki te, potti knuvawata i za i nsti tuci onal ni te podgotovki.

Vklu~enost na zai nteresi rani te strani i op{ testvena procena

Ovoj oddel treba da go opi{ e procesot koj vodi do formulirawe na proektot, posebno vku~enosta na NVO-i, organizacii te povrzani so zaedni cite, a isto taka i drugi te zai nteresi rani strani vo i denti f i kacijata i vo obl i kuvaweto na proektot.

Procena na dopolnitelni te tro{oci

GEF-proekti te baraat procena na dopolnitelni te tro{oci. "Osnovni ot tek" e def i niran kako verojaten tek na nastanite ili na aktivnostite vo dr`avata { to bi bile prezemeni bez posebno da se zema predvid globalnata `ivotna sredina. "Alternativata" gi ozna~uva tie aktivnosti { to }e gi postignat istite nacionalni pridobivki kako i osnovni ot tek, no pri toa proizveduvaj}i pridobi vki za globalnata ` i votna sredi na.

Dopolnitelni te aktivnosti mo`e da dodadat ne{ to na osnovni ot tek bez da go promenat; aktivnosti te { to gi zamenuvaat osnovni te aktivnosti go menuvaat osnovni ot tek preku zamena na momentni ot tek na dejstvuvawe so aktivnosti korisni za gl obalnata ` i votna sredina. Dvata tipa aktivnosti se mo`ni, i sekoj treba da poka`e deka f i nansi raweto na osnovni ot tek e obezbedeno i deka al ternati vnata ~i ni najmal ku.

Za **dopolnitelni te** aktivnosti na proektot (na primer, upravuvawe na za{ titena oblast, obrazovanie i dalekuse`ni aktivnosti) mo`e da bide podgotvena uprostena procena na dopolnitelni te tro{oci. Osven { to se zani mava so ekonomi ~noto f i nansi rawe na osnovni ot tek i so al ternati vite, procenata treba da odgovori na sledni ve pra{ awa:

⌘ [to doka`uva deka iznosot na finansiskata pomo{ od GEF e navistina dopolnitelna, i deka ne go zaf a}a mestoto na nekoj drug izvor na sredstva ili na nekoj izvor na sredstva { to postoel od porano ili pak gi namaluva takvite izvori na sredstva? Kakvi obezbeduvawa postojat za prodol `uvawe na f i nansi rawe na postojnoto ni vo od vladi ni te agencii ili od drugi te { to gi f i nansi rale sli ~ni te aktivnosti?

⌘ Kakvo spodeluvawe na tro{ocite bi bilo soodvetno so u`ivatelite na pridobivkite i kakvi mehанизmi za povrat na tro{ocite bi mo`ele da bidat vgradeni vo proektot za da se potti knat odgovornosta okolu ` i votnata sredi na i f i nansi skata oddr`livost, dokol ku poddr{ kata od GEF ne prodol `i?

⌘ Kakvo nivo na spodeleno finansirawe e mo`no, osven so Agencijata za implementacija, nekoja bilateralna agencija, privatni ot sektor, NVO-i ili drugo spodeleno finansirawe vo pogled na pridobivkite za lokalnoto naselenie ili za dr`avata vo celina?

Za proektnite aktivnosti za **supstitucija** (na primer, zamenuvawe na tehnologii zasnovani na fosilni goriva so tehnologii pridvi `uvani od obnovli vi goriva), akcentot }e bide na opi{ uvaweto i na opredeluvaweto na ~ineweto na osnovni ot tek (si te aktivnosti { to }e bidat zameneti ili zasegnati od proektot). Pred proektot da se podnese za vku~uvawe vo rabotnata programa na GEF, }e bi de potrebno

da se napravi matrica za dopolnitelne troški vo soglasnost so upatstvata na GEF. Zgolemvawata se odnesuvaat na razlikite vo ekonomskite troški, doma{nite pridobivki i pridobivkite za globalnata `ivotna sredina za osnovni ot tek i za predlo`enata alternativa.

MATRI CA ZA DOPOLNI TELNI TE TRO[OCI

	Osnoven tek	Alternativa	Zgolemvawe (Alternativa - Osnoven tek)
Pridobivki za globalnata `ivotna sredina			
Doma{nite pridobivki			
Troški			

Podetalni informacii za dopolnitelnite troški mo`e da bidat potrebni za proekti koi vkl-uvaat samo mi ni malno fi nansi rawe na osnovni ot tek i li voop{ to ne go vkl-uvaat.

Buxet

PDF - vkl-uva sredstva potro{eni za podgotovka na proekt (do US\$25.000 na fi nansi ska pomo{ od GEF).

Personal - vkl-uva profesionalen personal vraboten na proektot, vraboteni vo administrativna poddr{ka i konsultanti (nacionalni ili me|unarodni) koi bi bile fi nansi rani od proektot.

Poddogovori - vkl-uva posebni proektni aktivnosti (na primer, nau~no/tehni~ko istra`uvawe, koncipi rawe i izgradba na infrastruktura, pravewe mapi) koi bi mo`ele da bidat prezemeni od agencii na vladata, istra`uva~ki insti tuti, NVO-i, od privatni kompanii i tn.

Obuka - vkl-uva uslu`ni rabotilnici, grupni seminari i sostanoci na me|unarodni eksperti vo vrska so proektot.

Oprema - vkl-uva vozi la, kompjuteri, laboratoriska oprema, oprema za bi bli oteki i drugi alatki za da se implementira proektot.

Pat uvawe - vkl-uva patuvawe vo dr`avata i/ili me|unarodno patuvawe na personal ot na proektot, potrebno za da se obli kuva i da se implementira proektot.

Zada~i na procenuvawe - vkl-uva troški za sledewe i za procenuvawe na proektot.

Razno - vkl-uva izve{tai i publikacii, drugi troški, poddr{ka na upravuvaweto.

Plan za implementacija

Ovoj oddel treba da uka`e na o~ekuvanoto traewe na proektot, da gi navede posebni te o~ekuvani rezultati na proektot i vremeto koe }e bide potrebno za da bide implementiran sekoj od rezultati te.

Plan za vkl-uuvawe na javnosta

Ovoj oddel treba da go skicira planot na zainteresirane strani za u~estvo vo izvrvaweto na proektot.

Identifikacija na zainteresirane strani - gi opi{uva zainteresirane strani koi }e bidat vkl-uveni vo proektot kako izvrvni ili kako koi zrvni organi ili kako sorabotnici vo proektni te aktivnosti; grupi te koi }e se steknat so pridobivki te od proektot; lokalnite grupi koi, verojatno, bi bile zasegnati so rezultatite od proektot; i drugi grupi vo gra|anskoto op{testvo koi mo`e da se zainteresirani za proektot. Pri rodata na vkl-uuvaweto na ovi e grupi, isto taka, treba da bide objasneti.

[irewe na informaci i konsult acii - gi dava vo glavni crti aktivnostite { to } e se pojavat ili { to bile planirani vo vrska so objavuvaweto na informacii te, so izvestuvaweto i so javni ot pristap, posebno na podnacionalno i na nivona sela. Ovoj plan, isto taka, informira i za zavr{ eni i za planirani konsultacii, vku~uvaj} i gi temi te za kategorii te na pretstaveni te grupi i glavni te rezultati od konsultacii te.

U~est vo na zainteresirani te strani - ja opi { uva vo detali vku~enosta na javnosta vo proekti te, vku~uvaj} i gi : grupi te na zainteresirani te strani direktno vku~eni vo projektot na dolgoro~na osnova; zainteresirani te strani vku~eni vo donesuvaweto na odluki te vo projektot; i mehazmi te za odr` uvawe na javnoto u~estvo.

Socijalni i pra{ awa za u~est vo - gi vku~uva glavni te socijalni i pra{ awata za u~estvoto vo projektot, kako { to se potrebite na osobeno ranlivite grupi; potencialni te negativni socijalni efekti kako rezultat na projektot; i predvideni te konflikti povrzani so projektot

Plan za sledewe i za ocenuvawe

Samoobjasni vo. Dopolnitelni materijali, ako se pobaraat, mo` e da se dobijate od Sekretarijatot i od Agencii te za implementacija.

Tehni~ko preispituvawe

Predlozi za proekti od sredna големина, do i vku~uvaj} i US\$750.000, nema da baraat tehni~ko preispituvawe od ekspert od listata na Panelot za nau~no i za tehni~ko sovetuvawe (STAP), no predlaga~ot na projektot, sekoja agencija za implementacija ili sekretarijatot mo` e da pobaraat vakvo preispituvawe ako misli toj/taadeka toa e od polza. Za predlozi { to baraat finansiska pomo{ od GEF od nad US\$750.000 tehni~koto preispituvawe od ekspert od listata na STAP bi bilo barano.

Lista za proverka (po` elba)

Celta na listata za proverka na projektot e da pomogne vo sobiraweto i vo odr` uvaweto na precizni podatoci za projektot vo bazata na podatoci na GEF. Site predlaga~i na proekti silno se pottiknuvaat da go popolnat ovoj oddel od rezi meto na projektot.

Primer na ideen proekt za proekt od sredna gol emi na - Makys

1. Naziv na proekt: <i>Modif icirawe na linijata za sklopuvawe vo Makys Industries, Pvt. Ltd, za proizvodstvo na elektri -ni skuteri</i>	2. Agencija za implementacija na GEF: <i>Svetska banka/IFC</i>
3. Dr`ava ili dr`avi vo koi bi bil implementiran proektot: <i>Hydelia</i>	4. Kvalif ikuvanost na dr`avata: <i>Ramkovnata konvencija za klimatski promeni ratif ikuvana na 15 mart 1995.</i>
5. Oblast(i) od poseben interes na GEF: <i>Klimatski promeni</i>	6. Operativna programa/kratkoro~na merka: <i>Ovoj predlog treba da vleze vo kratkoro~nite merki na odgovor na Operativnata strategija na GEF. I skustvoto steknato so ovoj proekt isto taka bi pomogno vo kreirawe na dolgoro~nata operativna programa na GEF za transportnite sistemi.</i>
7. Povrzanost so nacionalnite prioriteti, so akcionite planovi i so programite: <i>Kako del od aktivnosti te za podgotovka na prvoto nacionalno izvestuvawe do FCCC, Vladata na Hidelija gi istra`uva onie strategii koi se korisni naedno i za lokalnata i za globalnata `ivotna sredina. Namaluvawe na emisii te od vozila koi { to go imaat naru{ eno kvalitetot na vozduhot, posebno vo glavni ot grad, i namaluvawe na uvozot na naf ta se na{ i prvi prioriteti. Ovoj proekt }e pomogne da se popravi kvalitetot na vozduhot, da se namali uvozot na naf ta i }e donese pridobivki za globalnata `ivotna sredina. Vladata ima najaveno odluka da gi napu{ ti vo slednive sedum godini proizvodstvoto i prodabata na dvotaktnite vozila, najgolemata edini~na pri~ina za zagaduvaweto vo glavni ot grad.</i>	
8. Status na razgl eduvaweto od nacionalnoto lice/institucija za kontakt (datumi): Podneseno: 24 fevruari, 1997 Primeno: (spored bel e{ ka od po{ ta) 29 fevruari 1997 Odobreno:	
9. Obrazlo`enie na proektot i na celite: <i>So ogle na odlukata na Vladata da go napu{ ti koristeweto na dvotaktnite ma{ ini vo transportniot sektor, Makys Ind. zapo~na pregovori so Anodh Motor Company za da gi zameni sega{ nite dvotaktni motori kaj skuterite so 4-taktni motori so vnatre{ no sogoruvawe koi se koristen dolgo vo Anodh motorciklite. Dalekuglednata uprava na Makys Ind, bi sakala da ja iskoristi ova mo`nost za da ja renovira linijata za sklopuvawe za da ima mo`nosti , isto taka, za sklopuvawe na elektri~ni skuteri. I maweto mo`nost za fleksibilno proizvodstvo }e proizvede dopolnitelni tro{ oci. Bidejji postoi dolga lista na ~ekawe za skuteri vo Hidelija, sigurno e deka }e ima kupuva~i za elektri~ni skuteri (~esto mnogu voza~i na skuteri denes nosat gas-maski za vreme na patuvaweto). Bidejji skoro seta elekri~na energija vo dr` avava doaja od obilnite hidroelektri~ni izvori, }e ima zana~itelni globalni pridobivki od namaluvaweto na emisii te od skuteri { to se dvi `at na naf ta koi i naku bi bile prodadeni.</i>	
10. O~ekuvani rezultati: <i>Kako rezultat na dopolnitelnite investicii napraveni vo linijata za sklopuvawe i vo proizvodstveni ot proces, Makys o~ekuva da proizvede 1000 skuteri vo prvata godina i postapno da go zgolemuva proizvodstvoto do 10 000 par~iwa na godina. Makys se postavuva vo polo`ba da bide prv na pazarot vo proizvodstvo na vozila so nula-emisija so ogle na prakti~no sigurni ot fakt deka propisi te za spre~uvawe na zagaduvaweto }e bi dat ponatamu zaostreni.</i>	
11. Planirani aktivnosti za dostignuvawe na rezultatite: <i>Makys }e sklu~i dogovor za zaedni~ko pretpri emni { tvo so Anodh Motor company. Anodh , isto taka, ima proizvedeno prototip na elektri~en skuter koj bi sakala da go pretstavi vo Hydelia. GEF }e gi poddr` i tro{ ocite vo dr` avava (napraveni poradi razmena so stranstvo) za dogovorot za zaedni~ko pretpri emni { tvo Makys-Anodh. Dogovorot za zaedni~ko pretpri emni { tvo, isto taka, }e go vku~uva ograni~enoto proizvodstvo na elektri~ni skuteri. Preobra}aweto na linijata za sklopuvawe na skuteri so 4-taktni motori }e bide zavr{ eno za 3 godini, a prvi ot elektri~en skuter }e se trkala za ~etiri godini.</i>	
12. Zainteresirani strani vku~eni vo proektot: <i>So pomo{ na Blok A PDF, Makys }e sprovede istra`uvawe na potro{ uva~ite za da go proceni pobaruvaweto za elektri~ni skuteri, kako i ni vni te posakuvani karakteristiki.</i>	
13. Informacija okolupredlaga~ot na proektot: <i>Makys Industries e osnovana kako kvazi dr` avna organizacija vo sorabotka so Trabant Motor Works vo 1962g. Taa e privatizirana vo 1993g. so pomo{ od IFC, a sega raboti prof itabilno kako trgovska</i>	

organizacija.

14. Informacija za predložena izvršna agencija (ako je različito od pogore):

Isto kao pogore.

15. Procenat buxet (vo ameri{kanski dolari ili vo lokalnata valuta):

GEF: US\$975.000

Spodeleno finansirawe: - 0 -

VKUPNO: US\$975 000

Zabeleška: JFC obično ne dava grantovi. Grant od GEF će biti iskorišten vo ovoj slu-aj za da se plati kamata.

Primer na dokument za i den proekt za proekt od sredna gol emi na - Parangaricuti

<p>1. Nazi v na proekt: <i>Proekt Parangaricuti za za~uvuvawe na pri rod data i za nejzi no kori stewe na odr` l i v na~i n preku stopani suvawe so medi ci nski rasteni ja</i></p>	<p>2. Agenci ja za i mplementaci ja na GEF: <i>Programa na Obedi neti te naci i za razvoj (UNDP)</i></p>
<p>3. Dr` ava i li dr` avi vo koi bi bil i mplementi ran proektot: <i>Swalti, Parangaricuti i Rimicuti dr` avi te</i></p>	<p>4. Kval i f i kuanost na dr` avata: <i>Rati f i kaci ja na CDB: 18 januari 1995g.</i></p>
<p>5. Oblast (i) od poseben interes na GEF: <i>Bil o{ ka raznovi dnost</i></p>	<p>6. Operati vna programa/merka na kratkoro~en odgovor: <i>Ovoj predlog bi vlegol vo Operati vni te programi za { umi i za pl ani ni. I skustvoto steknato ni z podgotvuvawe i i mplementaci ja na proektot treba da i m pomogne na drugi te domorodni i na lokal ni te zaedni ci vo regi onot da se posvetat na pra{ awata za za~uvuvawe i za odr` l i vo kori stewe. Toa, i sto taka, bi sozdao usl ovi za poddr{ ka od GEF okol u ova a zna~ajna tematska oblast pod vodstvo na COP.</i></p>
<p>7. Povrzanos t na proektot so naci onal ni te pri ori teti, so akci oni te pl anovi i so programi te: <i>Swalti i ma edno od najgol emi te domorodni nasel eni ja vo regi onot. Pri bli ` no 70 procenti od nasel eni eto e domorodno i e raspredel eno vo dve oddel ni geograf ski oblasti: Parangaracuti vo pl ani ni te i vo central nata dol i na, i Rimicauri vo ni zi nata od i sto~ni ot del od dr` avata. Vl adata na Swalti gi i ma i denti f i kuvano dvete oblasti kako najpri ori tetni vo Strategi jata za bi ol o{ ka raznovi dnost za da mu posveti vni mani e na za~uvuvaweto i odr` uvaweto na znaeweto, na i novaci i te i na obi ~ai te na domorodni te zaedni ci koi go odl i kuvaat tradi ci onal ni ot na~i n na ` i veewe. So ova a akci ja, vl adata se nadeva deka } e ja potti kne po{ i rokata pri mena na domorodnoto znaewe so odobreni e i so vkl u~uvawe na oni e { to go poseduvaat vakvoto znaewe i } e ja potti kne pravi ~nata raspredel ba od pri dobi vki te { to } e proi zlat od toa znaewe i od obi ~ai te.</i></p>	
<p>8. Status na razgl eduvaweto od naci onal nata operati vna fokal na to~ka (datumi): Podneseno: 15 mart 1997 Potvrdeno: Se ~eka na odl uka Odobreno: Se ~eka na odl uka</p>	
<p>9. Obrazlo` eni e na proektot i na cel i te: <i>Proektot } e i nsi sti ra na za~uvuvawe i na odr` l i vo stopani suvawe so naci onal no zna~ajni te nasadi na medi ci nski te rasteni ja, ni vni te ` i veal i { ta, vi dovi te i genom i te. Osobeno vni mani e } e i m bi de posveteno na endemski te vi dovi i na oni e { to se zagrozeni, za{ ti tuvaj} i gi na samoto mesto i odgl eduvaj} i gi vo doma{ ni gradi ni.</i></p>	
<p>10. O~ekuvani rezultati: <i>Ef i kasen si stem za stopani suvawe so medi ci nski te rasteni ja i so i ntenzi vno kori steni te ` i votni, zgol emena kul ti vaci ja i proi zvodstvo na odbrani medi ci nski rasteni ja i na ` i votni vo f armi i vo doma{ ni gradi ni; zabele` ana, kori stena, so~uvana i za~uvana i nf ormi ranosta na starosedel ci te za medi ci nski te rasteni ja i ` i votni te; podobruvawe na mo` nosti te na starosedel ci te za konzervaci ja na vi dovi te rasteni ja.</i></p>	
<p>11. Plani rani aktivnosti za da se posti gnat cel i te: <i>Ekspanzi ja na konzervaci jata na samoto mesto, vkl u~uvaj} i vospostavuvawe na ~eti ri botani ~ki rezervati vo dvete dr` avi; osnovawe organi zaci i na zaedni ci i upravuvawe na botani ~ki te rezervati; sadewe i pri rodno obnovuvawe na odbrani te vi dovi; potti knuvawe na al ternati vni pri hodi na sel o preku davawe medi ci nsko vni mani e i obuka na samoto mesto. Za odr` l i vo kori stewe, sl edeweto na stapki te i na ni voto na ekstrakci ja na odbrani te vi dovi rasteni ja i ` i votni kori steni za medi ci nski cel i } e bi de preku dogovoreni metodi, } e bi de vospostaven pl an za upravuvawe na ekstrakti vni te aktivnosti i } e bi dat barani opci i na odr` uvaweto na { umi te vrz</i></p>	

osnova na podobreni praktiki za upravuvawe so pri rodni te resursi. Vo vrska so pol i ti ki te, vl adata }e potti kne soodvetni pravni i pol i ti ~ki ramki i }e gi zajakne mul ti kul turni te mo `nosti vo zdravstveni ot sektor za da gi i skori sti nau~eni te lekci i i pri meri; }e bi dat vospostaveni pi lot-i ni cijati vi za spodel uvawe na pri dobi vki te.

12. Zai nteresi rani strani vkl u~eni vo proektot:

Vkl u~uvaweto na zai nteresi rani te strani preku "{ amani te" be{ e si l no, zapadni te lekari bea nekako odbi vni okol u ovoj pri od i proektot }e napravi napori da gi vnese vo proektot. Proektot }e po~ne vo domorodni te dr `avi i mo `e da se pro{ i ri vo drugi te regi oni kako del od redovna ta zdravstvena programa na dr `avata. Za da se sozdade popri em~i v stav, pred da zapo~ne proektot }e bi dat staveni vo dvi `ewe si l ni programi za jaknewe na svesnosta.

13. I nf ormacija za predlaga~ot na proektot:

Proektot }e bi de koordi ni ran od Parangaricuti i Rimicuari komi teti te za sol i darnost. Tie bi le osnovani kako regi onal ni NVO-i so pomo{ vo obl asta na insti tuci onal no unapreduvawe od strana na me|unarodno i naci onal no pri znati te NVO-i.

14. I nf ormacija za predlo `enata izv r{ na agencija (ako e razli ~no od pogore):

I sto kako pogore.

15. Procent buxet (vo ameri kanski dolari i li vo lokal nata val uta):

GEF: US\$525 000

Spodel eno fi nansi rawe: US\$25 000 (vo nepari ~ni sredstva)

VKUPNO: US\$550 000

Dopol ni tel ni te tro{ oci }e bi dat presmetani vrz osnova na dogovoreni te pol i ti ki, proceni te }e bi dat zavr{ eni za vreme na podgotvuvaweto na proektot.

Primer na PDF od Blokot A - Makys

DEL I - Kvalifikovanost	
1. Naziv na projektot: <i>Modificirane linijata za skl opuvawe vo Makys Industries</i>	2. Agencija za implementacija na GEF: <i>Svetska banka/IFC</i>
3. Dr`avali dr`avi vo koi bi bil implementiran projektot: <i>Hydelia</i>	4. Kvalifikovanost na dr`avata: <i>Hydelia jaratifikuvala UNFCCC na 15 mart 1996</i>
5. Oblast(i) na GEF od poseben interes i/ili praf awa { to gi nadni nuvaat: <i>Klimatski promeni</i>	6. Operativna programa/kratkoro~na merka na odgovor: <i>Kratkoro~na merka na odgovor</i>
7. Povrzanos na projektot so nacionalnite prioriteti, so akcionite planovi i so programite: <i>Kako del od aktivnostite za podgotvuvawe na prvoto nacionalno izvestuvawe do FCCC, vladata na Hideliija gi istra`uva oni e strategii { to donesuvaat paralelno pridobiki i za lokalnata i za globalnata `ivotna sredina. Prvite prioriteti se namaluvawe na emisii te od vozilata, koi go imaat namaleno kvalitetot na vozduhot, osobeno vo glavniot grad, i namaluvawe na uvozot na naf ta. Ovoj projekt }e pomogne da se podobri kvalitetot na vozduhot, da se namali uvozot na naf ta i da se steknat pridobivki za globalnata `ivotna sredina. Vladata i ma najaveno odluka za napu{ tawe na proi zvodstvoto i prodabata na dvotaktnite vozila vo slednite sedum godini, najgol emi ot samostoeno izvor na zagaduvaweto na vozduhot vo glavniot grad.</i>	
8. Nacionalno lice/institucija za kontakt na GEF i datumna odobruvawe vo dr`avata: <i>Ministerstvo za `ivotna sredina/otsek za energija - 24 fevruari 1997</i>	
9. Obrazlo`enie na projektot i na celite: <i>So ogle na odlukata na Vladata da go napu{ ti koristeweto na dvotaktnite motori vo transportni ot sektor, Makys Industries i ma zapo~nato dogovarawa so Anodh Motor Company za da gi zameni sega{ ni te dvotaktni motori za skuteri so 4-taktni motori so vnatref{ no sogoruvawe koi dolgo vreme se koristenii vo motorciklite na Anodh. Vizionerskata uprava na Makys Industries bi sakala da ja iskori sti ovaamo`nost, isto taka, da ja prepravi linijata za skl opuvawe za da ima mo`nost za pravewe na elektri~ni skuteri. Ostvaruvaweto na ovaafleksi bilnost vo proi zvodstvoto }e napravi dopolnitelni tro{oci. Bi dej}i vo Hideliija postoi dolgalista na ~ekawe za skuteri sigurno e deka }e i ma kupuwa~i na elektri~ni skuteri (mnogu voza~i na skuter denes ~esto nosat gas-maski dodeka se vozat). Bi dej}i skoro seta elektri~na energija vo dr`avata doa/od obilni te hi dropotencijali }e i ma zna~itelni globalni pridobivki od namaluvaweto na emisii te od skuteri te koi se dvi`at od benzin koi i naku bi bile prodadeni.</i>	
10. O~ekuvani rezultati: <i>Kako rezultat na dopolnitelnite vlo`uvawa napraveni vo linijata za skl opuvawe i vo proi zvodstveni ot proces, Makys o~ekuva da proi zvede 1000 elektri~ni skuteri vo prvata godina i postapno da go zgol emuva proi zvodstvoto do 10 000 edinici na godina. Makys se podgotvuva da stane broj eden na pazarot na proi zvodstvo na nula-emisii ski vozila so ogle na prakti~no sigurni ot fakt deka propisite za ograni~uvawe na zagaduvaweto }e bi dat dopolnitelno zaostreni.</i>	
11. Planirani aktivnosti za da se postignat celite: <i>Makys }e sklu~i dogovor za zaedni~ko pretpri emni { tvo so Anodh Motor Company. Anodh, isto taka, i ma proi zvedeno prototip na elektri~en skuter koj bi sakal da go vovede na pazarot na Hideliia. GEF }e gi poddr`i tro{ocite vnatre vo dr`avava (kako rezultat na razmena so stranstvo) za dogovorot za zdru`eno pretpri emni { tvo Makys-Anodh. Dogovorot za zdru`eno pretpri emna{ tvo, isto taka, }e go vku~uva i ograni~enoto proi zvodstvo na elektri~ni vozila. Prenamenata na linijata za skl opuvawe vo linija za skuteri so 4-taktni motori }e bi de zavr{ eno za 3 godini, prvi ot elektri~en skuter }e se trkala za ~etiri godini.</i>	
12. Zainteresi strani strani vku~eni vo projektot: <i>Da bi de utvredeno dopolnitelno (videte Del II)</i>	

DEL II - INFORMACIJA ZA BLOK A PDF AKTI VNOSTI

13. Aktivnosti za finansirawe od PDF:

(a) rabotilnici ca so industrijata, so vladata i so pretstavnici na potro{ uva~i te za da

<p>se razgl edaat rabotni te zada-i za i stra` uvaweto na potro{ uva-i te; i (b) tabeli rawe i analiza na i stra` uvaweto na potro{ uva-i te (da se zavr{ i do 30 juni 1997g.)</p>	
<p>14. O~ekuvani rezultati, dati na zavr{ uvawe: (a) opis na zada-i te (da bi de zavr{ en do 31 maj 1997g.); i (b) tabeli rawe i analiza na i stra` uvaweto na pazarot (da se zavr{ i do 30 juni 1997g.)</p>	
<p>15. Drugi m`ni donori i iznosi: Makys (US\$5000) za rabotilni ca; Vladata na Hi del i ja (US\$5000) za rabotilni ca. Vkupno: US\$10 000</p>	
<p>16. Vкупen buxet i informaci ja za toa kako }e bi dat pokrieni tro{ ocite: Rabotilni ca - US\$10 000 (Spodel eno f i nansi rawe) I stra` uvawe na pazarot - US\$25 000 (GEF) VKUPNO: US\$35 000</p>	
<p>DEL III - I NFORMACI JA ZA I NSTI TUCI JATA - KANDI DAT</p>	
<p>17.Nazi v: Makys International</p>	<p>18.Data na osnovawe, ~lenstvo i uprava: 1962; CEO: G-di n H, 2000 vraboteni</p>
<p>19.Mandat/ekspertiza: Trgovsko pretpri jati e; be{ e kvazi dr` avna kako Trabant Motor Works; pri vati zi rano vo 1993. Makys proi zveduva skuteri i drugi lesni vozi la</p>	<p>20.I zvor i na pri hod: Godi { na proda` ba: US\$10 000 000</p>
<p>21.Posledni akti vnosti/programi, posebno oni e od zna~ewe za GEF: nedostapno</p>	
<p>DEL IV - I NFORMACI JATA DA BI DE POPOLNETA OD AGENCYATA ZA I MPLEMENTACI JA</p>	
<p>22.I denti f i kaci ski broj na proektot: WB - 97-0016</p>	
<p>23.Li ce za kontakt kaj Agencijata za i mplementacija: J. Blow</p>	
<p>24.Povrzanost na proektot so programata(programi te) na Agencijata za i mplementacija: Nacional en akci onen pl an za ` i votna sredi na</p>	

Primer na rezi me na projekt od sredna gol emi na - { umsko zenji { te
Rezi me na projekt

IDENTI FIKATORI NA PROJEKTOT	
1.Naziv na projektot: <i>Spasuvawe na grani ~ni te { umi vo Forestland preku upravuvawe zasnovano na zaedni ca</i>	2.Agenci ja za i mpl ementaci ja na GEF: <i>UNDP</i>
3. Dr`ava ili dr`avi vo koi bi bil i mpl ementi ran projektot: <i>Forestland</i>	4.Kval i f i kuanost na dr`avata: <i>Forestland ja i ma rati f i kuvano CBD na 15 oktombri 1996g. i gi zadovol uva si te drugi kri teri umi za kval i f i kuanost</i>
5.Fokusna(i) obl ast(i) na GEF: <i>Bi ol o{ ka raznovi dnost</i>	6.Operati vna programa/merka za kratkoro~en odgovor: <i>[umski ekosistemi (OP#3)</i>
7.Povrzanost na projektot so naci onal ni te pri ori teti , so akci oni te pl anovi i so programi te: <i>projektot e zasnovan vrz pri ori teti te na { umski ot sektor kako { to e nazna~eno vo Naci onal ni ot akci onen pl an za bi ol o{ ka raznovi dnost na { umski zemji { ta i vo soodvetni te programi na vl adata za so~uvuvawe na naci onal ni te { umi i na resursi te na bi ol o{ kata raznovi dnost, vkl u~uvaj} i ja i mpl ementaci jata na naci onal ni te pl anovi za naci onal no za{ ti teni te obl asti .</i>	
8.Naci onal noto li ce/i nsti tuci ja za kontakt i datum na odobruvawe vo dr`avata: <i>Mi ni sterstvo za { umarstvo, Odel za ekonomski razvoj - Odobreno: 1 fevruari 1997</i>	
CELI NA PROJEKTOT I AKTI VNOSTI	
9.Obrazlo`eni e na projektot i celi : <u>cel:</u> <i>da se za{ ti ti gl obal no zna~aj nata bi ol o{ ka raznovi dnost vo vi soko zagrozeni te lokal i teti vo Forestland.</i> <u>zadaca:</u> <i>da se potti kne odr` li voto stopani suvawe so { umi te zasnovano na zaedni ci ; i da obezbedi uslovi koi }e ovozm o` at za{ ti ta na bi ol o{ kata raznovi dnost.</i>	I ndi katori : <i>(a)obem i merka na za{ ti ta na resursi te na { umskata bi ol o{ ka raznovi dnost;</i> <i>(b)ef i kasni pri odi za stopani suvawe so { umi te zasnovani na zaedni ci te;</i> <i>(v)zakonodavni, ekonomski i soci jal ni poli ti ki i programi za odr` li vo stopani suvawe so { umi te.</i>
10.Rezul tati na projektot: <i>(a)regional ni i gl obal ni ef ekti od za{ ti tata na zagrozeni te vi dovi ;</i> <i>(b)model i za stopani suvawe so { umi te zasnovani na zaedni cata { to mo` e da se i skopi raat i pri menat na drugo mesto;</i> <i>(v) pri odi za soo~uvawe so osnovni te pri ~i ni za da se ovozm o` at uslovi za natamo{ ni dejstva { to mo` e da se i skopi raat i pri menat na drugo mesto.</i>	I ndi katori : <i>(a)vi dovi od bi ol o{ kata raznovi dnost za~uvani vo skoro 30% od svetski te nedopreni prirodni { umi { to i maat ostanato;</i> <i>(b)ef ekti vno sproveduvawe na kontrol i ran pristap i koristeve na { umi te zasnovano na zaedni ci te;</i> <i>(v)ef i kasni poli ti ki i programi koi se odnesuvaat na osnovni te pri ~i ni za gubi toci te vo bi ol o{ kata raznovi dnost.</i>
11.Proektni akti vnosti za da se posti gnat celi te (vkl u~uvaj} i gi tro{ oci te za sekoja akti vnost vo ameri kanski dol ari ili vo lokal nata val uta): <i>(a)i nventar na resursi te na bi ol o{ kata raznovi dnost (sostojba, sl edewe, i denti f i kaci ja na zakani i tn.) (US\$500.000);</i> <i>(b)vodewe na op{ testveni proceni i pri odi na u~estvo vo kreiraweto na pri odi zasnovani na zaedni ca.(US\$795.000)</i> <i>(v) vodewe na i stra` uvawa i di jal ozi za strategi ja, koja }e se soo~uva so osnovni te pri ~i ni za gubi toci te vo bi ol o{ kata raznovi dnost.(US\$250.000)</i>	I ndi katori : <i>(a)brojki , merka i gol emi na na resursi te na bi ol o{ kata raznovi dnost (sostojba, zakani i tn.);</i> <i>(b)op{ testveni pra{ awa i pri odi na u~estvo { to gi def i ni raat soodvetni te si stemi na upravuvawe, gradewe na op{ ta sogl asnost, i tn;</i> <i>(v)dogovori so kreatori te na poli ti ki te, povrzuvawe so naci onal ni programi i tn. , za da se obrne vni mani e na osnovni te pri ~i ni.</i>

12. Procenat buxeta (vo ameri kanski i li vo lokal nata valuta):	
PDF:	US\$ 25 000
GEF:	US\$745 000
Spodel eno f i nansi rawe: US\$400 000 (US\$350 000 vo nepari ~ni pri lozi) I nsti tutot za svetski { umski resursi US\$100 000 John Doe Fondacijata US\$300 000 Vladata na Forestland	
VKUPNO:	US\$1 570 000
INFORMACI I ZA I NSTI TUCI JATA KOJA GO PODNESUVA REZI METO NA PROJEKTOT	
13. I nf ormacija za predl aga~ot na projektot: <i>I nsti tut za svetski { umski resursi (WFR) - vi di vo pri dodadeni ot opis {} e bi de praten podocna</i>	
14. I nf ormacija za i zvr{ nata agencija (ako ne se sovpa a so predl aga~ot na projektot): <i>nema podatoci</i>	
15. Datum na prvi ~noto podnesuvawe na i dejni ot projekt: <i>7 januari 1997</i>	
INFORMACI JATA DA SE POTPOLNI OD AGENCI JATA ZA IMPLEMENTACI JA	
16. I denti f i kaci onen broj na projektot: <i>RLA/97/Fxx</i>	
17. Li ce za kontakt kaj Agencijata za i mpl ementaci ja : <i>T. Smith</i>	
18. Povznanost na projektot so programata (programi te) na Agencijata za i mpl ementaci ja: <i>Projektot se vkl opuva vo strategi jata za pomo{ za { umski te zemji { ta na UNDP; toj se nadovrzuva na Sposobnost 21 vo programata za akci ja.</i>	

Opi s na proektot

Obrazlo` enie na proektot i na celite

Skoro edna polovina od originalnata { umska prekrivka e uni{ tena vo poslednite tri decenii. I stra` uvaweto na ostanatite nedopreni prirodni ili grani~ni tipovi { umi napraveno od I nstitutot za svetski { umski resursi (WFRI) poka` uva deka 20% od svetskite grani~ni { umi se locirani vo Forestland. Vo samata Forestland, pove}e od 70% od nacionalnata biolo{ ka raznovidnost se nao|a vo tie { umi. I ako se ovie zemji { ta vnatre{ no nazna~eni za za{ titeni oblasti od vladata, okolu 15 do 25% od nivnite sega{ ni povr{ ini se se~at ili se degradi raat sekoja godina preku { umsko se~ewe, sobirawe drvo za ogrev i preku infrastrukturata (na pr., pati{ ta, kopawe rudi).

Ovoj proekt nudi nova dimenzija na vladinite programi za za{ titeni oblasti preku poddr{ ka na stopanisuvaweto zasnovano na zaednici. Toj e vo soglasnost so operativnata programa na GEF za { umskite eko-sistemi (OP#3) i dava odgovor na prvi te dve celi na Konvencijata za biolo{ ka raznovidnost (CBD). Toj osobeno go dopira ~lenot 8, za{ tita na samoto mesto na resursite na biolo{ kata raznovidnost i upatstvoto na COP za odr` livo koristewe na ekosistemi te i na vidovite za koi postoji mo` nost da bidat zasegnati; jaknewe na sposobnostite i razrabotuvawe na ~ove~kite resursi; zajaknuvawe na instituciite; domородni zaednici; inovativni merki; i partnerstva me|u vladata i privatniot sektor za upravuvawe so zemji{ teto. Bidej}i WPRI po~na da gi koristi nacionalnite planovi za `ivotna sredina i za biolo{ kata raznovidnost i periodi~no da se konsultira so vladinite agencii i nevladinite grupi, celite i aktivnostite na proektot se priem~ivi za nacionalnite prioriteti i za programite.

SEGA[NA SI TUACI JA

Proektot pokriva region koj va` i za eden me|u najbogatite biolo{ ki bogati oblasti vo svetot. Forestland ima preku 2, 2 milioni kvadratni kilometri { umi od grani~en tip, koi pretstavuvaat 17% od vkupnite svetski { umi. Nejzinite umereni { umi sodr` at najmal ku 50 vidovi drvo za gradba, od koi edna polovina se endemski. Taa go za{ tituva vo svoite granci najgol emiot ~etinara na hemisferata i drvjata stari pove}e od 3000 godini. Nejzinata ju` na dr` ava, kade { to se nao|aat pove}eto od { umite od grani~en tip, e del od kompleksot Dryland Basin Forest, koj e najgol ema edinica na tropska suva { uma koja e rangi rana me|u najmegabiodiverzitetni te oblasti (so najgol em broj endemski vidovi po edinica povr{ ina) na svetot.

Kako nazna~eni za{ titeni oblasti, agenciite za { umski parkovi primaat finansiski sredstva od nacionalnata vlada za plati na ~uvarite na parkot i za sproveduvawe na razli~ni tipovi na za{ tita i aktivnosti za odr` uvawe na parkot. Sepak, ovie sredstva se ~esto nedovolni za da se sprovedat ograni~uvawata za koristeweto na { umite preku nezakonskoto se~ewe i preku lov vo granci te na parkot. Ovie aktivnosti prodol` uvaat da se zabrzuvaat kako { to se { irat regionalnite i nacionalnite pazari. Vo Forestland, na primer, potro{ uva~kata na drvo za gradba i za hartijata e zgolemeno za 86% me|u 1961 i 1900g. Stapkite na porast na naseleni eto se visoki vo Forestland; urbanizacijata zaedno so zatvoraweto na zemjodelskata granica imaat predizvikano pogolemo ~istewe na zemji{ teto od { umite za da se napravi prostor za novi naselbi i za kul tivirani zemji{ ta za posevi.

WFRI i drugi te regionalni i nacionalni NVO-i bile pokanete od oficijalnite lica na vladite i na mednarodnite agencii za finansiska pomoč da gi razgledaat strategijete za regionalnosta {umarstvo. Na primer, razmisluvavata na NVO-i bea vkluceni vo deklaracijata na Samitot za odr`liv razvoj odr`an vo dekemvri 1996g. Preku ova i preku sostanocite so funkcionerite na nacionalnite vladi, beše naglasena va`nosta na povrzuvaweto na politiki te i na programite na nacionalnosta vo so planovite vo sektorot na {umarstvoto, vklucuj}i ja i koordinacijata na nadvore{ nata pomoč .

O^EKUVANI REZULTATI OD PROJEKTOT

Glavnata cel na projektot e da ja zaštiti globalno znaajната biologiska raznovidnost kako edna od najva`nite na svetot, osobeno za seriozno zagrozenite {umi od graniceni tip. Vtorostepenata cel e da se obezbedat neophodnite inicijativni sostjbi so cel da se pottiknat odr`livate priodi na upravuvawe so {umite zasnovani na zaednici.

Aktivnostite na projektot }e bi dat sprovedeni niz periodot od {est godini za da se ovozmo`i dovolno vreme za organizirawe na zaednicite i za gradewe na op{toto pri f a}awe. Na krajot na ovoj projekt se o~ekuvaat slednive rezultati:

☞ nau~na ocena na brojnosta, merkata i ra{irenosta na biologiskata raznovidnost vo trite {umski nacionalni parkovi, vklucuj}i mehanizam za dolgoro~no sledewe na resursite na biologiskata raznovidnost;

☞ modeli na programi zasnovani na organizirana zaednica so dobro vospostaveni upravuvacki strukturi, koi mo`e da se iskopiraat i da se primenat na nekoje drugo mesto, vklucuj}i gi i priodite za dolgoro~no lokalnosta upravuvawe so {umite;

☞ tekovni programi na nivo na zaednicata {to se odnesuvaat na osnovnite pri~ini na gubitokot na biologiskata raznovidnost (na pr., prava na sopstvenost, poddr{ka od domorodnite grupi, kontrola vrz narucuvaweto na mi graci i te i tn.);

☞ programi za zajaknuvawe na sposobnostite, koi mo`e da se iskopiraat i primenat na drugo mesto (na pr., periodicna obuka, poseti na lokaciete, razmena na informacii i tn.)

AKTIVNOSTI I FINANSISKI VLO@UVAWA

So cel da se postignat celite na projektot }e se implementiraat slednive aktivnosti:

☞ nau~na procena i sledewe na resursite na biologiskata raznovidnost (vklucuj}i inventar, identifikacija na zagrozenite vidovi, pravewe karti i tn.) {to }e ~ini US\$500.000.

☞ upravuvawe zasnovano na zaednicata (vklucuvawe na lokalnite grupi vo vodeweto na nau~nite proceni vo sledeweto i vo voveduvawe na ogranicuvawa vrz

pristapote do { umskite resursi i vrz nivnoto koristewe, vkluvaj}i poddr{ ka na alternativne opcije za zarabotuvawe za `i vot), { to ~ini US\$795 000; i

zajaknuvawe na sposobnosti te i na svesta za `i votnata sredina (zajaknuvawe na informaciete i na podr{ kata od javnosta za za{ titata na biolo{ kata raznovidnost) pri tro{ ok od US\$250.000.

Ovie aktivnosti }e bi dat isplani rani vo bliska koordinacija so napori te koi se vlo`uvaat za spravuvawe so osnovnite pri~ini za zagubite vo biolo{ kata raznovidnost. Bidej}i ovie napori baraat mnogu pogolemi investicije i obvrski od dr`avata, drugi te me|unarodni agencije za finansiska pomo{ se vo podobra pozicija da im se posvetat na ovie prava. Sepak, vo ovoj proekt }e postojat mehanizmi za osiguruvawe deka se vospostaveni vrskite, kako { to se zdru`eni programi so klunite agencije na vladata, koordinacija so nacionalnite strategije za biolo{ kata raznovidnost i razgovori so institucijete vkluneni vo sektorskite istra`uvawa. Sredstvata od Fondacijata Xon Dou }e bi dat iskori steni primarno za razgl eduvawe na nacionalnite programi i za posebni istra`uvawa, i kako naodite od ovie inicijativimo`e da bi dat vgradeni vo pri odite zasnovani na zaednata.

Ovie aktivnosti }e bi dat zaokru`eni na demonstracijski lokacii vo tri oblasti od svetsko znaewe:

(a)Atlantska tropska do`odovna { uma vo krajbre`nite oblasti na Forestland koja so~inuva 70% od rastenijata na zemjata, vkluvaj}i gi divite srodnicina va`nite kul turi za ishrana kako { to se ananasot, kasavata, slatki ot kompir i papajata, i 20% od vidovite pri mati { to gi nema na drugo mesto vo svetot.

(b) Geograf ski umerenite { umski eko-sistemi vo ju`ni ot del na Forestland koi sodr`at pove}e od 700 vidovi vaskularni rastenija, pove}eto od niv endemski za reginot; i

(v)Dr`avni ot Dryland Tropical park, koj e najgolema tropska { uma od golema va`nost vo reginot.

Aktivnosti te i rezultate od demonstracijskite lokacii se navedeni dolu.

Aktivnosti	Lokacii	Indeksna merka	Rezultati
Nau~no procenuvawe i sledewe	(a) sel a x, y, z na atlantski ot breg na Forestland; (b) sel a a, b, v vo ju`en Forestland; (v) sel a g, d, e vo dr`avni ot Dry Tropical park	Povr{ina na dr`ava vo iljadi km ² : (a)500 (b)320 (v)410	a)po~eten inventar na resursite na biolo{ kata raznovidnost vo 120 { umski mre`i (sekoja mre`a soodvetstvuvaa na 50km ²); (b)klasi fikacija na klunata flora i fauna; (pravewe karti vo geograf ski i nf ormativen sistem-GIS i potvrduvawe na po~vata); (v)identifikacija na zagrozene vidovi.
Kreirawe i implementacijana upravuvaweto zasnovano na zaednata	(a) sel a y i z; (b) sel a a i b; (v) sel o g	Golemi na naselenie (vo iljadi lu e): (a)1 350 (b)278	(a)vospostavenata organizacija na zaednata vkl u~ena vo oddr`li voto stopanisuvawe so { umite i pomagaweto vo nau~noto procenuvawe i sledewe;

		(v)1 200	(b)programa za poddr{ ka za mali dopolni telni alternativni prihodi, vkl u-uvaj}i gi { emi te za mi krof i nansi rawe.
Zajaknuvawe na sposobnosti te i na svesnosta za `i votnata sredi na	(a)sela y i z; (b) sela a i b; (v)sel o g svesnost za `i votnata sredi na: regionalni i nacionalni kampawi.	celni prima~i na pridobivki: (a)voda~i na zaednicite; (b)vraboteni te organizatori na zaednica ili pomaga~i;i (v)sevkupni te medii.	(a)zavr{ eni programi za obuka za sproveduvawe na projekt i upravuvawe (na pr., nabavki, smetkovodstvo itn.); (b)poseta na lokacii i (vo dr` avata i niz tri dr` avi); (v)upatstva za obuka za bi ol o{ kata raznovi dnost i upravuvawe so { umi; (g)publ ikacii za svesnost za `i votnata sredi na prevedeni na lokalni te jazici; mediski programi.

Analiza na oddr` livosta i procena na rizikot

Slednite aktivnosti se kreirani za da se obezbedi dolgotrajna odr` livost na upravuvaweto so { umi te i na bi ol o{ kata raznovi dnost: (a) vospostavuvawe na dogovori za izvr{ uvawe na projektot { to se zasnovani na zaednicata i se vo soglasnost so postoe~kite strukturi na upravuvawe (na pr.: koordinacija so lokalnite vladi; priznavawe na tradicionalnite voda~i itn.); (b)povrzuvawe na aktivnostite na projektot so nacionalni te programi na vladata za da se obezbedi konzistentnost, a isto taka i kontinuitet na raboteweto po zavr{ uvaweto na projektot (na pr.: obezbeduvawe deka se vospostaveni naporedni pridonesi na vladata za poddr{ ka na aktivnostite na zaednicite); (v) kreirawe na strategii za mobilizirawe na lokalnite resursi, vkl u-uvaj}i go sobiraweto na prihodi od inicijativite za dopolni telni prihodi kako { to e ekoturizmot i generirawe na finansirawa od drugi agencii za finansiska pomo{ ; i (g) obu-uvawe lu|e vo ve{ tini na vodewe i na upravuvawe.

Vo rizicite na projektot vleguva i neuspehot vladata da prifati soodvetna obvraska, { to va` i osobeno za lokalni te vlasti. Projektot }e organizira razgovori so lokalni, so dr` avni i so nacionalni agencii i }e pottikne zdru` ena implementacija na, na primer, inventarot na bi ol o{ kata raznovi dnost i nejzi noto sledewe. Drug rizik e mo` noto nesovpa|awe na upravuvaweto preku zaednicite so postoe~kite naporu za za{ tita prezemeni od vladata. Sepak, bidej}i ovoj projekt ima za cel da ja nadopolni rabotata na slu` benicite na parkot, }e bi dat napraveni obi di za da se obezbedi bliska sorabotka i koordinacija. Ova }e bide napraveno preku zaedni~ki komisii za donesuvawe odluki i za spodeluvawe na resursi te.

U~estvo na zai nteresi rani te strani i op{ testvena procena

WFRI ima raboteno vo regionot poslednive pet godini preku sorabotka so lokalni te NVO-i vo sproveduvaweto na po~etni proceni na bi ol o{ kata raznovi dnost i okolu kartograf ski te aktivnosti. Finansiskata pomo{ od GEF za podgotovka (Bl ok A grant od US\$25 000), WFRI (US\$30 000) i Fondacijata Xon Dou (US\$40 000) bea iskori steni za sproveduvawe na nacionalni te rabotilnici i za sredbi vo selata. Bea odr` ani sostanoci na fokusnata grupa so grupite so poseben interes, kako { to se

zdru` enijata na ` enite (koi bea dominantni grupi vo sobiraweto na ogrevno drvo), se~a~ite na { umi od mal format i slu`beni ciate na lokalnite vlasi.

Po~etnata op{ testvena procena be{ e zavr{ ena so pomo{ na tehnikite za Procenuvawe na ruralno u~estvo (PRA). Zaklu~ocite od procenata uka`uvaat na va`nosta od vkluvawe vo aktivnostite na proektot na onie pra{awa povrzani so rodot (`enski grupi); prava na sopstvenost na domorodnite grupi i ras~istuvawe na pristapot do { umite vo vrska so migraciskite populacii; kulturna raznovidnost povrzana so etni~kata i so prekugrani~nata migracija; i ubla`uvawe na siroma{tijata i namaluvawe na zavisnosta od prihodite od drvata za gorewe i za gradba.

PROCENA NA DOPOLNI TELNI TRO[OCI

Vladata momentalno ja implementira nacionalnata strategija za biolo{ka raznovidnost koja se состоi od pove}enaso~en priod vo upravuvawe so za{titenite oblasti, vkluvaj{i gi finansiraweto za slu`benicite na parkot i upravuvaweto na lokacijata. Strategijata soдр`i odredbi za soo~uvawe so neкои od osnovnite pri~ini za gubewe na biolo{kata raznovidnost i postojat istra`uvawa {to se momentalno vo tek so cel da se preispitaat politikite i programite vo {umskiot sektor. Celosnata implementacija na nacionalnata programa za biolo{ka raznovidnost e kriti~na, no nejze i treba poddr{ka od nacionalnite i od sektorskite programi, osobeno onie za ograni~uvawe na se~eweto {umi i za ras~istuvawe na zemji{teto. Postoe~kite programi za razvoj na selata koi imaat za cel namaluvawe na siroma{tijata vo zemjodelstvoto i vo {umskiot sektor davaat pozitivni po~etni inicijativi vo upravuvaweto na nacionalnite {umski parkovi.

Sepak, pokraj ovie tekovni aktivnosti na osnovniot tek, rascepkuvaweto i menuvaweto na prirodnite `iveali{ta prodol`uva da se zgolemuva vo obem {to te{ko se kontrolira bez navremeni i bez zna~itelni intervencii. Isto taka, potrebno e na lokalnite, na dr`avnite i na nacionalnite vladi da im bidat dadeni dopolnitelni sredstva za da se anga`iraat vo aktivnostite {to odat preku voobi~aenite pravewa planovi za parkot i za negovoto odr`uvawe. Ova vkluva aktivnosti kako {to se nau~no procenuvawe, sledewe i sproveduvawe na alternativni ili na dopolnitelni priodi na upravuvawe zasnovani na zaednicata.

Pod alternativata na GEF bi bile implementirani pro{irenite programi, fokusirani na onie aktivnosti {to proizveduvaat globalni pridobivki. Tie vkluvaat inicijativi za procenuvawe na resursite na biolo{kata raznovidnost i na terenski inventari na pette eksperimentalni lokacii vo {umite od golemo globalno zna~ewe; pottiknuvawe na alternativni opcii za prihodi od globalno zna~ajnite i zagrozenite {umski oblasti kako modeli {to mo`e da bidat kopirani na drugi lokacii; razrabotka na priodi za upravuvawe zasnovano na zaednicata za da se nadopolni sproveduvaweto od vladata preku anga`irawe na `itelite i na domorodnite grupi vo odr`livoto stopanisuvawe so {umite; i primena na zaklu~ocite i koordinacija na naporite za soo~uvawe na osnovniot pri~ini za gubewe na biolo{kata raznovidnost so razli~nite ni voa na vladata.

Vkupnoto ~inewe na aktivnostite od osnovniot tek e proceneto na 57,7 milioni americki dolari (od koi 48 milioni americki dolari }e bidat finansirani

preku nadvore{ ni izvori kako { to se bilateralne i multilateralne organizacije).
^ineweto na GEF alternativata e US\$1,545 milioni, od koi okolu polovina (ili
US\$745000) se pobaruva od GEF a ostatokot (US\$800 000) }e bi de u~estvoto na Vladata na
Forestland, Fondacijata Xon Dou i WFRI. Drugoto ko-finansirawe i naporednite
sredstva od vladata se nameneti za implementacija na nekoi od aktivnostite od
osnovni ot tek, vku~uvaj}i gi odredbite na vladata za planirawe na semejstvoto i za
zdravstveni te uslugi vo nekoi od predlo`eni te lokacii na projektot.

BUXET

Detalna analiza na procenete trošoci po bužetska komponenta (vo iljadi ameri kanski dolari)

Komponenti	GEF	U-estvo na Vladata	WFRI	Fondacija Xon Dou
Podgotovka: PDF A Drugi	25,0		30,0	40,0
Personal	130,0 ¹	135,0 ²	90,0	
Poddogovori	240,0 ³		80,0	30,0
Obuka	90,0		50,0	30,0
Oprema	70,0 ⁴	100,0 ⁵		
Patuvawa	95,0	40,0 ⁶	80,0	
Procenuvawe	50,0	25,0 ⁷	70,0	
Poddrška za projektot ⁸	70,0			
VKUPNO	770,0	300,0	400,0	100,0

¹ Personal ot na projektot go vku-uva i koordi natorot od WFRI so necel osno rabotno vreme; eden me|unaroden konsul tant; dva lokal ni konsul tanti; i eden lokal en `itel vraboten za organi zacija na zaedni cata ili pomaga- od sekoj podregi on vo zemjata.

² Trošoci te za u-estvoto na vladata i personal nadvor od GEF se ve}e obezbedeni i se pretstaveni kako pril ozi vo nepari ~ni sredstva i se presmetani vo pari ~ni ekvi val ent spored vremeto posveteno na projektot.

³ Poddogovori te }e bi dat dadeni spored slednovo: (a) istra`uvawe za integri rawe na nacional ni te strategii i programi vo crska so osnovni te pri ~i ni vo pri odi te zasnovani na zaedni ca; (b) pomo{ ni akti vnosti na edna NVO od sekoj regi on; i (v) nau~ni dogovori na akademska i nsti tucija od sekoja od zemji te.

⁴ Standardna oprema za kancel ari ja, eden kompjuter, i vel osi ped/kowi }e bi dat nabaveni za sekoja lokacija.

⁵ Pretstavuva momentno kori stena oprema i pokri vawe na trošoci te za odr` uvawe na opremata kupena od projektot.

⁶ Pretstavuva nepari ~en pril og za kori stewe na vozi la i tn.

⁷ Pretstavuva nepari ~en pril og vo kori stewe na sedi {teto i na terenski te kancel ari i i tn.

⁸ Pretstavuva trošoci za projekt nata administracija i trošoci za poddrška na UNDP kako Agencija za implemtacija.

Plan za implementacija na projektot

Projektot }e bide izveden od Programata za zagrozeni { umi na WFRI.] e bide nazna~en koordinator na projektot so skrateno rabotno vreme za da gi koordinira aktivnostite na projektot niz regionite. Upravniot komitet na projektot }e bide organiziran i sostaven od pretstavni ci od agencii te za { umarstvo i za `ivotna sredi na vo Forestland; pretstavnik od lokalnite vlasi na sekoja projektna lokacija; i tri NVO-i na zaednicite. Donesuvaweto na odlukite vo vraska so strategii te i so priodite za kreirawe i za implementirawe na projektne aktivnosti }e bide napraveno od strana na upravniot komitet, no tie }e bidat zasnovani vrz sobiraweto i procenata na reakcijata od lokalnite grupi na zaednicite.

Na lokalno ili na nivo na lokacija, sekoja zaednica }e kreira svoja sopstvena struktura na projektot i }e odlu~uva za sostavot na ~lenstvoto na lokalnite komiteti za upravuvawe so lokacijata. Zajaknuvaweto na op{ tata soglasnost me|u zaednicite }e bide pomognato preku rabotata na organizatorite na zaednici so polno rabotno vreme (ili pomaga~i) koi }e bidat vraboteni od projektot. Istata procedura na izbor }e bide napravena vo vospostavuvaweto na timot za sledewe i za procenuvawe za sekoja projektna lokacija.

Kriteriumite za kompenzacija na rabotata na poddogovara~ite (vklu~uvaj}i gi i konsultantite) i za nabavka na opremata }e bidat opredeleni na po~etokot na projektot preku potkomitetot na upravniot komitet na projektot.

PLAN ZA IMPLEMENTACIJA NA PROJEKTOT

VREMETRAEWE NA PROJEKTOT (vo meseci): 72							
Aktivnosti	Projekt-meseci						
Zavr{ uvawe na projektne aktivnosti	6	12	18	24	30	36	42-72
1.Nau~na procena i sledewe na resursite na biolo{ ka raznovidnost (24 meseci)	-----						
2.Upravuvawe od zaednica (60 meseci)	-----						
3.Zajaknuvawe na sposobnostite i na svesta za `ivotnata sredi na (12 meseci)	-----						

PLAN ZA VKLU^ UVAWE NA JAVNOSTA

Identifikacija na zainteresirani te strani

Osven GEF, UNDP, a isto taka i drugite agencii za zdru`eno finansirawe, glavnite zainteresirani strani vo projektot se: (a) lokalnite, dr`avnite i nacionalnite vladi koi imaat vlog vo obezbeduvawe na odr`li vo upravuvawe so { umite i vo namaluvaweto na zagubite vo biolo{ kata raznovidnost i na zagubite vo { umite; (b) agencii te za izvr{ uvawe na projektot, vklu~uvaj}i gi lokalnite i nacionalnite vladi, lokalnite i me|unarodnite NVO-i { to imaat poseben interes za izvedbata i za vlijanieto na projektot; (v) steknuva~ite na pridobivki od zaednicite koi imaat mnogu da dobijate od vklu~uvaweto vo odr`livite na~ini na steknuvawa prihodi so za~uvuvaweto na resursite za idno koristewe dodeka vo isto vreme se soo~uvaat so momentni problemi; i (g) delovite od populacii te od grupite { to se osobeno ranlivi, kako { to se `enite, domородnite zaednici i siroma{ nite doma}instva od koi se

o-ekuva da steknat polzi preku posebnite intervencii koi }e vlijaat na nivniot pristap do { umski te resursi i ni vno kori stewe.

[i rewe na informaci i i konsul taci i

Bea odr` ani tri regionalni rabotilnici so pove}esektorska zastapenost od vladata, NVO-i i lokalnite grupi. Be{ e organiziran poseben sostanok so klu~nite privatni sektori (na pr.: neкои f irmi za se~a na drvo, rudarska f irma i konsul tantski f irmi). Selskite sostanoci, koristej}i gi fokusiranite grupi i Procenite za ruralnoto u-estvo (PRA-i) bea vodeni za vreme od eden mesec vo sekoja od dr` avite. Strukturata na proektot gi zema predvid neprekinatite konsul taci i so lokalnite grupi. Ponatamu, }e bidat organizirani { est pove}esektorski rabotilnici (na po-etokot i na krajot na proektot). Povratnite informaci od zasegnatite grupi }e bidat napraveni preku pomaga~ite na zaednicite koi }e podnesuvaat tromese~ni izve{ tai do Upravni ot komitet na proektot vo vrska so naodite od PRA-ite, selskite sostanoci i tn.

Op{ testveni i pra{ awa za u-estvoto

Vrz osnova na po~etnite rezultati od konsul taciite i op{ testvenite procenuvawa sprovedeni za vreme na podgotovkite, predvideni sslednive op{ testveni pra{ awa: (a) pra{ awa { to se odnesuvaat na rodovite, posebno na ulogata na ` enite vo sobi raweto drva za ogrev; (b) potrebi na domorodnite zaednici, posebno priznavawe na pravata za sopstvenost vrz zemjata na nivnite pretci i integracija na domorodnoto tehni ~ko znaewe vo nau~nite procenuvawa; (v) kulturna raznovidnost koja doa|a od sloevitoto i od razli~noto naselenie kako rezultat na migrativnite premini od razli~ni regioni, vkluvaj}i prekugrani~ni preselbi; (g) prava na sopstvenost vrz javnite resursi so pravo na pristap do { umski te resursi i posebno na ni vno kori stewe, razli~ni zakupni ~ki dogovori za zemji { te, za drvja i za pl odovi od drvja.

Plan za sledewe i za eval uaci ja

Sledeweto na proektot }e bi de prezemeno od Mi ni sterstvoto za { umarstvo. Za procenuvaweto se dodeleni okolu 100 000 amerikanski dolari. Toa }e gi vklui podatocite za indikatorite na izvr{ uvaweto, preipituvaweto na sredina na proektot, opis i analiza na u-estvoto na zainteresiranite strani vo kreiraweto i vo implementacijata na proektot, i objasnuvaweto kako rezultatite od sledeweto i od procenuvaweto }e bidat iskoristeni vo usoglasuvaweto na implementacijata na proektot, ako e potrebno i/ili za da se iskopiraat rezultatite od proektot niz dr` avata i posebno niz regi onot.

Tehni ~ko prei spi tuvawe

() e bi de dostaveno dopol ni tel no)

Lista za proverka na proektot

Kategorii na aktivnost na proektot			
Biološka raznovidnost	Klimatski promeni	Mejunarodni vodi	Zaštita na ozonot
Zonirawe/upravuvawe na zaštiteni te oblasti: x	Efikasno proizvod. i raspred.:	Vodeno telo:	Sledewe:
Izgradba na bufer zoni:	Efikasna potroš uva~ka:	Integrirani voda i zemja:	Programa za dr`avata:
Inventar/sledewe: x	Solarna:	Zagaduva~:	Napuštawe na ODS:
Ekoturizam:	Biomasas:	Drugo:	Proizvodstvo:
Agrobiološka raznovidnost:	Veter:		Drugo:
Posebni fond(ovi):	Hidro:		
Spodeluvawe na pridobivkite:	Geotermalna:		
Drugo:	Gori vni kletki:		
	Drugo:		
Tehniki kategorii:			
Zajaknuvawe na institucii: x			
Investicii:			
Sovet za politiki:			
Celno istra`uvawe:			
Tehniki soveti i soveti okolu upravuvawe:			
Prenos na tehnologija:			
Svest/informacija/obuka: x			
Drugo:			

Pri mer na proekt od sredna gol emi na - Parador

Rezi me na proektot

I denti f i katori na proektot	
1.Nazi v na proektot: <i>Mal i hi drosi stemi - Parador</i>	2.Agenci ja za i mpl ementaci ja na GEF: <i>UNDP</i>
3.Dr`ava i li dr`avi vo koi bi bil i mpl ementi ran proektot: <i>Parador</i>	4.Kval i f i kuanost na dr`avata: <i>Parador ja rati f i kuval konvenci jata za kl i matski promeni na 27 avgust 1996g.</i>
5. Obl ast(i) od poseben i nteres na GEF: <i>Kl i matski promeni</i>	6.Operati vna programa/kratkoro~na merka: <i>OP6-Potti knuvawe na usvojuvaweto na obnovl i vata energi ja so odstranuvawe na pre~ki te i so namal uvawe na tro{ oci te za i mpl ementaci ja.</i>
7.Povrzanost na proektot so naci onal ni te pri ori teti , so akci oni te pl anovi i so programi te: <i>Parador i ma usvoeno ni za zakoni za potti knuvawe na razvojot na sel oto preku f i nansi rawe na speci f i ~ni programi i preku potti knuvawe na pri vatno/javni te i ni cijati vi vo opredel eni sektori na ekonomijata, kako { to e energetski ot. So ogled na f i zi ~ki te te{ koti i i na ekonomskoto ~i newe na vospostavuvaweto si stemi na el ektri ~na mre`a, vl adata gi poddr`uva naponi te da se i zgradat, da se kori stat i da se odr`uvaat nezavi sni energetski si stemi , so poseben akcent na obnovl i vi te i zvori na energi ja.</i>	
8.Naci onal no operati vno l i ce/i nsti tuci ja za kontakt na GEF i datum na odobruvawe od dr`avata: <i>Mi ni sterstvo za ` i votna sredi na/Kancel ari ja za za~uvuvawe na energi jata.</i>	
Cel i i akti vnosti na proektot	
9.Obrazol`eni e na proektot i na cel i te: <i>(1) namal uvawe na emi si i na CO₂;</i> <i>(2) potti knuvawe na i novati vnoto f i nansi rawe za proi zvodstvo na obnovl i va energi ja;</i> <i>(3) zajaknuvawe na znaewato za obnovl i vata energi ja.</i>	I ndi katori : <i>(1) poni ski emi si i na CO₂;</i> <i>(2) zgol emeno i nvesti rawe vo tehnol ogi i na obnovl i va energi ja;</i> <i>(3) zgol emeno posvetuvawe na mal i hi droi nvesti ci i od si te ni voa na i nsti tuci i na vl adata, na lokal ni te zaedni ci i na f i nansi ski te i nsti tuci i.</i>
10.Rezul tati na proektot: <i>(1) i nvesti rawe vo mal i hi drosi stemi ;</i> <i>(2) zgol emena sposobnost za gradewe, za vodewe i za odr`uvawe na obnovl i vi energetski si stemi ;</i> <i>(3) presl i kuvawe na tehnol ogi i te ni z Parador.</i>	I ndi katori : <i>(1) kupuvawe na mal i hi drosi stemi nadvor od Parador; i zgradba na mal i hi drosi stemi vo dr`avata;</i> <i>(2) pomal ku padovi na si stemi te; podobro odr`uvawe na si stemi te;</i> <i>(3) i nvesti rawe vo mal i hi drosi stemi ni z rural ni te zaedni ci vo Parador.</i>
11.Akti vnosti na proektot za da se posti gnat rezul tati te (vkl u~uvaj} i gi tro{ oci te vo ameri kanski dolari ili vo lokal nata val uta za sekoja akti vnost): <i>(1) vospostavuvawe lokal ni el ektri ~ni kompani i (US\$250 000);</i> <i>(2) mobi l i zi rawe i zajaknuvawe na f i nansi ski ot sektor (US\$700 000);</i> <i>(3) obuka da da se zajaknat lokal ni te el ektri ~ni kompani i (US\$100 000).</i>	I ndi katori : <i>(1) osnovuvawe na el ektri ~ni kompani i vo lokal ni te zaedni ci ; vospostavena i nf rastruktura za usl uga/pl a}awe;</i> <i>(2) namal eni pre~ki za i nvesti rawe vo mal i te hi drosi stemi ; sti mul i rawe na javni /pri vatni pretpri jati ja za obnovl i va energi ja vo lokal ni te zaedni ci ;</i> <i>(3) sposobnost vnatre vo dr`avata da se i zgradat, da se vodat i da se odr`uvaat si stemi ; kopi rawe i presl i kuvawe na znaeweto ni z Parador.</i>

12. Procena za buxetot (vo ameri kanski dolari ili vo lokalnata valuta):	
PDF:	25 000
GEF:	800 000
Spodeleno finansiranje: 250 000 (150 000 Vladata na Parador; 100 000 bilateralna pomo{)	
VKUPNO:	1 075 000
Informacija za institucijata { to go podnesuva rezimeto na projektot	
13. Informacija za predlogot na projektot: <i>Mi nisterstvo za ekonomski razvoj/otsek za ruralni zaednici</i>	
14. Informacija okolu predlo`enata izvr{ na agencija (ako e razli~no od gore): <i>Isto kako pogore</i>	
15. Datum na prvi ~no podnesuvawe na idejni ot projekt: <i>7 dekemvri 1996</i>	
Informacija za popolnuvawe od Agencijata za implementacija:	
16. Identifikacijski broj na projektot: RB-9703-0046	
17. Li ce za kontakt kaj Agencijata za implementacija: E. Woodhouse	
18. Povrzanos na projektot so programa(i) na Agencijata za implementacija: Projekt za ruralna elektrifikacija (1990-1995g.)	

Obrazlo`enie i celi

Predlo`enata aktivnost e vo soglasnost so operativnata programa broj 6 na GEF, "Pottiknuvawe na usvojuvaweto na obnovлива energija preku odstranuvawe na barieri i preku namaluvawe na tro{oci te za implementacija". Toa bi bilo zamena za izgradbata na serijamali, lokalnicentrali { tobi rabotele na naf ta. Poddr{ kata od GEF e potrebna za da se odstranat identifikuvanite pre~ki kon oddr`livata finansiska pomo{ na mala elektrocentrala bazirana na hidroenergija, so { to }e se zajakne sposobnosta da se upravuva i da se odr`i mala hidrocentrala i }e se pottikne preslikuvawe i pri mena na tehnologijata vo ruralnite zaednici niz cel Parador.

Vladata na Parador implementira dolgoro~na strategija za da se decentraliziraat pove}e klu~ni ekonomski aktivnosti, vku~uvaj}ija i ruralnata elektrifikacija. Kombinacijata na faktori - vku~uvaj}ija i izoliranosta na ruralnite zaednici (Parador e skoro potpolno planski), visokite fizi~kite { kotii i ekonomskite tro{oci za vospostavuvawe mre`i za distribucija na fosilni goriva i za pro{iruvawe na centralni elektro-prenosni mre`i kon ruralnite oblasti i `elbata na vladata da go podobri kvalitetot na vozduhot - dovelo do davawe na visok prioret na inovativnite obnovlivi tehnologii na energija. Toa e poddr`ano so naporite na vladata da se pottikne finansiskata pomo{ za lokalnite aktivnosti vrzani za razvojt.

Ovoj projekt e vo soglasnost so operativnata programa na GEF. Toj go vku~uvastavaweto vo upotreba na decentralizirani, mali hidrosistemi na nivo na nekoizaednici, jaknewe na sposobnostite za da se obezbedi deka lokalnite zaednici mo`e da gi izgradat i da gi upravuvaat malite hidroinstalacii i podolgoro~no da upravuvaat so finansiraweto na projektot za da se obezbedi negovata odr`livost. Sami ot projekt bi mo`el daja namal emisijata na CO₂ za 20 000 toni za 20 godini; pri dru`nite projekti bi mo`ele da sozdavaat drugi 40 000 toni na potencijalno namaluvawe na CO₂. So pottiknuvaweto na obnovlivata energetska tehnologija Parador ja integri ra za { titatana globalnata `ivotna sredina vo nacionalnite aktivnosti za razvoj.

Sega{ na si tuacija

Parador e planinska republika opkru`ena so kopno, (okolu 1, 2 milioni kvadratni kilometri) locirana na zapadnata hemisfera. Nejni noto sevkupno naseleni e od 7 milioni lu|e `ivee ili na visokata visoramna ili vo planinske dolini, kade { to prose~nata nadmorska viso~ina iznesuva 3000 metri. Polovina od naseleni eto `ivee vo selskite sredini. Prose~niot prihod po glava na `itel iznesuva 1000 amerianski dolari godi{ no, so toa { to `itelite vo urbanite sredini zarabotuvaaat okolu 25% pove}e od `itelite na ruralnite oblasti. So ogle na nejzina topografija i relativno malata gustina na naseleni e, gradovite i selata se relativno izolirani, so toa { to skoro site se povrzani so planinski pati{ta so edna lenta. Ima malku `elezni~ki vrski.

Parador ima golemo bogatstvo na energetski resursi, vku~uvaj}i gi nafata i gasot, tradicionalni goriva (ogrevno drvo, `ivotinski otpad) i hidroelektri~na energija. Okolu 95% od `itelite vo urbanite sredini imaat pristap do elektricna energija; samo 25% od ruralnite `iteli imaat struja. Skoro seta struja e obezbedena preku kombinacijata na gasni turbini i dizel-ma{ini; unapreduvaweto na organizacii za isporu~uvawe na struja e del od nacionalnite planovi i programi.

Za poslednite pet godini Vladata ima doneseno niza zakoni za da gi decentralizira odredbite za opredeleni stoki i uslugi za da: (a) go pottikne poefikasnoto upravuvawe so neкои ekonomski aktivnosti i (b) gi uslu`i podobro selskite zaednici. Zasegnatite industrii i aktivnosti gi vku~uvaat energijata, transportot, telekomunikacii te, rudarstvoto, zemjodelstvoto i obrazovani eto. Vladata naso~uva edna ~etvrtina od prihodite na vladata kon op{tinskite vlasti za nivno koristewe po `elba na lokalnite vlasti.

Vladata, isto taka, ima prezemeno zna~ajni ~ekori za da go pottikne odr`livi ot razvoj, vku~uvaj}i go donesuvaweto na zakonodavstvoto za vospostavuvawe na direktivi za procenuvawe na negativnite vlijanija vrz `ivotnata sredina, za za{tita na `ivotnata sredina, za da se so~uvaat prirodните resursi i za pottiknuvawe na odr`livi ot razvoj. Parador ima ratifikuvano nekolku me|unarodni konvencii, vku~uvaj}i ja Ramkovnata konvencija za klimatski promeni na Obedineti te naci i.

O~ekuvani rezultati od proektot, so osnovni pretpostavki i so kontekst

Vo Parador postoji zna~itelen interes i posvetenost kon koristeweto na obnovlivata energija. Nekolku demonstraciski proekti, finansirani od dr`avnite vladi, od bilateralnite agencii za pomo{ i od privatni ot sektor se poka`ale uspe{ni, no Parador ima kupuvano prose~no samo eden mal hidrosistem na godina za poslednite pet godini. Bidej}i vo Parador postojat mnogu malku mali hidrosistemi {to rabotat, mal broj lu|e znaat kako da postavat nekoj sistem i kako da go odr`uvaat pravilno. Finansiskite institucii ne se raspolo`eni da prezemat rizik okolu relativno nepoznatata tehnologija. Pove}eto selski zaednici se bliski so koristeweto na ne mnogu skapite generatori pridvi`uvani na dizel-gorivo i se imaat odlu~eno da gradat takvi pogoni i pokraj faktot deka tie se neefikasni i ja o{tetuvaat `ivotnata sredina.

Proektot e krei ran za da gi otstrani f i n a n s i s k i t e i i n s t i t u c i o n a l n i t e p r e - k i k o n i n v e s t i r a w e t o v o n e k o l k u m a l i h i d r o s i s t e m i . O v i e v k l u - u v a a t s m a l u v a w e n a r i z i k o t t a k a { t o f i n a n s i s k i t e i n s t i t u c i i } e p r o d o l ` a t s o f i n a n s i s k a t a p o m o { d o l o k a l n i t e z a e d n i c i , p o m a g a j } i d a s e k o m p e n z i r a a t v i s o k i t e p o - e t n i k a p i t a l n i t r o { o c i z a k u p u v a w e n a s i s t e m i t e i z a n a d m i n u v a w e n a o g r a n i - u v a w a t a n a - o v e - k i t e r e s u r s i p r e k u o b u k a n a l o k a l n o t o n a s e l e n i e v o i z g r a d b a t a i v o o d r ` u v a w e t o n a s i s t e m o t .

Ak t i v n o s t i i f i n a n s i s k i v l o ` u v a w a p o t r e b n i z a d a s e o v o z m o ` a t p r o m e n i

Vo o s n o v n i o t t e k n a r a z v o j o t , } e i m a n e k a k v i i n v e s t i c i i v o s e l s k a t a e l e k t r i f i k a c i j a , n o p o g o l e m d e l o d o v i e i n v e s t i c i i } e b i d e v o m a l i d e c e n t r a l i z i r a n i d i z e l - g e n e r a t o r i i v o p o v r z u v a w e t o s o n a c i o n a l n a t a d i s t r i b u t i v n a m r e ` a .

G l o b a l n a t a c e l z a ` i v o t n a t a s r e d i n a e d a s e n a m a l a t e m i s i i t e n a s t a k l e n i - k i t e g a s o v i . N a c i o n a l n a t a c e l e d a s e z g o l e m i r u r a l n a t a e l e k t r i f i k a c i j a , d a s e d e c e n t r a l i z i r a f i n a n s i s k o t o o d l u - u v a w e z a o p r e d e l e n i t i p o v i e k o n o m s k i a k t i v n o s t i , v k l u - u v a j } i g o e n e r g e t s k i o t s e k t o r , i d a s e i z g r a d a t s p o s o b n o s t i d a s e i n s t a l i r a a t i d a s e o d r ` u v a a t e n e r g e t s k i s i s t e m i k o i { t o s e o d r ` l i v i . G r a n i c a t a n a s i s t e m o t e e n e r g e t s k i o t s e k t o r n a P a r a d o r .

P o m a l k u - i n i i n s t a l i r a w e t o n a m a l i t e h i d r o s i s t e m i o t k o l k u i n s t a l i r a w e t o n a d i z e l - g e n e r a t o r i t e , n o t i e s e s o o - u v a a t s o z n a - i t e l n i b a r i e r i k o i v l i j a a t v r z i z g r a d b a t a i v r z p o d o l g o r o - n o t o o p s t o j u v a w e n a t a k v i t e s i s t e m i . T a k v i t e b a r i e r i v k l u - u v a a t : i n s t i t u c i o n a l n i ; f i n a n s i s k o - i n s t i t u c i o n a l n i ; i o g r a n i - u v a w a v o - o v e - k i r e s u r s i .

I v o o s n o v n i o t t e k n a r a z v o j o t i v o a l t e r n a t i v n i t e s l u - a i , z a e d n i c i t e b i m o r a l e d a n a d m i n a t o p r e d e l e n i i n s t i t u c i o n a l n i b a r i e r i . N a p r i m e r , n o v i o t z a k o n z a e l e k t r i - n a e n e r g i j a k a ` u v a d e k a s a m o j a v n o / p r i v a t n i m e { a n i p r e t p r i j a t i j a m o ` e d a g e n e r i r a a t s t r u j a n a d 3 0 0 k W . V a k v o b a r a w e m o ` e d a g o i s k l u - i v o s p o s t a v u v a w e t o n a m a l i e l e k t r i - n i k o m p a n i i v o l o k a l n i t e z a e d n i c i . S e p a k , z a d a s e d o b i e f i n a n s i s k a p o m o { i d a s e k v a l i f i k u v a z a f i n a n s i s k a t a p o m o { o d V l a d a t a n a m e n e t a z a z a e d n i c i t e , p o t r e b e n e n e k o j o b l i k n a p r o f i t n o p r e t p r i j a t i e z a d a s e o b e z b e d i d o l g o r o - n o t o o d r ` u v a w e n a s i s t e m o t . ^ i n e w e t o z a o s n o v a w e i z a v o d e w e n a v a k v i l o k a l n i p r e t p r i j a t i j a i v o o s n o v n i o t t e k i v o a l t e r n a t i v n a t a i z n e s u v a 2 5 0 0 0 0 a m e r i k a n s k i d o l a r i .

D r u g a b a r i e r a e f i n a n s i s k o - i n s t i t u c i o n a l n a t a p r e - k a , i m e n o d a m n e { n a t a p o l i t i k a n a f i n a n s i s k i t e i n s t i t u c i i n a P a r a d o r d a d a v a a t z a e m i s a m o n a o n i e p r e t p r i j a t i j a k o i i m a a t z n a - i t e l n o k r e d i t n o m i n a t o ; g o l e m a , p o s t o e - k a b a z a n a k a p i t a l ; i o g r a n i - e n b r o j p o z n a t i i n v e s t i c i s k i a k t i v n o s t i . V i s o k i t e k a m a t i (2 0 %) , k r a t k i o t p e r i o d n a v r a } a w e (4 g o d i n i) i s t r o g i t e b a r a w a z a z a l o ` u v a w e (3 0 0 % g a r a n c i j a) s e s i t e f a k t o r i n a o d v r a } a w e v o f i n a n s i s k o t o p o m a g a w e n a n o v i p r e t p r i j a t i j a , o s o b e n o k a j o n i e k o i v k l u - u v a a t n e t r a d i c i o n a l n i t e h n o l o g i i . D o p o l n i t e l n i t e t r o { o c i z a (a) z a j a k n u v a w e n a f i n a n s i s k i t e i n s t i t u c i i z a i n t e r e s i r a n i z a r u r a l n a e l e k t r i f i k a c i j a ; (b) p r o d o l ` u v a w e n a p e r i o d i t e n a a m o r t i z a c i j a z a i n v e s t i r a w a v o m a l i h i d r o s i s t e m i ; i (v) z a j a k n u v a w e n a p o k r i v a w e t o n a f i n a n s i s k i t e i n s t i t u c i i { t o r a b o t a t n a o b n o v l i v a t a e n e r g i j a v o r u r a l n i o b l a s t i i z n e s u v a 7 0 0 0 0 0 a m e r i k a n s k i d o l a r i .

Ograničevanja na te resursi, isto tako, se vna bariera za ruralna elektrifikacija. Postoi malokoličnik za toa kako da se izgradi, da se koristi i da se odrva malohidro sistemi (v momentov, nimatehni ali rakovoditelji). Poveeto zaidnici ne znate kako da organizirata ali da vodate edno javno/priwatno električno pretprijate. Dopolnitelne troški za obuka na stručne rabotnici i rakovoditelji na kompanija i znesuva 100 000 ameriškanski dolari.

Nakratko, projektot gi vkluvaa slednje aktivnosti:

- (1) Osnovane lokalne električne kompanije (US\$250 000 preko spodelene finansirave).
- (2) Mobilizacija i zajaknovane finansiskiot sektor za da se poddrvi investiraveto v male hidro sisteme (US\$700 000 finansiska pomoč od GEF); i
- (3) Obuka za da se zajaknat lokalne električne kompanije (US\$100 000 finansiska pomoč od GEF).

Analiza na oddrli vosta i procena na rizikot

Projektot ima silna poddrka od vladata, osobeno od ministerstvata za ekonomski razvoj i za energetika. Ministerstvoto za energetika je obezbedilo rektne tehničke poddrke za male hidro sisteme i odrva baza na podatoci na nacionalno nivo za projektote i za programate za obnovliva energija. Ministerstvoto za ekonomski razvoj je bide odgovorno za koordinirane projektote v nekolku selah i zaidnici. Lokalni predstavnik na UNDP so sedite v dravata je go prevzelo vodeto na redovne preispituvane na projektote i je obezbedilo tehničke pomoči za opremate i za usluge povrzane s projektot.

Projektot, isto tako, ima silna poddrka v lokalne zaidnici, so posvetenost da go obezbedate klunotdel od vrednosta na sisteme za prenos na električna energija i da gi pokrijate operativne i administrativne troške na uslugata.

Plan za vkluvawe na javnosta

Identifikacija na zainteresirane strani

Osven GEF i UNDP, klunite zainteresirane strani se: nacionalnata vlada, lokalne zaidnici, lokalne električne kompanije i delovite od naseleniete koi spaat vo posebno ranlivii grupi, kako što se enite, domorodne zaidnici i sirnate doma instvate koi se oekuva da steknat pridobivke od projektot.

Informacije

Tri lokalne rabotilnici bea odrane so povešektorsko pretprijate od vladata, od lokalne grupi na zaidnici i od lokalne električne kompanije za da projektot im bide objasnet na zasegnate doma instvate i zaidnici. Za vreme od dve nedele bea odrane sostanoci na selata, koristejigifokusne grupi i procenite za ruralnoto uestvo.

Strukturata na projektot gi zema predvidtekovne konsultacije s lokalne zaidnici. Rezultate od analizata na odzivote od doma instvate v zaidnite bide

obraboteni od Ministerstvom za ekonomski razvoj; to je pravi polugodina izveštaj do Teloto za vodeno na projekt za prava potrošnja od korisnicima od zajednica.

Operativni prava i prava na učešće

Operativne procjene je analizirati troškove i pridobivke od decentraliziranog donosivog odluka o stopanjskim resursima, učešće na lokalnim domaćinstvima u kreiranju i implementiranju na projektne aktivnosti i potencijalno (i) revidirati usluge i na ekonomski produktivne aktivnosti. Procenjeno, isto tako, je ispita do koj stepen posebno ranjive grupe (žene, domorodni zajednici) i maat zemeno učešće u razradivanju na projektot.

Budžet

Ovaj budžet uključuje i finansijska pomoć preko PDF, konsultante i zaposlene na projektot, finansijska pomoć za da se ovozmo i lokalne zajednice da kupat i instaliraju mali hidro sistemi, obukata za osnovne i upravne lokalne električne kompanije i za korištenje i održavanje na sistemima, kompjuterima, alatima i drugata projektna oprema, pativanje u regijama koje implementiraju projektot (uključujući i pativanje na međunarodne konsultante) i troškove za ednamišja na procenjenju otkako projektot je implementiran.

Budžet (američki dolari)

Komponenta	GEF	Drugi izvori	Vkupno projektot
PDF:	25 000		25 000
Personal:	320 000	100 000	420 000
Podgovarači:	300 000	115 000	415 000
Obuka:	100 000	10 000	110 000
Oprema:	20 000	5 000	25 000
Pativanje:	25 000	10 000	35 000
Procenjenju:	20 000		20 000
Razno:	15 000	10 000	25 000
Projektot vkupno (PDF+inewe na projektot):	825 000	250 000	1 075 000

Vključenost zainteresiranih strana i operativna procjena

Ključne zainteresirane strane se: ministarstva za ekonomski razvoj i za energetiku; lokalne zajednice (1000 domaćinstva) koje steknuvaju pridobivke preko projektot za elektrifikacija; i lokalne električne kompanije (u nekim od zajednicama).

Operativno procenjenju je analizirati troškove i pridobivke od decentraliziranog odlučivanja o upravivanju resursima i o potencijalno (i) revidirati usluge (kako (i) to se zgošenju snabivanja voda za piće i za zemljodjeljske potrebe, zdravstvene usluge, učilišta, osvetljenje na ulici i na pazarnim mestima) i ekonomski produktivne aktivnosti (kako zemljodjeljske, zanajlijske aktivnosti i male industrije).

Lokalni te elektri~ni kompanii }e gi koordiniraat napori te za da se obezbedi deka lokalnite `iteli razbiraat kako da go koristat (a da ne go zlopotrebuvaat) energetskiot sistem i deka sekoj kraen korisnik pla}a smetki za koristewe na elektri~na energija.

Proektot, isto taka, }e gi poddr` i aktivnosti te za {irewe na informaci niz dr`avata so osobeno vnimanie vrz redovnoto informirawe na specijalisti te okolu klu~nite tehni~ki razvoi kako i informiraweto na javnosta okolu toa kako ovaa tehnologija gi re{ava prakti~ni te problemi.

Matri ca za dopol ni tel ni te tro{ oci

	Osnovna linija	Alternativa	Zgol emuvawe (Alternativa - Osnovna linija)
Pri dobi vki za globalnata `ivotna sredina	Emisii od dizel-generatori	Izbeegnati emisii te od dizel-generatori	Pomal ku CO ₂ od Parador
Doma{ ni pri dobi vki	Prof itabil na rural na elektri f i kacija so dizel-generatori	Prof itabil na rural na elektri f i kacija	I sti pri dobi vki kako i za mali te hi drosistemi
Tro{ oci (amerikanski dolari)	Tro{ oci za osnovnata linija	Alternativni tro{ oci	Dopol ni tel ni tro{ oci
Aktivnost 1: Osnovawe lokal ni elektri ~ni kompanii	250 000	250 000	- 0 -
Aktivnost 2: Mobilizacija i zajaknuvawe na finansiski ot sektor	1 500 000	2 200 000	700 000
Aktivnost 3: Obuka za da se zajaknat lokal ni te elektri ~ni kompanii	- 0 -	100 000	100 000

Analiza na dopol ni tel ni te tro{ oci

Ovoj proekt e od tipot proekti {to pravat promeni; toj se stremi da gi zameni konvencionalni te dizel-generatori (osnoven tek na razvojot) so mali hidrosistemi (alternativa) preku namaluvawe na insti tucionalni te, finansiski te i na pre~kite od ~ove~ki resursi. Drugi te tro{oci go vkladuvaat osnovaweto na lokalni elektri~ni kompanii i obuka na tehni~kiot i na upravuva~kiot personal za da se obezbedi dolgovenosta i mo`noto repl icirawe na proektnata tehnologija niz cel Parador.

Plan za implementacija na proektot

Traewe na proektot (vo meseci): 18 meseci	
Aktivnosti	Proekt-meseci
	6 12 18 24 30 36 42
1. Osnovawe lokal ni elektri ~ni kompanii	___ (9 meseci)
2. Mobilizacija i zajaknuvawe na finansiski ot sektor	_____ (12 meseci)
3. Obuka za zajaknuvawe na lokal ni te elektri ~ni kompanii	__ (6 meseci)

Plan za sledewe i za procena

Proektot }e bide sleden od Ministerstvoto za energetika, od dogovorenata proektna firma za nadgleduvawe i od eksperti odbrani od UNDP. Golemoto iskustvo na UNDP vo sledeweto golemi programi }e bide iskorišteno za da se obezbedi gri`livo dokumenti rawe na proektni te akti vnosti .

]e bidat sobrani podatoci za klu~nite indikatori na efektivnosta, vkl u~uvaj}i go i iznosot na investirawe vo malite hidrosistemi (i, kade e dostapno, drugite obnovlivi energetski sistemi), implementacijata na aktivnosti te za ruralna elektrifikacija, CO₂ emisii te (pred i po implementacijata na proektot), kopi raweto na tehnol ogijata i nejzino impl ementi rawe na nekoje drugo mesto i zajaknatata obuka za obnovlivi te energetski tehnol ogii i jakneweto na svesnosta za niv. Rezultati te od istra` uvaweto za sledewe i za procenuvawe }e bidat iskoristeni za da se primenat promeni vo proektot, ako e potrebno, za idna referenca vo razrabotkata na sli~ni proekti, kako i za akti vnosti vo vrska so obnovlivi energi .

Godi { en iznos od 20 000 ameri kanski dolari be{ e dodelen za procenuvawe na proektot.

Tehni ~ko prei spi tuvawe

(Da se dodade po pri maweto)

Li sta za proverka na proektot:

Kategori i na akti vnost na proektot			
Bi ol o{ ka raznovi dnost	Kli matski promeni	Me unardni vodi	Osi roma{ uvawe na ozonot
Zoni rawe/upravuvawe na za{ ti teni te oblasti :	Ef i kasno proi zv. i raspred:	Vodeno tel o:	Sledewe:
I zgradba na buf er zoni :	Ef i kasna potro{ uva~ka:	I ntegrirani voda i zemja:	Programa za dr` avata:
I nventar/sl edewe:	Solarna:	Zagaduva~:	Prestanok na kori stewe na ODS:
Ekoturizam:	Bi omasa:	Drugo:	Proizvodstvo:
Agrobi ol o{ ka raznovi dnost:	Veter:		Drugo:
Si gurnosnen fond(ovi):	Hi dro:x		
Spodel uvawe na pri dobi vki te:	Geotermal na:		
Drugo:	Gori vni kletki :		
	Drugo:		
Tehni ~ki kategori i			
Zajaknuvawe i nsti tuci i : x			
I nvesticii :			
Sovet za poli tiki :			
Cel no i stra` uvawe:			
Tehni ~ki /sovet okolu upravuvawex			
Prenos na tehnol ogija:			
Svest/i nf ormaci i /obukax			
Drugo:			

KONTAKT ADRESI NA GEF

GEF

GEF Secretariat

1818 H Street NW

Washington DC 20433, USA

Tel: 1 202 473 0508

Fax: 1 202 522 3240

Hutton G. Archer

Tel: 1 202 458 7117

Email: harcher@worldbank.org

Adresata na veb sajtot na GEF e sl ednata:

<http://www.gefweb.org>

UNDP

United Nations Development Programme

One United Nations Plaza

New York, NY 10017, USA

Tel: 1 212 906 5044

Fax: 1 212 906 6998

Rafael Asenjo

Executive Coordinator, UNDP GEF

Tel: 1 212 906 5791

Email: rafael.asenjo@undp.org

UNEP

United Nations Environment Programme

P.O. Box 30552

Nairobi, Kenya

Tel: 254 2 624 166

Fax: 254 2 520 825

Ahmed Djoghlaif

Executive Coordinator, UNEP GEF

Tel: 254 2 624 166

Email: ahmed.djoghlaif@unep.org

The World Bank

1818 H Steet NW

Washington DC 20433, USA

Tel: 1 202 473 6010

Fax: 1 202 522 3256

Lars Vidaeus

Chief, Global Environment Unit, World Bank

Tel: 1 202 473 4188

Email: lvidaeus@worldbank.org

Bil teni za dr`avi te:

Ve mol i me pogl ednete gi Bil teni te za dr`avi te na veb sajtot na GEF. Ti e gi so dr`at i mi wata na pol i ti ~ki te i operati vni te li ca/i nsti tuci i za kontakt.

Global Environment Facility
1818 H Street NW
Washington, DC 20433, USA
Tel: 202-473-0508
Fax: 202-522-3240
URL: <http://www.gefweb.org>

United Nations Development Programme
GEF/Executive Coordinator
One United Nations Plaza
New York NY 10017, USA
Tel: 212-906-6112
Fax: 212-906-6998
Email: first name.last name@undp.org

United Nations Environment Programme
GEF/UNEP
P.O. Box 30552
Nairobi, Kenya
Tel: 254-2-621-234
Fax: 254-2-520-825
E-mail: first name.last name@unep.org

The World Bank
Global Environment Division
1818 H Street, NW
Washington, DC 20433, USA
Telephone: 202-473-1816
Fax: 202-522-3256
E-mail: first initial last name@worldbank.org
(jdoe@worldbank.org)